

KOLMAS KOKOUPÄIVÄ

5. PÄIVÄNÄ KESÄKUUTA 1993 klo 8.12

Kokouksen puheenjohtajana toimi Pekka Morri.

Puheenjohtaja: Hyvää huomenta, hyvät puoluetoverit! Toivottavasti kaikki ovat nukkuneet hyvin, joten voimme jatkaa kokousta levänneinä ja virkistyneinä.

Muutos puoluekokousedustukseen

Puheenjohtaja: Puoluekokousedustajaksi on siirtynyt Kuopion piiristä edustaja, Tuula Riikosen tultua estyneeksi, hänen varamiehensä edustaja Ensio Tikkanen.

Tapahtunut edustajanmuutos merkittäneen kokouksen pöytäkirjaan. Merkitään.

Edustajavaltuuden vahvistaminen

Lisäksi merkittäneen, että Maija Nivala Oulun piiristä on saapunut kokoukseen 5.6. kello 8.10. Merkitään.

Ilmoitusasioita

Puheenjohtaja: Uuden puoluejohdon esittäytyminen on ennen ruokailua. Kaikkien tulisi olla paikalla, sekä johdon että puoluekokousedustajien.

22.

KÄSITELLÄN PUOLUEKOKOUSESITYKSET

Puheenjohtaja: Esitän, että jatkamme kohdan 22. puoluekokousesitykset käsittelyä. Esitys hyväksyttäneen. Hyväksytään.

Teille on jaettu pöydille ohjelma- ja julkilausumavaliokunnan työn tuloksia.

22.8.

Ympäristöpoliittiset aloitteet (esitykset 78-82)

Puheenjohtaja: Esitän, että siirtyisimme kohtaan 22.8. ja avaisimme uudelleen kohdan ympäristöpoliittiset aloitteet. Ohjelma- ja julkilausumavaliokunnalla on tähän pieni lisäys, joka on teille pöydille jaetussa paperissa. Pyydän ohjelmavaliokunnan puheenjohtajaa Markku Pohjolaa esittelemään tämän asian. Ole hyvä!

Pohjola, Markku (ohjelma- ja julkilausumavaliokunta): Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit! Pieni lisäys. Ohjelma- ja julkilausumavaliokunta esittää, että puoluetolimikunnan esityksen 78. *Kannanotto ympäristöpolitiikasta*, kohdan 9. loppuun lisättäisiin seuraava virke: "On toteutettava kattava ympäristövaikutusten arviointimenettely."

Puheenjohtaja: Keskustelu alkaa. Keskustelu päättyy.

Puoluetolimikunnan esitys kannanotoksi ympäristöpolitiikasta hyväksyttäneen valiokunnan esittämien muutoksin puoluekokouksen päätökseksi. Hyväksytään.

Ympäristökysymykset liittyvät tulevaisuudessa yhä tiiviimmin koko maapallon tulevaisuuden kannalta keskeisiin aiheisiin. Näitä ovat mm. luonnon monimuotoisuuden turvaaminen, -ilman, vesien ja maaperän saastumisen ehkäiseminen, energian säästö sekä maapallon köyhyysongelman lievittäminen.

Kansainväliset sopimukset kasvihuonepäästöjen vähentämiseksi eivät vielä lähiaikoina tule olemaan velvoittavia, mutta siihen tulee varautua. Sen sijaan EY:ssä saavutettu yksimielisyys energiaverotuksen kiristämisestä edellyttää Suomen pikaista valmistautumista vastaavaan järjestelmään.

Pohjoismaiden edun mukaista on toimia Euroopan yhteisön sisällä niin, että yhteisesti sovituilla ympäristöveroilla kerätään nykyistä enemmän varoja ja vähennetään ympäristön kuormitusta. Verojen tulee olla suuruudeltaan ja kohdentumiseltaan sellaisia, että niillä saavutetaan haluttu ympäristövaikutus. Ympäristöverotuksen tulonjakovaikutukset heikommassa asemassa olevien jokapäiväiseen elämään on kompensoitava esimerkiksi asumistuen kautta.

1. SDP pyrkii korkeaan ympäristönormien tasoon vaikuttamalla mm. Euroopan Sosialidemokraattisen Puolueen kanssa EY:n sisäiseen päätöksentekoon. Suomen kansainvälisistä ilmansuojelusitoumuksista on pidettävä kiinni myös taloudellisesti epävakaina aikoina. Suomen on oltava aktiivisesti mukana kehittämässä kansainvälistä järjestelmää, jonka avulla etenkin Baltian, Karjalan ja Kuolan ilmansaasteita voidaan merkittävästi vähentää.
2. Ympäristöveroja on käytettävä ympäristöhaittojen vähentämiseen erityisesti siellä, missä ne toimivat tehokkaasti. Ympäristöveroja ei tule korvamerkitä vain ympäristömenojen kattamiseksi. Samanaikaisesti on panostettava ympäristö- ja energiatekniikan tutkimukseen, kehittämiseen ja käyttöönottoon.

3. Liikenteen aiheuttamaa ilman saastumista ei voida vähentää vain teknisin keinoin. Tarvitaan pitkäjänteistä liikennepolitiikkaa, jossa toimiva joukkoliikenne turvataan maan kaikissa osissa. Erityisesti tulevaisuuden kannalta tärkeät raideliikenneinvestoinnit on käynnistettävä nopeasti.
4. Rantarakentamisen lainsäädännöllinen rajoittaminen on entistä varteenotettavampi vaihtoehto valtiontalouden nykytilanteessa.

Ellei rantavyöhykkeen rakentamiskieltoa lailla saada aikaan, on välttämätöntä kehittää kaiken rantarakentamisen suunnittelua niin, että myös rantaa omistamattomien ihmisten oikeus virkistäytyä ja kulkea ranta-alueilla turvataan.

5. Suomen metsätalouden kansainvälinen etu edellyttää mm. Riossa solmitun uhanalaisia eliölajeja koskevan sopimuksen noudattamista. Luonnonsuojelusta aiheutuvat työllisyysvaikutukset on huomioitava ja korvattava esimerkiksi lisäämällä suojelualueiden hoitoon käytettäviä varoja erityisesti alueilla, joissa on runsaasti suojeltavia metsiä. Metsiä on suojeltava lisää erityisesti Etelä-Suomessa.
6. Maa- ja metsätalouden aiheuttama vesistökuormitus on vähennettävä mahdollisimman tehokkaasti. Lannoitteiden ja torjunta-aineiden kulkeutumista vesiin on ehkäistävä selkeillä suoja-alueääräyksillä ja niiden tehokkaalla valvonnalla. Erityistä huomiota on kiinnitettävä pohjavesien suojeluun mm. metsälannoitusta kehittämällä, maa-ainesten ottoa rajoittamalla ja vanhoja kaatopaikkoja kunnostamalla. Itämeren veden laatua on asteittain parannettava yhteistyössä Suomenlahden ja muiden lähialueiden maiden kanssa mm. parantamalla puhdistustekniikkaa.
7. Jättemäärien kasvu on pysäytettävä. Turhien jätteiden tuottaminen on tehtävä kalliiksi. Jätteiden kierrätyksestä on tehostettava ja luotava samalla uusia työpaikkoja.
8. Kuntalaiset on otettava mukaan omaa elinympäristöään koskevaan suunnitteluun ja päätöksentekoon. Kuntien päätösvaltaa kaavoitusasioissa on laajennettava. Kaavoituksessa on kiinnitettävä huomiota sekä alkuperäisluonnon että rakennetun ympäristön säilyttämiseen. Kuntien asemaa hajarakentamisen ohjaamisessa on parannettava. Valitusmahdollisuus kaava-asioissa on turvattava.
9. Ympäristöministeriön roolia on kehitettävä ympäristöpolitiikan koordinoijana ja kestävään kehitykseen nojaavan yhteiskuntapolitiikan

kan edistäjänä. Väliportaassa ja kuntatasolla on turvattava ympäristönäkökulman saaminen mukaan kaikkeen päätöksen tekoon. On toteutettava kattava ympäristövaikutusten arviointimenettely.

Puheenjohtaja: Kohta 22.8. Ympäristöpoliittiset aloitteet on loppuun käsitelty.

22.2.

Ohjelma- ja menettelytapa-aloitteet (esitykset 29-39)

Puheenjohtaja: Esitän, että palaamme kohtaan 22.2. Ohjelma- ja menettelytapa-aloitteet, kohta 29. *Yhteiskunnallisen kehityksen linjat/Talouskehityksen linjat*.

Puheenjohtaja: Ohjelma- ja julkilausumavaliokunnan esitys puoluekokouksen päätökseksi periaateohjelman uudistamisesta, on jaettu pöydille. Pyydän, että valiokunnan puheenjohtaja esittelee asian. Asia liittyy täällä käsiteltyyn erilliseen keskusteluaineistoon Talouskehityksen linjoja sivulla 3. olevaan esitykseen. Markku, ole hyvä!

Pohjola, Markku (ohjelma- ja menettelytapavaliokunta): Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit! Ohjelma- ja julkilausumavaliokunta esittää otsikolla "Uuteen aikakauteen" seuraavaa:

"Sosialidemokratian tehtävänä on avata väylät sellaiselle henkiselle ja poliittiselle uudistumiselle, että ihmisten usko tulevaisuuteen vahvistuu. Tällöin on tärkeitä, että ihmisten mahdollisuudet ohjata niin koko yhteiskunnan kuin omissa työ- ja toimintayhteisöjensä kehitystä lisääntyvät.

Suomalaisen sosialidemokratian aatteellinen ja poliittinen sanoma on koottava ja pelkistettävä vakiintuneelta arvoperustalta uudeksi käytännön toimintaa suuntaavaksi periaateohjelmaksi, joka ottaa huomioon Euroopan yhdentymiskehityksen vaikutukset ja edistymisen.

Uudistustyössä on otettava huomioon puoluekokouksessa asiasta käyty keskustelu ja eri kannanottojen yhteydessä puolueelle hyväksytyt pitkän aikavälin tavoitteet."

Tässä on se kiteytys ja evästys, mikä uutta periaateohjelmaa valmistelevalle työryhmälle tulisi valiokunnan mielestä ottaa valmistelussa huomioon.

Puheenjohtaja: Keskustelua. Keskustelu päättyy.

Puoluetoimikunnan esitys voitaneen hyväksyä valiokunnan esittämien muutoksien puoluekokouksen päätökseksi. Hyväksytään.

Uuteen aikakauteen

Sosialidemokratian tehtävänä on avata väylät sellaiselle henkisellet ja poliittiselle uudistumiselle, että ihmisten usko tulevaisuuteen vahvistuu. Tällöin on tärkeätä, että ihmisten mahdollisuudet ohjata niin koko yhteiskunnan kuin omien työ- ja toimintayhteisöjensä kehitystä lisääntyvät.

Suomalaisen sosialidemokratian aatteellinen ja poliittinen sanoma on koottava ja pelkistettävä vakiintuneelta arvoperustalta uudeksi käytännön toimintaa suuntaavaksi periaateohjelmaksi, joka ottaa huomioon Euroopan yhdentymiskehityksen vaikutukset ja edistymisen.

Uudistustyössä on otettava huomioon puoluekokouksessa asiasta käyty keskustelu ja eri kannanottojen yhteydessä puolueelle hyväksytyt pitkän aikavälin tavoitteet.

Näin ollen kohta 22.2. on tullut loppuun käsittelyksi.

Muutos puoluekokousedustukseen

Puheenjohtaja: Puoluekokousedustajaksi on siirtynyt Helsingin piiristä edustaja Kai Kaliman tultua estyneeksi hänen varahenkilönsä edustaja Aila-Marja Lipponen.

Tapahtunut edustajanmuutos merkittäneen kokouksen pöytäkirjaan. Merkitään.

22.3.

Valtiosääntö- ja lakialoitteet (esitykset 40-46)

Puheenjohtaja: Esitän, että siirrymme käsittelemään kohtaa 22.3. Valtiosääntö- ja lakialoitteet, esitys 41. *Kannanotto oikeuspolitiikasta*. Pyydän ohjelma- ja julkilausumavaliokunnan puheenjohtajaa Markku Pohjolaa esittelemään asian. Ole hyvä!

Pohjola, Markku (ohjelma- ja julkilausumavaliokunta): Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit! Ohjelma- ja julkilausumavaliokunta esittää esitykseen 41. Kannanotto oikeuspolitiikasta, että puoluekokous hyväksyisi kannanoton seuraavan sisältöisenä:

Johtokappale tulisi, kuten puoluetolimikunnan esityksessä.

Kohta 1. kuuluisi seuraavasti: "Rikoslain seuraamusjärjestelmää on monipuolistettava. Yhdyskuntapalvelu sekä nuorten riita- ja rikosasioiden sovittelutoiminta on otettava käyttöön koko maassa." Nythän se on vaan eräin osin maassa käy-

tössä. "Sakon muuntorangaistuksesta, jonka perusteena on varattomuus, on luovuttava. Pakkolaitokseen eristämisestä on ihmisoikeussopimuksen velvoitteiden vastaisena luovuttava."

Kohta 2. "On käynnistettävä toimia, joilla parannetaan rikoksen uhrien," - siis asianomistajien - "huono-osaisten, vapautensa menettäneiden ja laitoshoidossa olevien oikeusasemaa."

Kolmas kohta olisi, kuten puoluetoimikunnan esityksessä.

4. kohta: "Konkurssilainsäädäntöä on uudistettava, elinkelpoisten yritysten toiminta turvattava ja ylivelkaantuneiden asemaa parannettava. Velkaneuvonta on suoritettava alusta alkaen tehokkaasti. Vain turvaamalla riittävät henkilö- ja talousresurssit velkaneuvonnasta saadaan toimiva. Etuoikeusasetusta uudistettaessa on turvattava, ettei kasvavia palkkaturvamenoja siirretä työntekijöiden maksettavaksi."

5. ja 6. kohta, kuten puoluetoimikunnan esityksessä.

Puheenjohtaja: Voidaanko menetellä siten, että käsitellään valiokunnan esitys kokonaisuutena? Keskustelu alkaa.

Puheenvuoron ovat pyytäneet Raimo Holopainen, Pohjois-Karjala, seuraavana Olavi Pennanen, Pohjois-Karjala.

Holopainen, Raimo (Pohjois-Karjalan piiri): Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit! Näköjään tästä kohdasta tuli minulle neuroosi. Mutta joka tapauksessa tässä tulee esille juristien ja käytännön toteuttajien ei ristiriita, mutta käsite-erot. Kun olen lukenut kohdan 1, siinä sanotaan: "Sakon muuntorangaistuksesta, jonka perusteena on varattomuus, on luovuttava." Ei ole olemassa muuta perustetta muuntorangaistukselle kuin varattomuus. Perusteista olen pikkuisen eri mieltä muutamassa kohtaa, mutta en tartu niihin.

Teen muutosesityksen, eli kohta 1. tulisi kompromissiluontoisesti kuulumaan näin: "Rikoslain seuraamusjärjestelmää on monipuolistettava, ja siinä yhteydessä luovuttava sakon muunnosta nykymuodossa." - siis nykymuodossa. Pois jäisi lause "Sakon muuntorangaistuksesta, jonka perusteena on varattomuus, on luovuttava." Tässä muutokseni.

Puheenjohtaja: Seuraavana Olavi Pennanen, Pohjois-Karjala, valmistautuu Tarja Halonen, Helsinki.

Pennanen, Olavi (Pohjois-Karjalan piiri): Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit! Olisikohan tämä sitä nuorten tasa-arvoa, koska tässä sanotaan, että nuorten

rangaistuksia täytyy kuitenkin sovittelua ja antaa heille jonkinlainen rangaistus, mutta vanhan roiston, joka tekee sakkorangaistukseen oikeuttavia tekoja ja on varaton, kuten ne yleensä ovat, ei tarvitse saada minkäänlaista rangaistusta. Jos tässä ajatellaan sitä, ettei vankeustuomioita tulisi niin paljon ja vankilat tyhjenisivät, niin eivätköhän rikoksen uusijat entistä herkemmin joutuisi vankeusrangaistukseen, jos muutossäännös muutetaan.

Tästä syystä kannatan Raimo Holopaisen tekemää esitystä.

Puheenjohtaja: Seuraavana Tarja Halonen, Helsinki.

Halonen, Tarja (Helsingin piiri): Hyvät toverit! On kiva aloittaa lakkiaispäivän aamu edellisten päivien äänestysten jälkeen mukavalla ja inhimillisellä asialla kuin sakon muuntorangaistuksella. Minäkin ihan hehkun tämän asian puolesta.

Tämä on ihan hyvä ja tärkeä asia sen vuoksi, että jo eurooppalainen ihmisoi-keussopimus ja myös kaikki Euroopan Neuvoston jäsenmaat, joka Suomikin on, periaatteessa ja useimmat käytännössäkin vastustavat velkavankeutta. Eilen illalla ja pitkin yötä muotoiltu kompromissiesitys on - varokaa pojat - ihan hyvä. Tässä on riskinä, arvoisat toverit, että sekä ns. käytännön miehet, juristit, miehet ja naiset, nuoret ja vanhat, voivat yhtyä tällaisen kompromissiehdotuk-sen taakse, koska se ajaa takaa juuri sitä samaa asiaa, että pelkästään se seikka, että rikas pääsee maksamalla ja köyhä istuu vankeudessa, ei ole enää nykyaikai-sen rikosoikeuden seuraamusjärjestelmän periaatteiden mukaista. Toisaalta on löydettävä keinoja, joilla löydetään se ennaltaehkäisevä ajatus, mikä on ollut tuossa ikivanhassa velkavankeudessa.

Ilmoitusasia

Puheenjohtaja: Tässä yhteydessä ilmoitusasia. Varapuheenjohtajan vaaliin on aikaa kaksi minuuttia jättää ehdotuksensa.

Luovutan puheenvuoron valiokunnan puheenjohtajalle Markku Pohjolalle.

Pohjola, Markku (ohjelma- ja julkilausumavaliokunta): Toveri puheenjohtaja! Reino Holopaisen ehdottama muotoilu on parempi. Siihen voitaneen yhtyä. Ehdotan, että kokous voisi sen hyväksyä. Sehän kuului siis seuraavasti: "Rikos-lain seuraamusjärjestelmää on monipuolistettava, ja siinä yhteydessä luovuttava sakon muunnosta nykymuodossa." Poistettaisiin lause "Sakon muuntorangaistuksesta, jonka perusteena on varattomuus, on luovuttava."

Puheenjohtaja: Voiko kokous kohtaan 1. tehdyllä muutoksella yksimielisesti hyväksyä ehdotuksen? Kohtaan 1. lisäys: "Rikoslain seuraamusjärjestelmää on

monipuolistettava, ja siinä yhteydessä luovuttava sakon muunnosta nykymuodossa." Tällöin toinen lause poistuu.

Puoluetoimikunnan esitys kannanotoksi oikeuspolitiikasta voitaneen hyväksyä valiokunnan esittämän muutoksen puoluekokouksen päätökseksi. Hyväksytään.

Ajankohtaisia kysymyksiä ovat rikoslain kokonaisuudistus, konkurssilainsäädännön uudistus, tuomioistuinlaitosuudistus, julkisuuslainsäädännön ja hyvän hallinnon periaatteen toteuttaminen sekä velkasaneerauslain käyttöön ottaminen. Taloudellisesti vaikeina aikoina myös perusoikeusuudistuksen asema korostuu. Suomen on oltava aikaisempaa aloitteellisempi myös kansainvälisen ihmisoikeusjärjestelmän vahvistamiseksi.

1. Rikoslain seuraamusjärjestelmää on monipuolistettava, ja siinä yhteydessä luovuttava sakon muunnosta nykymuodossa. Yhdyskuntapalvelu sekä nuorten riita- ja rikosasioiden sovittelutoiminta on otettava käyttöön koko maassa. Pakkolaitokseen eristämisestä on ihmis-oikeussopimuksen velvoitteiden vastaisena luovuttava.
2. On käynnistettävä toimia, joilla parannetaan rikoksen uhrien, huono-osaisten, vapautensa menettäneiden ja laitoshoidossa olevien oikeusasemaa.
3. Poliisi- ja syyttäjälaitoksen eriyttäminen on toteutettava.
4. Konkurssilainsäädäntöä on uudistettava, elinkelpoisten yritysten toiminta turvattava ja ylivelkaantuneiden asemaa parannettava. Velkaneuvonta on suoritettava alusta alkaen tehokkaasti. Vain turvaamalla riittävät henkilö- ja talousresurssit velkaneuvonnasta saadaan toimiva. Etuoikeusasetusta uudistettaessa on turvattava, ettei kasvavia palkkaturvamenoja siirretä työntekijöiden maksettavaksi.
5. On annettava uusi julkisuuslaki, jolla lisätään julkisuutta viranomaisten toiminnassa kansalaisten yksityisyyttä loukkaamatta. Hallintomenettelylaki on tarkistettava ottaen erityisesti huomioon hyvälle hallinnolle asetettavat vaatimukset.
6. Tuomioistuinlaitosuudistusta on jatkettava: suullisuusperiaate on otettava nykyistä tehokkaammin käyttöön kansainvälisten ihmisoikeussopimusten mukaisesti myös hovioikeuksissa ja läänioikeuksissa. EY:n vaikutukset oikeusjärjestelmään tulee ottaa ajoissa huomioon. Tuomarikuntaa on koulutettava uusiin tehtäviin ja lisättävä kansalaisiin kohdistuvaa tiedonvälitystä.

Puheenjohtaja: Näin ollen kohta 22.3. on tullut loppuun käsitellyksi.

13.

PÄÄTETÄÄN EHDOKKAIDEN ASETTAMISESTA

Puoluehallituksen varapuheenjohtajiksi

Puheenjohtaja: Esitän, että siirrymme käsittelemään kohta 13. Päätetään ehdokkaiden asettamisesta puoluehallituksen varapuheenjohtajiksi. Esitys hyväksyttäneen. Hyväksytään.

Voitaneen todeta, että ehdokasasettelun aika on päättynyt. Todetaan.

Puoluehallituksen I varapuheenjohtajaksi on määräaikaan mennessä esitetty seuraavia henkilöitä: Tarja Halonen, Helsinki, Liisa Jaakonsaari, Oulu, Antero Kekkonen, Kymi, Elina Lehto, Etelä-Häme ja Matti Puhakka, Pohjois-Karjala. Todettaneen. Todetaan.

Sääntöjen 39. pykälän mukaan sen jälkeen, kun puheenjohtaja, puoluesihteerin ja puoluehallituksen jäsenet on valittu, valitsee puoluekokous puoluehallituksen jäsenten keskuudesta I ja II varapuheenjohtajan. Näin ollen voitaneen todeta, että Tarja Halosen valinta ei tässä tapauksessa tule kysymykseen, koska häntä ei ole valittu puoluehallituksen jäseneksi. Todetaan.

Näin ollen ehdokkaiksi on asetettu Liisa Jaakonsaari, Antero Kekkonen, Elina Lehto ja Matti Puhakka.

Tähän asiaan on pyydetty kaksi puheenvuoroa, ensimmäisenä Aila-Marja Lipponen, Helsinki, valmistautuu Kaarina Murto, Lappi.

Lipponen, Aila-Marja (Helsingin piiri): Toveri puheenjohtaja, hyvät puoluekokoustoverit! Ehdotan puolueen II varapuheenjohtajaksi SDP:n ensimmäistä naista, eli naisliiton puheenjohtajaa Liisa Jaakonsaarta. Kaikki tunnemme hänet ja tiedämme, ainakin me naiset, että hän on vankkumaton naisasian puolustaja, ja ehkä hän on juuri sellainen nainen, jonka takia ei tarvitse kiintiöillä pelotella, koska hän on niin vankka ja hyvä poliitikko.

Puheenjohtaja: Seuraavana Kaarina Murto, Lappi.

Murto, **Kaarina** (Lapin piiri): Kannatan Aila-Marja Lipponen esitystä, eli minunkin esitykseni on, että valitsimme puolueen varapuheenjohtajaksi Liisa Jaakonsaaren. Vaikka täällä eilen puhuttiin vähän siitä, että paikat eivät ole

mitään aluepoliittisia paikkoja, mutta kun maamme on suuri pinta-alaltaan, olisi hyvä, että puheenjohtajistossa olisi vähän eri puolilta olevia tovereita. Liisan ansiot poliittisena naisjohtajana ovat suuret. Valitkaamme Liisa varapuheenjohtajaksi!

Puheenjohtaja: Seuraavana Irma Peiponen, Kuopio, valmistautuu Esko Piippo, Oulu.

Peiponen, Irma (Kuopion piiri): Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit, sisaret ja veljet! Minä myös haluaisin puhua Liisa Jaakonsaaren varapuheenjohtajuuden puolesta. Hän on henkilö, joka tasapainottaisi hyvin puheenjohtajistoa monelakin tavalla, aluepoliittisesti ja sukupuolikysymyksen perusteella. Sitä paitsi kun meillä on naisjärjestö ja Liisa on naisten puheenjohtaja, on oikein hyvä, että naiset tavallaan itse saavat olla asettamassa ehdokkaansa ja ajamassa läpi. Toisaalta Liisa on myös henkilönä eläväinen. Hänen puhe- ja keskustelutapansa on sellainen, että se varmasti tasapainottaa puolueen ulkoista kuvaakin.

Puheenjohtaja: Seuraavana Esko Piippo, Oulu, valmistautuu Terttu Johansson, Pirkanmaa.

Piippo, Esko (Oulun piiri): Toveri puheenjohtaja! Tässä vaalissa olen Liisa Jaakonsaaren mies. On tärkeätä, että SDP lähettää puheenjohtajiston valinnan kautta viestin, että SDP on koko Suomen, myös pohjoisten alueiden puolue, ja se on eri sukupuolten puolue. Se on kaikkien ihmisten puolue. Puolueen voima on sen asian yhtenäisyydessä, mutta erilaisten ihmisten rikkaudessa. Se on nykyäikää.

Mielestäni Jaakonsaaren valinta varapuheenjohtajaksi tekee oikeutta myös SDP:n naisten tahdolle. Meille pohjoisille ihmisille on erittäin tärkeää tunne, että meillä on yhteys suoraan puoluejohtoon. Toisaalta Jaakonsaaren valinta sisältää myös viestin, että maan vaikeassa tilanteessa puolue arvostaa poliittista kokemusta, jota nyt ennen kaikkea tarvitaan. Jaakonsaari on energinen ja luova persoonallisuus.

Muistutan vielä, että puheenjohtajamme Lipponen totesi eilispäivänä, että SDP on valtakunnallinen puolue. Toivon, että niissä ratkaisuissa, joita nyt tullaan tekemään henkilöistä ja säännöistä, päästäisiin siihen, että sääntörakenteemme ja toimintatapamme rohkaisee sosialidemokraatteja joka puolella Suomea, eikä niin, että sääntöjen ja meidän valtarakenteidemme takia juuri pienempiä ja heikompia täällä sorretaan. Tästä täytyy tulla loppu, totesi Lipponen. Toverit, toivottavasti ymmärrätte viestini.

Puheenjohtaja: Seuravana Annikki Karvonen, Keski-Suomi. Muistutan, että näissä asioissa on minuutti aikarajana.

Karvonen, Annikki (Keski-Suomen piiri): Hyvät puoluekokousedustajat! Kunniottaamme sosialidemokraattisten naisten ehdokasta Liisa Jaakonsaarta, jotta hän tulee valituksi varapuheenjohtajaksi. Hänellä on äärettömän hyvä poliittinen ja hyvä tulevaisuuden näkemys. Kannatan Liisa Jaakonsaaren valintaa.

Puheenjohtaja: Seuraavana Anneli Karsio, Etelä-Häme, valmistautuu Tellervo Huotari, Oulu.

Karsio, Anneli (Etelä-Hämeen piiri): Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit! Toiset puhuvat ja toiset tekevät. Etelä-Hämeen ehdoton ennakkosuosikki I varapuheenjohtajaksi Sosialidemokraattiselle Puolueelle on Elina Lehto. Hän on ennakkoluuloton, erittäin rohkea, uudistusmielinen, tasokas, luotettava, mutta varmasti myös sanavalmis ihminen. Hänellä on erittäin vahva talous- ja kunnallispoliittinen asiantuntemus ja kokemusta runsaasti sekä pohjoismaiselta että maamme valtakunnalliselta tasolta.

Ei ole oikein kohtuullista eikä korrektaa, jos kaikki puheenjohtajamme tulevat olemaan kansanedustajia. Jos esimerkiksi nykyinen vahva varapuheenjohtajamme Antero Kekkonen tulee jälleen puheenjohtajistoon, pidän erittäin tärkeänä näkökohtana, että sekä tavallisen kansan näkökulma että naisnäkökulma - ei kansanedustajan - huomioidaan varapuheenjohtajan tehtävässä.

Puheenjohtaja: Seuraavana Tellervo Huotari, Oulu, valmistautuu Markku Simula, Oulu.

Huotari, Tellervo (Oulun piiri): Hyvät toverit! Puhun Liisa Jaakonsaaren puolesta. Liisalla on herkäät tuntosarvet kuulemaan, mitä ajassa liikkuu, mitkä ihmisen tunnot ovat. Mutta Liisalla on myös rohkeus ja taito esittää julki nämä tunnot.

Puheenjohtaja: Seuraavana Markku Simula, Oulu, valmistautuu Sinikka Mönkäre, Kymi.

Simula, Markku (Oulun piiri): Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit! Tämä henkilö, josta puhun, on tunnettu koko Suomessa. Oulun läänissä on yksi ainoa demari, jonka lausuntoihin ja analyyseihin, teräviin puheenvuoroihin kiteytyy koko sosialidemokratian kasvot, puolueesta ulos näkyvä, kaikki. Vaali vaalin jälkeen hänen äänimääränsä on kasvanut. Eduskuntaryhmässä hän on vastuun kantajana, julkisuudessa hän on elävä piikki kepuilaisten mafiosojen niskassa.

Tuolla pippurisella naisella, jolla on myös terävät kyynärpäät, on puolueemme naisjärjestön monivuotinen tuki. Liisa Jaakonsaari on ansainnut paikkansa puoluehallituksen varapuheenjohtajana.

Puheenjohtaja: Seuraavana Sinikka Mönkäre, Kymi, valmistautuu Leena Koukkula, Kymi.

Mönkäre, Sinikka (Kymen piiri): Toveri puheenjohtaja! Tänä keväänä olemme saaneet kokea, miten tärkeää on, että puolueella on taitava, osaava, tehtäviin valmis I varapuheenjohtajana. Antero Kekkonen Kymestä hoiti eteensä tulleen vaikean ja äkillisen tehtävän upeasti sillä tavalla, että saimme puolueena jatkaa työtämme siitä, mihin se oli päättynyt edellisen puheenjohtajan aikana. Antero Kekkonen on tosi toveri, TVrstä tuttu, meille kaikille tuttu puheenjohtaja. Esitän Antero Kekkosta I varapuheenjohtajaksi.

Puheenjohtaja: Seuraavana Leena Koukkula, Kymi. Tämä on viimeinen puheenvuoro.

Koukkula, Leena (Kymen piiri): Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit! Antero Kekkonen on erinomaisella tavalla luotsannut puoluetamme varsin vaikeina aikoina. Toivonkin, että kun näitä äänestyslippuja luetaan, niin presidentinvaa-leista 1956 tuttu "Kekkonen, Kekkonen, Kekkonen" toistuu.

Puheenjohtaja: Koska asiakohtaan 13 ei pyydetty muita puheenvuoroja, esitän, että tässä vaiheessa asiakohdan 13. Päätetään ehdokkaiden asettamisesta puoluehallituksen varapuheenjohtajaksi käsittely keskeytetään. Vaaliin ryhdytään kello 9.00.

Ilmoitusasia

Puheenjohtaja: Sisäpoliittinen julkilausuma käsitellään heti ruokailun jälkeen.

Puheenjohtajaksi siirtyi Matti Lukkarinen.

22.

KÄSITELLÄÄN PUOLUEKOKOUSESITYKSET

22.12.

Työelämää koskevat aloitteet (esitykset 114-123)

Puheenjohtaja: Hyvää huomenta toverit! Jatkamme puoluekokousesitysten käsittelyä. Ryhdymme käsittelemään työelämää koskevia aloitteita. Ensimmäisenä kannanotto 114. *Kannanotto työelämän uudistamisesta*. Avaan yleiskeskustelun. Ensimmäinen puheenvuoro Marja-Leena Moilasella.

Yleiskeskustelu

Moilanen, Marja-Leena (Uudenmaan piiri): Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit! Työelämän asiat ovat olleet maassamme viime viikkojen aikana monella tavalla keskustelun alla. Puoli miljoonaa suomalaista on nyt Esko Ahon porvarillisen hallituksen väärän talouspolitiikan johdosta vailla työtä. Maan hallitus yhdessä työnantajien kanssa pyrkii nostamaan omilla lakimuutoksillaan 30-luvun isäntävallan uudelleen esiin työpaikoilla. Palkanansaitsijoiden turvana on ollut - ja tulee jatkossakin olla - ammattiyhdistysliike.

Sosialidemokraattinen Puolue voi muodostua todelliseksi kansanliikkeeksi, mikäli se nyt ryhtyy ponnekkaasti antamaan tukensa ammattiyhdistysliikkeen itsenäisten toimintaoikeuksien säilymisen puolesta ja torjuu porvarillisen hallituksen lainsäädännön 30-luvun hengen palauttamiseksi työelämään ja jos se ryhtyy todellisiin toimiin Suomen taloudellisen, sosiaalisen ja henkisen turvallisuuden aikaansaamiseksi maahamme. Siksi Sosialidemokraattisen Puolueen tulee entistä selkeämmin palauttaa jokapäiväiseen toimintaansa sosialidemokraattinen aatesisältö. Ei ole tärkeätä se, miltä päätökset näyttävät, vaan tärkeätä on se, mihinkä päätökset johtavat.

Sosialidemokraattisen Puolueen on nyt ryhdistäydyttävä ja ryhdyttävä tekemään todellista oppositiotyötä, nostettava esille kaikki pienen ihmisen kannalta tärkeät turvajärjestelmien puolustamiset. Sosialidemokraattisen Puolueen tulee pystyä myös kertomaan kaikille kansalaisille, mihin nykyisen porvarillisen hallituksen toiminnot ovat johtamassa. Meistä on muodostuttava todellinen vastavoima nykyiselle menolle. On aivan turhaa puhua vastuullisesta oppositiotoinnasta sellaisen hallituksen aikana, joka ei omassakaan toiminnassaan tunne kansalaisten kannalta minkäänlaista vastuullisuutta. Suomen talous ei ole vielä niin syvässä ahdingossa, ettemmekö voisi säilyttää kansalaisten kannalta tärkeät sosiaalisen hyvinvoinnin rakenteet. Kysymys on vain siitä, mitkä asiat laitetaan tärkeysjärjestykseen.

Nykyinen juustohöylämäinen leikkaustyyli, jossa höylä on aina nostettu ylös, kun on ollut kysymys maatalousyrittäjien eduista, johtaa täydelliseen katastrofiin. Meillä on täydet mahdollisuudet valtion budjettiesitysten sisäisillä siirroilla huolehtia entistä paremmin tavallisten kansalaisten turvallisuudesta ja sosiaalisesta hyvinvoinnista. Sosialidemokraattisen Puolueen tulee huolehtia siitä, ettei valtion talouden tasapainottamista tehdä niin, että sillä tuhotaan koko kansantaloutemme, niin kuin nyt on käymässä nykyisen hallituksen toimintojen kautta.

Työllisyys, vielä kerran työllisyys on se keskeinen viesti, jota sosialidemokratien tulee tämänkin puoluekokouksen päätöksenteossa ylläpitää. Meidän tulee vaatia täystyöllisyyttä maahan, meidän tulee toimia täystyöllisyystavoitteen puolesta tulevinä vuosina.

Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit! Esitän, että päätöslauselmassa keskitymme yhteen ja ainoaan isoon kysymykseen, se on työllisyys. Nyt on ihmisille saatava työtä ja taloudellista turvallisuutta.

Puheenjohtaja: Seuraavana Aila Kähkönen, Kuopio, valmistautuu Marjatta Lustig-Voutilainen, Pohjois-Karjala.

Kähkönen, Aila (Kuopion piiri): Ystävät, toverit! Meillä Sosialidemokraattisessa Puolueessa on vielä paljon tekemistä työelämän rakennemuutoksen kanssa. Työelämän sisäinen rakennemuutos on viemässä naisvaltaisilta palvelualoilta sekä myös tekstiili- ja vaatetusalta työpaikat joko osittain tai lopullisesti. Tämä aiheuttaa sen, että yhä useammat naiset joutuvat harkitsemaan alan vaihtoa ja sen myötä kouluttautumaan uuteen ammattiin välttyäkseen joutumasta työnantajan pelinappulaksi, jota liikuteltaisiin taloudellisten suhdanteiden mukaisesti työmarkkinoilla ja sieltä pois.

Eduskunta onkin tehnyt aikuiskoulutuksen periaatteista päätöksiä, joissa mainitaan mm, että aikuiskoulutuksen suunnittelussa painotetaan erityisesti koulutuksellisen tasa-arvon lisäämistä. Huomiota kiinnitetään varsinkin vähiten koulutusta saaneen väestön opiskelun aktivoimiseen sekä opiskelumahdollisuuksien kaikinpuoliseen turvaamiseen ja parantamiseen. Tämän johdosta aikuiskoulutusjärjestelmän tuleekin ensisijaisesti painottua ammatillisen aikuiskoulutuksen kehittämiseen.

Ammatillisen perus- ja uudelleen koulutuksen luonteesta johtuen koulutusta tulee uudistaa tavoitteiltaan ja sisällöltään niin, että riittävät yleistiedot ja myös ammatillisen liikkuvuuden mahdollisuudet huomioidaan. Tupo-neuvottelujen yhteydessä on myös pidettävä tärkeänä sitä, että henkilöstökoulutuksesta tulee muodostua yksi työelämän alue, jota on kehitettävä työnantajan ja työntekijän tarpeiden pohjalta. Lisäksi työsuhteessa olevien omaehtoiseen ammatilliseen täydennyskoulutukseen pitää myös suhtautua myönteisesti. Siksi onkin saatava uusia taloudellisia tukimuotoja, koska nykyinen hallitus on murentanut aikuisopintorahajärjestelmän.

Toveri puheenjohtaja! Esitän, että työelämää koskevassa kannanotossa näkyisi selkeästi työikäisen väestön ammatti- ja täydennyskoulutuksen taloudellisen tuen turvaaminen, koska uuteen ammattiin ei voida kouluttautua, jos ei ole turvattua opintososiaalista tukijärjestelmää.

Puheenjohtaja: Seuraavana Marjatta Lustig-Voutilainen, Pohjois-Karjala, valmistautuu Jussi Sairanen, Uusimaa.

Lustig-Voutilainen, Marjatta (Pohjois-Karjalan piiri): Hyvät toverit! Automaation kehittyessä rationalisoinnin ja kuntien säästötoimien johdosta niin

teollisuudessa kuin palvelualoilla näyttää syntyvän maassamme se tilanne, ettei työtä tule riittämään kaikille työtä haluaville. Sosialidemokraatteina meidän tulee kaikin keinoin edistää työpaikkojen lisääntymistä. Henkilöstön huollon merkitys kasvaa, kuten myös puoluetoimikunta katsoo kannanotossaan. Samanaikaisesti maan hallitus on romuttamassa työterveyshuoltoa ja ennalta ehkäisevää toimintaa.

Meidän tulee puolueena ja yhdessä ammattiyhdistysliikkeen kanssa ehkäistä maan hallituksen tämän kaltaiset suunnitelmat. Puoluetoimikunta katsoo myös, ettei työttömyysturvaa saa heikentää, koska se vaikuttaa kansalaisten ostovoimaan ja lisää sitä kautta työttömyyttä. Viimeisen sopimuksen myötä sovittiin, että työttömyysturvan enimmäisajaksi tulee 500 päivää, ja peruspäivärahan kohdalla jatkoksi tulee 300 päivän ajalta maksettava työmarkkinatuki. 800 päivän jälkeen lopputulos on nolla markkaa ja toimeentuloturvaluukulle jonotus.

Nähtäväksi jää, mitä seuraamuksia tulee tämän jälkeen. Meillä on jo nyt huolestuttavan paljon niitä, joilla tuo 500 päivää on täyttynyt. Puoluetoimikunta katsoo lausunnoissaan, että aikuiskoulutusta tulee tuntuvasti vahvistaa. Kantamme määrätyksestä tulee näkyä, ettei aikuiskoulutukseen käytettäviä erilaisia tukimuotoja saa pienentää.

Työn uudelleen jakaminen on noussut keskeisesti esille erilaisissa kannanotoissa. Työajan ja palkan jakaminen saattaa onnistua suuremmissa tuloluokissa. Alemmilla palkkatasoilla se aiheuttaa lisää yhteiskunnan tukimuotojen käyttämistä. Sosialidemokraattisen Puolueen tulee kannanotoissaan muistaa, että kaikki eivät ole suurituloisia tässä maassa ja tässä salissa.

Puheenjohtaja: Seuraavana Jussi Sairanen, Uusimaa, valmistautuu Ari Seger, Uusimaa.

Sairanen, Jussi (Uudenmaan piiri): Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit! Luonnollisen muutoksen myötä ja ainakin Ahon hallituksen toiminnasta johtuen poliittinen elämä sekä työelämä ovat olleet suurten muutosten kohteena. Sosialidemokraattisessa puolueessa ja sen vaikutuspiirissä tarvitaan syventävää keskustelua ja päätöksiä työelämän uudistamisen ehdoista.

Puoluetoimikunta on jättänyt tästä, niin kuin monesta muustakin asiasta, esityksen puoluekokoukselle. Esitys ei anna kaikilta osilta tyydyttävää vastausta kysymyksiin. Olisimme odottaneet puolueelta, jolla on maan parhaat työelämän tuntevat voimat käytettävissään, paneutuvampaa otetta tähän asiaan. Olemme käsitelleet ryhmässämme asiaa huolella ja pyrkineet tekemään siihen muutoksia, joilla on selvästi tarkentavia vaikutuksia puoluetoimikunnan esitykseen nähden. Asia on tärkeä. Toivon puoluekokouksen paneutuvan muutosesitykseen huolella.

Seuraavassa keskeiset tarkistusmuutokset puoluetoimikunnan esityksiin:

Nuoriso- ja pitkäaikaistyöttömyyden poistamisen on oltava yksi tärkeimmistä yhteiskunnallisista tavoitteista. Työelämää säätelevät lait on valmisteltava kolmikantaisesti ja palkansaajien vaikutusmahdollisuuksia on lisättävä töiden ja tuotannon uudelleenjärjestelyissä.

Kohtaan 1: Työnantajan ja henkilöstön välistä tasa-arvoa on lisättävä työlajien ja työehtosopimusten työpaikalla tapahtuvassa soveltamisessa. Työnantajan ns. tulkintaetuoikeus on poistettava.

Kohtaan 2: Työnantajan yksipuolista oikeutta irtisanoa palkansaaja tuotannollisista tai taloudellisista syistä on rajoitettava ja irtisanomisperusteita on tiukennettava.

Uusia kohtia: Suomalaisen työelämän perusheikkous on järjestelmällisen ammatillisen jatkokoulutuksen puuttuminen sekä työn ja koulutuksen liian jyrkkä erottaminen toisistaan.

Vielä uutena kohtana: Yritykset ja työpaikat kansainvälistyvät yhä enemmän integraatiokehityksen myötä. Konserniyhteistyötä on kansainvälisissä konserneissa edelleen kehitettävä. Henkilöstöllä tulee olla mahdollisuus osallistua yrityksen taloudelliseen päätöksentekoon, vaikka yritys toimisi useampien maiden alueella. Työelämää säätelevän EY-normiston kehittämiseksi Suomen tulee toimia ensisijaisesti yhteistyössä muiden pohjoismaiden kanssa. Lähtökohtana tulee olla pohjoismaiset työelämää koskevien lakien ja sopimusten laajempi soveltaminen myös EY-maissa.

Viimeisenä kohtana: Sosialidemokraattinen Puolue toimii ammattiyhdistysliikkeen itsenäisyyden ja ammatillisen järjestäytymisen puolesta.

Toveri puheenjohtaja, jätän näistä muutosesityksen.

Puheenjohtaja: Seuraavana Ari Seger, Uusimaa, valmistautuu Esa Pitkälä, Satakunta.

Seger, **Ari** (Uudenmaan piiri): Toveri puheenjohtaja, hyvät edustajatoverit! Suomen Sosialidemokraattinen Puolue on Suomen suurin työväenpuolue, Suomen suurin vasemmistopuolue ja Suomen suurin palkansaajapuolue. Suomen Sosialidemokraattisesta Puolueesta löytyy varmasti työelämän parhaat asiantuntijat. Työelämän kysymyksiin meidän joukostamme löytyy varmasti kaikki tieto, mitä Suomesta voi löytyä. Siitä huolimatta puoluetoimikunnan esitys kannanotoksi työelämän uudistamiseksi on lähes sanoisinko mitään sanomattoman tyhjä

ja kieliasultaan heikko. Olen työpaikoilla jatkuvasti puuhaamassa tämän asian ympärillä, esitys on termistöltään ainakin minulle hyvin vieras.

Kannanoton sisältöä voidaan korjata ja muuttaa. Mielestäni suurin huoli tässä on siitä, että puoluetoimikunnan esitys ei anna oikeaa kuvaa keskuudessa olevasta asiantuntemuksesta. Suomalainen työelämän kehittäminen on ollut ja tulee olemaan meidän sosialidemokraattien harteilla. Siinä mielessä meidän olisi tarkennettava ja oltava huolellisempia siinä, mitä kannanotoissamme virallisesti sanomme. Me pystymme parempaan, hyvät toverit!.

Sinällään ei Uudenmaan piirin esityskään, jota olen ollut mukana työstämässä, ole vielä mikään älyn riemuvoitto, mutta on se huomattavasti parempi, mitä alkuperäinen on. Kannatan Jussi Sairasen tekemää muutosesitystä.

90-luvun työelämän keskeinen avainsana tulee olemaan yhteistyö johdon ja henkilöstön välillä. Tämän ympärille tulee kulminoitumaan kaikki kehitys työpaikoilla. Tämän ympärille kehitetään myös sopimukset ja lait. Yhtä kaikki, hyvät toverit, suomalaisen työelämän kehittäminen tulee olemaan edelleenkin meidän sosialidemokraattien harteilla. Uskon, että meillä on niin leveät hartiat, että pystymme sen kirkkaasti kantamaan, kun vaan olemme hieman huolellisempia.

Puheenjohtaja: Hyvät toverit! Keskeytämme työelämää koskevien aloitteiden käsittelyn.

Puheenjohtajaksi siirtyi Teuvo Kinnunen.

Ilmoitusasioita

Puheenjohtaja: Aloitevaliokunta kokoontuu kello 11.30 huoneessa 304, ja ohjelma- ja julkilausumavaliokunta kokoontuu työelämän uudistamisesta käydyn keskustelun jälkeen huoneessa 157.

20.

VALITAAN PUOLUEEN PUHEENJOHTAJA, PUOLUESIHTTEERI, PUOLUEHALLITUKSEN JÄSENET SEKÄ PUOLUEHALLITUKSEN VARAPUHEENJOHTAJAT

Puoluehallituksen I varapuheenjohtajan valinta

Puheenjohtaja: Siirrymme kohtaan 20. Ryhdymme valitsemaan puoluehallitukselle varapuheenjohtajia. Sääntöjen mukaan I ja II varapuheenjohtaja valitaan eri vaalissa, ja eniten ääniä saanut tulee kussakin vaalissa valituksi.

Puoluehallituksen ensimmäiseksi varapuheenjohtajaksi on ehdotettu Liisa Jaakonsaarta, Antero Kekkosta, Elina Lehtoa ja Matti Puhakkaa. Kun ehdokkaita on asetettu enemmän kuin yksi, meidän on suoritettava vaali. Vaalitoimitus tapahtuu samalla tavalla kuin eilen muutamaan kertaan harjoittelimme, ja se menee varmaan vähän nopeemmin kuin edellinen vaali.

Onko kenelläkään epäselvää, miten vaali toimitetaan? Ei ole, joten vaalitoimitus alkaa.

Vaalitoimitus puoluehallituksen I varapuheenjohtajasta

Puheenjohtaja: Nihilappuja ei ole jaettu, joten kertaan vielä kerran ehdokkaat: Liisa Jaakonsaari, Antero Kekkonen, Elina Lehtoja ja Matti Puhakka. Vaalitoimikunta voi aloittaa työskentelynsä.

Hyvät toverit! Jälleen kaipailemme eräitä tovereita äänestyskoppien läheisyyteen: Kirsti Tolvanen, Reijo Uhlgren, Harri Kivenmaa, Seppo Tarkkanen, Marjaana Koskinen, Anja Savolainen, Matti Louekoski, Lahja Palomäki, Arvo Salo, Juhana Vartiainen ja Ulla Vuolanne.

Hyvät toverit! Edelleen kaipaamme seuraavia tovereita: Klaus Hellberg, Tapio Karjalainen, Raimo Rauhala, Marjatta Vehkaoja, Reijo Jämsen, Simeon Kärki, Sakari Tahvanainen, Marjukka Hosia, Anja Kuuramaa ja Janne Viitamies. Onko näistä ketään paikalla?

Ovatko kaikki paikalla olleet äänestäneet? Näin todetaan, ja vaali on loppuun suoritettu. Ääntenlaskenta voi alkaa.

Asiakohdan käsittely keskeytetään. Todetaan.

22.

KÄSITELLÄÄN PUOLUEKOKOUSESITYKSET

22.12.

Työelämää koskevat aloitteet (esitykset 114-123)

Puheenjohtaja: Siirrymme takaisin työelämää koskeviin aloitteisiin, 114. *Kannotto työelämän uudistamisesta.* On laskeskeltu, että äänten laskenta vie 10-15 minuuttia, joten käymme sillä aikaa lävitse puheenvuoroja. Sen jälkeen pääsemme puoluehallituksen II varapuheenjohtajan vaaliin. Näin voitaneen menetellään. Menetellään.

Ensimmäisen puheenvuoron käyttää Esa Pitkälä, Satakunta.

Pitkälä, Esa (Satakunnan piiri): Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit! Nuorisotyöttömyys on maassamme jo niin sietämätön ongelma, että asialle olisi jo vihdoin tehtävä jotakin. Nykyisen hallituksen puheiden mukaan nuorisotyöttömyydelle ei voida tehdä mitään. Työllistäminen muka maksaa liikaa. Tämän vuoksi ei edes yritetä tehdä mitään. Onko tavoitteena työntää yksi sukupolvi kokonaan työelämän ulkopuolelle?

Nuorisotyöttömyys ei ole luonnonlaki. Se kohtelee kovimmin vähäosaisia. Työläisimmasteissa olevat ja niihin hakeutuvat nuoret ovat suurimmissa vaikeuksissa. Siksi siihen puuttuminen on sosialidemokraattiselle työväenpuolueelle kohtalonkysymys. Mielestäni nuorisotyöttömyyttä voidaan olennaisesti lieventää ilman suuria lisäkustannuksia. Ongelman ratkaisu vaatii poliittista tahtoa, joka puuttuu nykyiseltä hallitukselta. Sosialidemokraattisella Puolueelta ja eduskuntaryhmältä tätä tahtoa vaaditaan.

Työministeriö lievensi nuorisotyöttömyyttä vuosina 1979-80 näin: 63-vuotias rintamamiesveteraani pääsi varhennetulle eläkkeelle sillä ehdolla, että hänen tilalleen palkattiin alle 25-vuotias nuori. Tämän kokeilun puitteissa saatiin lyhyessä ajassa 600 nuorelle työtä.

Esitänkin, että puoluekokous asettaisi tavoitteeksi sen, että väliaikaisesti alennettaisiin eläkeikää 55 vuoteen samalla periaatteella kuin edellä esitetyssä kokeilussa. Osa 55-vuotiaista on ollut jo 40 vuotta työelämässä, joten he voisivat siirtyä jo eläkkeelle. Samalla alle 25-vuotiaat saisivat mahdollisuuden muuttua yhteiskunnan täysivaltaisiksi toimijoiksi normaalein raskituksin, velvollisuuksin ja oikeuksin.

Ilmeellisintä asiassa on se, että kustannukset olisivat olemattomat nuorisotyöttömyyden ylläpitoon verrattuna. Rahat menisivät vain eri momenteilta, ja kuitenkin näin voitaisiin pelastaa yksi sukupolvi täydelliseltä syrjäytymiseltä, jonka hintaa ei voida mitata rahassa.

Hyvät toverit! Nuorisotyöttömyys luo kasvupohjaa rikollisuudelle, yhteiskunnasta ja sen säännöistä irtautumiselle. Työttömyyden poistaminen tulee varmasti halvemmaksi kuin yhteiskunnallisen kurjuuden synnyttämän yhteiskunnallisen piittaamattomuuden, vastuuttomuuden, levottomuuden ja väkivaltaisuuden aiheuttamat vauriot.

Puheenjohtaja: Hyvät toverit! Olemme saaneet tänne juuri äsken vieraiksemme ruotsalaisen veljespuolueemme puheenjohtajan Ingvar S. Carlssonin ja puoluesihteerin Mona Sahlinin. Tervetuloa!

Jatkamme työelämää koskevien aloitteiden käsittelyä. Seuraavana Arja Puurula, Uusimaa, ja valmistautuu Mauri Tuominen, Uusimaa.

Puurula, Arja (Uudenmaan piiri): Toveri puheenjohtaja, hyvät kokousedustajat! Tämän puoluekokouksen kaikkein tärkein asia on työllisyys. Ellei Sosialidemokraattinen Puolue pysty nyt näyttämään, että meillä on olemassa ohjeita ja ehdotuksia työllisyyden parantamiseksi ja työttömien aseman kohottamiseksi, meillä ei ole oikeutusta olla työväenpuolue.

Useissa puheenvuoroissa on korostettu, miten tärkeitä on ammatillinen koulutus sekä työelämässä oleville että työttömille. Esitän, että meidän tulee vaatia jokaiselle työntekijälle oikeutta ammatilliseen täydennyskoulutukseen vuosittain. Tätä samaa esitettiin jo eräässä aikaisemmassa puheenvuorossa.

Meille on jaettu kokousmateriaalin yhteydessä erinomainen esitys työttömyydestä keskuudessamme. Tuire Santamäki-Vuori esimerkiksi osoittaa selkeästi työttömyyden eriarvoiset kasvot. Työttömyys kohdistuu 20-24 -vuotiaisiin, se kohdistuu naisiin, se kohdistuu perustasteen koulutuksen saaneisiin siten, että heidän työttömyysasteensa on nelinkertainen verrattuna korkean asteen koulutuksen saaneisiin. Sama eriarvoisuus näkyy myös siinä koulutuksessa, joka työpaikoilla työelämässä oleville ihmisille annetaan. Vähiten koulutusta työpaikoilla saavat naiset. He saavat koulutusta vähiten, jos he ovat "vanhoja", yli 35-vuotiaita -raja kulkee melkein siinä. Toimialoista heikoimmin edustetut työelämän koulutuksessa ovat palvelualat.

Hyvät toverit! Toivon, että kokouksestamme annettavista lausumista tulevat korostetusti esiin työllisyyden hoito ja ihmisten oikeus täydentää ammatillista osaamistaan.

Puheenjohtaja: Seuraavana Mauri Tuominen, Uusimaa.

Tuominen, Mauri (Uudenmaan piiri): Toveri puheenjohtaja! Olemme käsittelemässä työelämää koskevia aloitteita, ja olen poiminut niistä esille muutamia mielteitä. Mielestäni jo keskustelu heikennyksistä työttöminä olevien kohdalla aiheuttaa turvattomuutta ja epävarmuutta. On aivan selvä asia, että epävarmuus lisääntyy niiden keskuudessa, jotka jo ovat työttömyyden kourissa ja kuuntelevat tiedotusvälineistä hallituksen toimenpiteistä. Jatkuvasti tuodaan esille, mitä työttömiltä leikataan pois. Ainoa turva työttömille tällä kertaa on ammattiyhdistysliike ja me täällä. Meidän pitää painokkaasti tuoda se esille kokouksessamme.

Puoluetoimikunnan kannanoton kohdassa 6 kerrotaan joustavuudesta. Näyttää siltä, ettei ymmärretä sitä, että jos joustoihin mennään, työnantajilla ja työntekijöillä on erilainen intressi, mihin suuntaan joustetaan. Ei se tule tällä tavalla onnistumaan, koska vedetään aivan eri suuntaan.

Edustaja Sairanen teki näihin kohtiin muutosehdotuksia. Kannatan niitä.

Puheenjohtaja: Seuraavana Sinikka Kakko, Etelä-Hämeen piiri.

Kakko, Sinikka (Etelä-Hämeen piiri): Ajattelin käyttää tämän puheenvuoroni yleiskeskustelukohdassa, vaikka valmistin puheenvuoron puoluetoimikunnan vastaukseen. Mielestäni puoluetoimikunta toteaa aivan oikein, että tänä valtavan työttömyyden aikana joudutaan tarkastelemaan ja arvioimaan uudelleen sekä julkisen että yksityisen hallinto- ja palveluorganisaation tehokkuutta ja myös virkojen todellista sisältöä ja tehokkuutta.

Kuitenkaan asiaan ei tule suhtautua kovin kevyesti, eikä missään nimessä niin yksioikoisesti, että suurin osa julkisen alan tehtävistä automaattisesti leimataan tehottomiksi ja alasajettaviksi. Työsuhteen laatu ei saa vaikuttaa palkansaajan kohteluun. Ahon hallituksen keskeinen linja on julkisten palvelujen raju supistaminen sekä yksityistäminen vaihtoehtona valtion oman toiminnan kehittämiseksi. Taustalla ovat voimakkaat ideologiset ja taloudelliset taustat. Julkisen sektorin supistumisvaatimukset edellyttävät toimintojen laajamittaista siirtämistä budjettitalouden ulkopuolelle. Vasta viitisen kuukautta yhtiömuodossa toimineita Raha-paja Oy:tä, VTKK:ta, Yhtymä Oy:tä ja Kulinaariravintolat Oy:tä ollaan nyt jo lisäbudjetilla yksityistämässä. Yksityistäminen näyttää johtavan siihen, että taloudellisesti kannattavat yritykset siirtyvät yksityisten hoitoon ja liiketaloudellisesti kannattamattomat jäävät valtion ja kuntien hoidettavaksi.

Mihin on nykypäivinä unohdettu julkista tuottamista puoltavat seikat, kansalaisten tasa-arvoinen kohtelu, pyrkimys tulojaon tasaamiseen, palveluiden laadun valvontaan liittyvät kysymykset ym. edut? Omistusmuodon valinnan on oltava aina tapauskohtainen ja perusteellisen pitkän tutkimuksen tulos, jossa yhteistyössä henkilöstön kanssa on valittu kuhunkin toimintaan sopivin toimintatapa ja organisaatiomuoto. Yhtiöittämisen jälkeen kynnys yksityistämiseksi on aina matalampi, vaikka yhtiöittäminen ei kuitenkaan edellytä yksityistämistä.

Nyt kuitenkin poliittisilla päättäjillä on ratkaisuna vankka usko markkinaohjaukseen julkisella sektorilla väitettyyn julkisen puolen tehottomuuteen. Muutokset toteutetaan uskoen, että näin alalle kuin alalle syntyy tehokkuutta lisäävä täydellinen kilpailu. Näin ei kuitenkaan välttämättä tapahdu. Selvityksiä ei ole kuitenkaan tehty siitä, onko järkevää horjuttaa valtion liikelaitosten tai yhtiöiden ns. luonnollista monopolia esimerkiksi julkiseen infrakstruktuuriin kuuluvissa laitoksissa ja sallia yksityisten kermankuorinta päältä.

Toimintoja ei pidä yhtiöittää ja yksityistää keinona supistaa julkista sektoria, mikäli yksiköillä on yhteiskunnallisia kansalaisten tasavertaista palvelua elvyttäviä velvoitteita. Tällaisia ovat mm. posti, VR ja ilmailulaitos, jolle nykyinen liikelaitosmuoto sopii kaikkein parhaiten. Toiminnan muutokset onkin tehtävä suunnitelmallisesti sekä yhdessä henkilöstön kanssa niin, että valtion toimintoja ja sopimustoimintaa kehitetään niin, että henkilöstö saa vankan palvelusuhdetur-

van, jossa turvataan työpaikat sekä hyvät palvelusuhteen ehdot pitkällä aikavälillä.

Hallinnon uudistamisen lähtökohtana tulee olla tarkoituksenmukaisuus sekä työpaikkojen säilyvyys. Tarvittavan henkilöstömäärän sopeuttaminen on tehtävä luonnollisen poistuman ja uudelleen koulutuksen kautta. Julkista sektoria koskeva arvokeskustelu on nyt jäänyt talouskriisistä syntyneen keskustelun jalkoihin. Ahon hallitus johtaa keskustelua yksipuolisesti säästöjen välttämättömyydellä jättäen kertomatta sen dramaattisista vaikutuksista perheiden jokapäiväiseen toimeentuloon. Vaihtoehtoja kuitenkin on.

Puheenjohtaja: Tähän esityslistan kohtaan pyydetty puheenvuorot ovat tulleet loppuun käytetyksi. Kun Kuopion piiristä edustaja Aila Kähkönen teki esityksen, koskien taloudellisen tuen turvaamista täydennyskoulutuksen ajalta, Talvikki Kilpeläisen oli ilmeisesti tarkoitus kannattaa tätä muutosehdotusta. Kun hän ei ollut paikalla, sopiiko niin, että puheenjohtaja kannattaa muutosehdotusta. Todetaan.

Työelämää koskevat esitykset lähetetään ohjelma- ja julkilausumavaliokuntaan. Näin voitaneen menetellä. Menetellään.

Esityslistan kohdan 22.12. käsittely keskeytetään.

20.

VALITAAN PUOLUEEN PUHEENJOHTAJA, PUOLUESIHTTEERI, PUOLUEHALLITUKSEN JÄSENET SEKÄ PUOLUEHALLITUKSEN VARAPUHEENJOHTAJAT

Puoluehallituksen I varapuheenjohtajan valinta

Puheenjohtaja: Palaamme asialistan kohtaan 20, varapuheenjohtajien valinta. Luen vaalitoimikunnan suorittaman ääntenlaskennan tuloksen.

"Vaalissa oli yhteensä 350 äänioikeutettua edustajaa, ja vaalitoimituksessa äänestysliput oli pudotettava kahteen vaaliuurna. Yhteensä vaaliuurniin oli pudotettu 330 äänestyslippua, joista hyväksyttäviä oli 329, hylättyjä yksi, tyhjiä 0.

Vaalissa annettiin ääniä seuraavasti: hylätty 1, Matti Puhakka 14, Elina Lehto 43, Liisa Jaakonsaari 47 ja Antero Kekkonen 225 ääntä.

Näin toveri Antero Kekkonen on valittu puolueen I varapuheenjohtajaksi.

Puoluekokous valitsi Antero Kekkosen 225 äänellä puolueen I varapuheenjohtajaksi.

Puheenjohtaja: Pyydän Antero Kekkosta tulemaan kokoussalin eteen.

Kekkonen, Antero (I varapuheenjohtaja): Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit! Taisin jo eilen vihjaista siihen, että kritiikki on kohdistunut minuun hyvin vähäisessä määrin. Se kohdistuu lähinnä hymyyn. Täytyy sanoa, että tässä parin päivän aikana on tullut uuden kritiikin kohde, eli kiroilu.

Toverit! Kun Uffe hyvin kauniisti huomioi minut omassa puheenvuorossaan, niin tokko mikään on lämmittänyt mieltäni niin paljon. Kun Paavo omassa puheenvuorossaan mainitsi minut myös hyvin kauniilla tavalla, se lämmitti tavattomasti. Mutta, toverit, kaikkein eniten lämmittää tämä: saatanan kiva olla luottamuksen arvoinen!

Puheenjohtaja: Minkä totesit suomalaisesta perusluonteesta, ei viimeinen toteamukseksi kovin kauaksi heitä. Onnea ja menestystä jatkossakin toveri Kekkoselle.

Kutsuvieraiden tervehdykset

Puheenjohtaja: Luovutan puheenvuoron toveri Carlssonille.

Carlsson, Ingvar (SAP): Ikävä kyllä, en ole vielä oppinut puhumaan suomea. Olen erittäin iloinen siitä, että olen jälleen Suomessa ja Sosialidemokraattisen Puolueen puoluekokouksessa. Yhdessä Matts Hellströmin, Mona Sahlinin ja muiden ruotsalaisten kera haluan tuoda teille lämpimän tervehdyksen Ruotsin sosialidemokraateilta.

Erityisesti haluan onnitella Paavo Lipposta puheenjohtajuudesta. Paavo on hyvin tunnettu ja pidetty toveri Ruotsin sosialidemokraattien parissa. Odotan todellakin yhteistyötä Paavon kanssa. Olen sitä mieltä, että meidän tulisi sopia eräästä asiasta. Sosialidemokraatteja on Islannin hallituksessa, sosialidemokraatteja on Tanskan hallituksessa, sosialidemokraatteja on Norjan hallituksessa, joten sosialidemokraatteja pitäisi myös olla Suomen ja Ruotsin hallituksissa.

Haluan käyttää hyväkseni tätä tilaisuutta, vaikkakin tämä tapahtuu yhtä päivää liian aikaisin, toivottaakseni Martti Ahtisaarelle ja koko puolueelle menestystä presidentinvaalissa. Me tapaamme Ruotsissa sanoa silloin, kun olemme voittaneet jalkapallo-ottelussa jonkun toisen maan, että voitavaa joukkuetta ei koskaan tule muuttaa. Ja onhan selvää, ettei tule vaihtaa sosialidemokraattista presidenttiä oikeistolaiseen presidenttiin.

Uskoisin, että olemme menossa kohti aikaa, jossa kontaktit ja yhteydet Pohjoismaiden välillä, ennen kaikkea Suomen ja Ruotsin välillä, ovat erityisen tärkeitä. Sekä Ruotsin että Suomen taloudellinen tilanne on äärimmäisen vakava. Työttömyys kasvaa koko ajan, budjettialijäämä on todella korkea ja talouden kasvu on negatiivinen ja kaiken yllä on vielä pankkikriisi.

Tästä haluan vetää kaksi johtopäätöstä. Me tarvitsemme enemmän politiikkaa maissamme. Markkinat eivät selviydy yksin työttömyydestä, ne eivät pysty luomaan tarpeeksi oikeudenmukaista palkkojen jakoa eivätkä markkinat kykene ratkaisemaan niitä ympäristöongelmia, jotka meitä uhkaavat.

1980-luvun uusliberalismin jälkeen on aika jälleen ottaa politiikka käyttöön. Poliitiikalla tarkoitan luonnollisesti sosialidemokraatteja. Mikään kansa ei yksin kykene ratkaisemaan näitä ongelmia. Pääoma liikkuu jo vapaasti rajojen ylitse. Jotta emme poliittisella puolella jäisi jalkoihin, meidän on myös rakennettava ja laajennettava yhteistyötämme rajojen ylitse.

Uskon, että taistelu vallitsevaa työttömyyttä vastaan vaatii nimenomaan yhteistyötä. Se vaatii voimakasta sosialidemokraattista strategiaa. Odotan, että me pohjoismaiset sosialidemokraatit edesautamme luomaan Eurooppaan voimakkaan sosialidemokraattisen liikkeen. Tiedän, että puolueenne Paavon johdolla tulee tuomaan tähän arvokkaan lisän.

Elämme siis vaikeita, mutta myös jännittäviä aikoja. Katsokaamme näitä vaikeuksia lähinnä haasteena, joista meidän on selviydyttävä. Olen aivan vakuuttunut siitä, että aatteellisella tasolla sosialidemokraateilla tulee olemaan myötätuuli.

Lopuksi haluan toivottaa teille onnea myös siinä suhteessa, että gallupeissa sosialidemokraattien kannatusluvut yhä vain nousevat. Haluan toivottaa teille myös kaikessa työssänne onnea. Suomi tarvitsee sosialidemokraatteja. Onnea kokouksellenne!

Puheenjohtaja: Kiitoksia, Ingvar, näistä lämpimistä sanoista. Tämänkin juhlan jälkeen koittaa arki, eli käymme käsiksi töihin.

20.

VALITAAN PUOLUEEN PUHEENJOHTAJA, PUOLUESIHTTEERI, PUOLUEHALLITUKSEN JÄSENET SEKÄ PUOLUEHALLITUKSEN VARAPUHEENJOHTAJAT

Puoluehallituksen II varapuheenjohtajan valinta

Puheenjohtaja: Saimme valituksi toveri Kekkosen I varapuheenjohtajaksi. Meiltä puuttuu vielä II varapuheenjohtaja. Siirrymme II varapuheenjohtajan vaaliin. Tänne on jätetty kaksi ehdotusta II varapuheenjohtajaksi, eli Liisa Jaakonsaari ja Elina Lehto, joten kisaa käydään kahden tytön kesken.

Pyydän jälleen kerran mediaihmisiä hieman väistymään, niin ikävää kuin se onkin. Emme saa vaalitoimitusta liikkeelle, jos olette sivukäytävällä.

Vaalitoimikunta on paikalla. Vaalitoimitus voi alkaa.

Ilmoitusasia

Puheenjohtaja: Hyvät toverit! Toistan vielä erään ilmoitusasian, joka koskee meitä kaikkia. Sisäpoliittinen julkilausuma käsitellään heti ruokailun jälkeen, eli jatkamme kokousta sisäpoliittisen julkilausuman käsittelyllä. Toivottavasti sali on silloin täysimääräisesti miehitetty.

On esitetty sellainen toivomus, että näkisimme myös ne henkilöt, jotka olemme puoluejohtoon valinneet. Ennen ruokailutaukoa se on mahdollista. Kokouksen puheenjohtajana edellytän, että valittu puoluehallitus puheenjohtajineen, puoluevaltuuston puheenjohtajisto sekä puoluesihtööri ovat paikalla, jotta näemme, keitä olemme valinneet johtoon.

Vaalitoimitus puoluehallituksen II varapuheenjohtajasta

Puheenjohtaja: Jokohan äskeisessä vaalissa poissa olleita tovereita olisi ilmestynyt kokoukseen, eli seuraavat henkilöt: Kirsti Tolvanen, Reijo Uhlgren, Seppo Tarkkanen, Marjaana Koskinen, Matti Louekoski ja Ulla Vuolanne. Ovatko Tapio Karjalainen, Marjatta Vehkaoja, Simeon Kärki ja Anja Kuurama paikalla?

Ovatko kaikki äänestäneet? Todetaan, että ovat. Vaalitoimitus lakkaa. Ääntenlaskenta voi alkaa. Näin todetaan.

Kysyn, ovatko Marjaana Koskinen, Anneli Kivijärvi ja Jussi Lankinen paikalla. Jos ovat, voimme siirtyä käsittelemään järjestötoiminta-aloitteita.

22.

KÄSITELLÄÄN PUOLUEKOKOUSEDITYKSET

22.17.

Järjestötoiminta-aloitteet (esitykset 155-169)

Puheenjohtaja: Hyvät toverit! Siirrymme käsittelemään järjestötoiminta-aloitteita, työjärjestyksen kohta 22.17.

Puheenjohtaja: Yleiskeskusteluun ovat pyytäneet puheenvuoron Marjaana Koskinen, Anneli Kivijärvi, jotka eivät ole paikalla. Puheenvuoro Jussi Lankisella, Lapin piiri.

Yleiskeskustelu

Lankinen, Jussi (Lapin piiri): Tarkoitukseni oli puheenvuorossani käsitellä sosialidemokraattista kaksinaismoralismia, joka rakentelee päätöksiä ainoastaan lepyttääkseen omia sekä nuorten sosialidemokraattien mieliä. Tässä kohdassa tehdään neljä aloitetta, ja puoluetoimikunta esittää myös hyväksyttäväksi vuoden 1996 sosialidemokraattiseksi nuorisovuodeksi. Joudun vetämään ajatukseni takaisin, sillä puoluekokous on kerrankin seisonut sanojensa takana nuorisosiassa ja valinnut merkittävästi ja selkeän linjakkaasti uuden puheenjohtajan johdolla erittäin nuoren puoluehallituksen.

On hyvä, että tehdään tällaisia esityksiä ja nuorisovuosia toteutetaan. Se ei riitä, että tarjoamme nuorille toiminnan mahdollisuuksia, ja tarjoamme heille mahdollisuuksia haastatella erilaisia päättäjiä ja vaikuttajia. Meidän on jatkettava tämän puoluekokouksen linjaa myös piireissä. Meidän pitäisi antaa piireissä sekä kuntatasolla valtaa ja vastuuta nuorille. Sillä tavalla pystymme kääntämään ikäkehityksen toiseen suuntaan.

Esitänkin epävirallisesti, että puoluekokousväki vie viestin mukanaan, että puolueen uusi linja on nuori linja. Se merkitsee ennen muuta, että nuorille on annettava valtaa ja vastuuta.

Puheenjohtaja: Todettaneen, että yleiskeskustelu järjestötoiminta-aloitteista päättyy. Todetaan.

Siirrymme yksityiskohtaiseen käsittelyyn. Ensimmäiseksi otamme käsiteltäväksi esityksen 155. *Kannanotto järjestötoiminnasta.*

Eilen naureskelin, että entistä puoluetta oli paljon helpompi johtaa kuin tätä uutta kansanliikettä. Nyt se tuli täällä puheenjohtajistossa konkreettisesti todetuksi, kun järjestötoiminta-aloitteita ei ole käsitelty vielä täällä salissa lainkaan, niin sääntövaliokunnan puheenjohtaja tuli juuri kertomaan, että heillä on muutosesityksiä näihin aloitteisiin. Mutta näinhän demokratian pitää tällaisessa kansanliikkeessä pelatakin, joten annamme puheenvuoron toveri Turkalle, ole hyvä.

Turkka, Martti (sääntövaliokunta): Toveri puheenjohtaja! Valiokunta teki kaksi muutosehdotusta. Ne on jaettu teille pöydille. Muutokset koskevat sivua 348, ensin kohta 6., johon valiokunta esittää, että viimeinen lause muutetaan muotoon "Piiritoimistojen välistä yhteistyötä lisätään." Toinen muutos koskee kohtaa 7, jossa ensimmäinen virke ehdotetaan muutettavaksi muotoon "Puolue näkee välttämättömäksi tukea Sosialidemokraattisia Nuoria ja Nuoria Kotkia nuoriso- ja varhaisnuorisotoiminnan kehittämisessä." Muutoin valiokunta yhtyy puoluettoimikunnan esitykseen.

Puheenjohtaja: On kuultu valiokunnan ehdotus. Voitaneen menetellä siten, että puoluettoimikunnan esitys valiokunnan esittämien muutoksin on käsitelty pohjana, sillä kovin oleellisia nuo muutokset eivät olleet. Menetellään

Keskustelu alkaa. Tellervo Huotari on pyytännyt puheenvuoron, ole hyvä!

Huotari, Tellervo (Oulun piiri): Hyvät toverit! Saanen käyttää vielä puheenvuoroni yleiskeskusteluun. Puheenjohtaja ei katso minua nyt kovin kiltisti, mutta kun me olemme vähän tällaisia tottelemattomia!

Olemme onnellisesti valinneet johtohenkilöitä, ei tosin ihan kaikkia, seuraaviksi vuosiksi. Me kentällä luotamme, että he tekevät tehtävänsä. Meidän olisi aika miettiä, miten me toimimme. Vaikka Jussi Lankinen puhui nuorista ja me täällä näiden päivien aikana olemme nähneet nuorten rohkeasti tulevan esille, niin kyllä kai me kentän edustajat tunnustamme ja tunnistamme, että tilaisuutemme mummoutuvat ja ukkiutuvat. Minäkin edustan omassa yhdistyksessäni nuorisoa.

Puolueosastoja saattaa olla kuitenkin tavattoman vaikeaa lähestyä, kun joka tuutista hoetaan puoluettoiminnan likaisuutta. Haluan tarjota teille kentän edustajat ilmaisen vihjeen. Suomessa on vahva ja osaava Työväen Sivistysliiton alueverkosto sekä luottamushenkilöpiiriorganisaatio, joista piirien puheenjohtajia täällä on paikalla kolme. Me olemme valmiita auttamaan teitä. Epäröivän on helpompaa tulla mukaan kurssille, olkoonpa se sitten viininmaistajaiskurssi tai lavatanssikurssi samoin kuin kerhoon pohtimaan yhteiskunnan syviä kysymyksiä ja edetä sitten tuttuun henkilöiden seurassa poliittiseen toimintaan.

Puoluesihteeri vetosi virkaanastujaispuheessaan, että tarvitaan aktiivista toimintaa. Hän mainitsi myös Nousukausi -projektin, jonka SDP on suunnitellut yhdessä Työväen Sivistysliiton kanssa. Keskustoimistot ovat siis jo löytäneet toisensa. Miten me kentällä? Siis, töihin kentälle hyödyntämään kannatuslukuja ja etsimään yhteyttä myöskin liikkeen sisällä. Kiitoksia, kiltti puheenjohtaja!

Puheenjohtaja: Kiitoksia kiitoksista! Totean, että kiltteys tämän asiakohdan osalta päättyy tähän puheenvuoroon, nyt mennään järjestötoiminta-aloitteiden yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Esitys 155. *Kannanotto järjestötoiminnasta.* Keskustelu alkaa. Keskustelu päättyy.

Puoluetoimikunnan esitys kannanotoksi järjestötoiminnasta hyväksyttäneen valiokunnan tekemillä muutoksilla puoluekokouksen päätökseksi. Hyväksytään.

SDP:n periaateohjelman mukaan valta puolueessa kuuluu jäsenistölle, jota yhdistävät vastuu yhteisistä arvoista, yhdessä päätetyt säännöt ja vapaaehtoinen järjestötyö. Puolue on lisännyt jäsenistön vaikutusmahdollisuuksia mm. suoria jäsenvaaleja lisäämällä ja siirtymällä niissä suhteelliseen vaalitapaan. Säännöt ovat kehittyneet jatkuvasti ja tähänkin puoluekokoukseen on tuotu mittavat uudistukset puolueen, piirijärjestöjen ja kunnallisjärjestöjen mallisääntöihin. Järjestötyö osoitti voimansa menneissä kunnallisvaaleissa, mutta puolueella on selviä vaikeuksia järjestötoimintansa kanssa vaalien välillä.

Puoluetoiminta on muotoutunut hyvin hitaasti vuosisadan alussa käytöön otetun organisaatiomallin ja toiminta-ajatuksen ohjatessa toimintaa. Viime vuosina puolueorganisaation merkitys tuoreen tiedon välittäjänä päättäjiltä kannattajille on vähentynyt joukkotiedotusvälineiden merkityksen kasvaessa. Myös harrastustoiminta on hakeutunut työväenyhdistyksistä ja -taloilta erikoisyhdistyksiin ja yhteiskunnan järjestämiin tiloihin.

Puoluejärjestöjen resurssit ovat supistuneet, eikä muutosta tähän kehityssuuntaan ole nähtävissä. Palkattu henkilöstö on vähentynyt sekä kunnallisjärjestöistä, piireistä että puoluetoimistosta. Toimintamäärärahat ovat myös entistä niukemmat.

Periaateohjelman mukaan sosialidemokratia on kansanliike ja järjestökonaisuus, johon kuuluu puolueen lisäksi järjestöjä, joiden jäsenistö eroaa iän, sukupuolen, ammatin tai harrastuksen mukaan. Tämä järjestöperhe on katsonut tarpeelliseksi järjestää jokaista toimintaa varten erikseen organisaatiot kunta-, piiri- ja valtakunnalliselle tasolle. Väistämättä

tästä on seurannut tarpeetonta byrokratiaa, päällekkäistoimintaa ja resurssien hukkaantumista.

1. Puolue kehittää edelleen jäsenistön mahdollisuuksia vaikuttaa puolueen sisäiseen päätöksentekoon. Ylhäältä alaspäin suuntautuvan tietovirran sijaan tarvitaan entistä laajempaa tahdonmuodostusta alhaalta ylöspäin.
2. Puoluetoiminnassa on rohkeasti haettava uudenlaisia järjestäytymismuotoja. Jäsenyyskynnystä on madallettava samalla kun entistä aktiivisemmin markkinoidaan mahdollisuutta liittyä jäseneksi.
3. Puolue tekee kaikkensa työväentalojen käytön lisäämiseksi yhdessä taloja ylläpitävien yhdistysten kanssa. Tässä yhteydessä tulee selvittää yhteiskunnan tukeman harrastustoiminnan tarpeet. Puolue tekee voitavansa työväentalojen kunnostusmäärärahojen puolesta.
4. Puolue kehittää omaa toimintaorganisaatiotaan yhdessä sisarjärjestöjen kanssa entistä tehokkaammaksi ja joustavammaksi. Sisarjärjestöjen kanssa pyritään päällekkäisten organisaatioiden karsimiseen ja tuloksellisen yhteistyön lisäämiseen.
5. Puoluetoimistosta kehitetään puolueen päätöksentekuelimiä ja kenttää tukeva palveluorganisaatio, jossa työntekijöiden asiantuntevasta hyödynnetään entistä joustavammin. Naisliiton ja puoluetoimiston yhteistyötä lisätään.
6. Piiritoimistojen palvelukykyä parannetaan yhdessä piirien kanssa. Piirien kesken pyritään saamaan aikaan yhteistoiminta-alueita, jotka mahdollistavat entistä monipuolisemman toiminnan, mm. koulutuksessa, ja työntekijöiden asiantuntemuksen hyödyntämisen. Piiritoimistojen välistä yhteistyötä lisätään.
7. Puolue näkee välttämättömäksi tukea Sosialidemokraattisia Nuoria ja Nuoria Kotkia nuoriso- ja varhaisnuorisotoiminnan kehittämisessä. Siirtyminen järjestömuodosta toiseen pyritään tekemään mahdollisimman helpoksi. Nuoria rohkaistaan liittymään puolueeseen. Puolue järjestää nuorisovuoden 1996.
8. SDP lisää toimintaansa työpaikoilla ja toimii yhdessä ammattiyhdistysliikkeen sosialidemokraattien kanssa poliittisen ja ammatillisen järjestäytymisen lisäämiseksi. Puolue edistää eri ammattiliittoihin kuuluvien sosialidemokraattien keskinäistä yhteistyötä mm. roh-

kaisemalla kunnallisjärjestöjä käynnistämään erimuotoista ay-toimintaa.

9. Puolue rohkaisee jäsenistöään aktiiviseen kansalaistoimintaan eri järjestöissä. Puolue vahvistaa yhteyksiään työväenliikkeen osana toimiviin taloudellisiin, sosiaalisiin, sivistyksellisiin ja liikunnallisiin järjestöihin. Resurssien niukkuus rohkaisee etsimään uusia yhteistyömuotoja, joihin ei aiemmin ole ollut rohkeutta. Puolue tulee jatkossakin toimimaan sen puolesta, että myös työväenliikkeen piirissä syntyneet järjestöt voivat kehittyä ja saada toimintaansa yhteiskunnan tukea.
10. SDP katsoo, että puoluetuen leikkaaminen on ollut välttämätöntä näissä taloudellisissa oloissa, mutta näkee välttämättömänä turvata eri puolueiden yhteiskunnan tuen kehittämisen välittömästi, kun se on taloudellisesti mahdollista. Yhteiskunnan on suojauduttava epäterveiltä politiikan rahoitusmuodoilta. Paras keino on hyvin valvottu, riittävän suuri puoluetuki.

Puheenjohtaja: Aloite 156. *Eläkkeensaajien Keskusliitto tunnetuksi.*

Keskustelu alkaa. Keskustelu päättyy.

Puoluetoimikunnan esitys puoluekokouksen päätökseksi hyväksyttäneen. Hyväksytään.

Puoluekokous piti eläkkeensaajien edunvalvonta- ja harrastustoimintaa tärkeänä ja viittasi järjestötoimintaa koskevan kannanoton kohtaan 9.

Puheenjohtaja: Aloitteet 757. *Nuorisokampanja*, 158. *Nuorisotoiminta puolueosastoihin* ja 159.-160. *Puolueen nuorisovuosi 1996.*

Keskustelu alkaa. Keskustelu päättyy.

Puoluetoimikunnan esitys puoluekokouksen päätökseksi hyväksyttäneen. Hyväksytään.

Puoluekokous piti aloitteissa esitettyjä näkemyksiä perusteltuina ja viittasi järjestötoimintaa koskevan kannanoton kohtaan 7.

Puheenjohtaja: Aloitteet 161. *Puolueosastojen toiminnan kehittäminen*, 162. *Pöytäkirjoiden toiminnan tehostaminen* ja 163. *SDP on organisoinut itsensä sisäisenlämpeneväksi*.

Keskustelu alkaa. Keskustelu päättyy.

Puoluetoimikunnan esitys puoluekokouksen päätökseksi hyväksyttäneen. Hyväksytään.

Puoluekokous piti puolueosastojen toiminnan jatkuvaa kehittämistä ensiarvoisen tärkeänä ja viittasi järjestötoimintaa koskevan kannanoton kohtiin 1, 2, 4, 5 ja 6 sekä päätöksiinsä puoluekokoukselle esitetyistä sääntömuutoksista.

Puheenjohtaja: Aloite 164. *Poliittiselle työväenliikkeelle yhteinen presidenttiehdokas*.

Keskustelu alkaa. Keskustelu päättyy.

Puoluetoimikunnan esitys puoluekokouksen päätökseksi hyväksyttäneen. Hyväksytään.

Aloite ei antanut aihetta toimenpiteisiin.

Puheenjohtaja: Näin on työjärjestyksen kohta 22.17. Järjestötoiminta-aloitteet tullut loppuunkäsittellyksi.

20.

VALITAAN PUOLUEEN PUHEENJOHTAJA, PUOLUESIHTTEERI, PUOLUEHALLITUKSEN JÄSENET SEKÄ PUOLUEHALLITUKSEN VARAPUHEENJOHTAJAT

Puoluehallituksen II varapuheenjohtajan valinta

Puheenjohtaja: Siirrymme esityslistan kohtaan 20. puoluehallituksen varapuheenjohtajien valinta. Julistetaan II varapuheenjohtajan vaalin tulos.

Käydyssä vaalissa on ääniä annettu 337. Äänet ovat jakautuneet seuraavasti: Matti Puhakka, 1 ääni, Elina Lehto 163 ääntä ja Liisa Jaakonsaari 173 ääntä.

Näin on toveri Liisa Jaakonsaari valittu toiseksi varapuheenjohtajaksi.

Puoluekokous valitsi puolueen II varapuheenjohtajaksi Liisa Jaakonsaaren.

Puheenjohtajaksi siirtyi Pekka Morri.

Puheenjohtaja: Liisa Jaakonsaari, ole hyvä!

Jaakonsaari, Liisa (Oulun piiri): Hyvät toverit! Kiitoksia luottamuksesta. Kuulin, että eräs helsinkiläinen puoluekokousedustaja oli perustellut varapuheenjohtajuuttani sillä, että minusta tulee hyvä SDP:n Seppo Kääriäinen. Kun selvisin tuosta järkytyksestä, niin ajattelin, että oikeastaan siihen sisältyikin oivalusta. En aio kuitenkaan olla Seppo Kääriäinen, vaan tavoitteeni on, että seuraavassa keskustan puoluekokouksessa sanotaan Kääriäiselle, että tuolla menee keskustan Liisa Jaakonsaari!

Haluan olla kehittämässä SDP:n linjaa sekä kuromassa poliittisen järjestelmän ja kansalaisten välistä kuilua umpeen. Sosialidemokratia on aate, joka etenee. Tässä liikkeessä on upeaa ja ylpeää olla mukana. Kiitoksia luottamuksesta!

Puheenjohtaja: Kiitoksia, Liisa! Näin on työjärjestyksen kohta 20 tullut loppuunkäsittelyksi.

13.

PÄÄTETÄÄN EHDOKKAIDEN ASETTAMISESTA

Puoluevaltuuston jäseniksi ja varajäseniksi

Puheenjohtaja: Järjestävä valiokunta esittää, että palaamme työjärjestyksen kohtaan 13. Päätetään ehdokkaiden asettamisesta puoluevaltuuston jäseniksi ja varajäseniksi.

Puolueen sääntöjen 33 §:n mukaan "Puoluevaltuustoon kuuluvat varsinaisen puoluekokouksen valitsemat 60 jäsentä. Jäsenet valitaan piirijärjestöittäin. Kustakin piirijärjestöstä valittavien jäsenten lukumäärä saadaan kertomalla luku 60 piirijärjestöön kuuluvien puolueosastojen äänioikeutettujen jäsenten yhteisellä lukumäärällä ja jakamalla näin saatu luku kaikkien puolueosastojen äänioikeutettujen jäsenten yhteisellä lukumäärällä. Samoin perustein varsinainen puoluekokous valitsee jäsenille varajäsenet, jotka kutsutaan puoluevaltuuston kokoukseen siinä järjestyksessä kuin heidät on tehtävään valittu. Piirijärjestöjen kokouksilla on oikeus esittää ehdokkaita puoluevaltuuston jäseniksi ja varajäseniksi."

Piirijärjestöt ovat ehdottaneet seuraavia ehdokkaita puoluevaltuuston jäseniksi:

HELSINKI

varsinaiset jäsenet

Alho, Arja
Anttonen, Erja
Pajamäki, Osku
Stam, Arno

varajäsenet

Seppä, Sisko,
Vuolanne, Ulla
Niemi, Veli-Mikko
Sarjanen, Reino

UUSIMAA

Kähärä, Juha, Vantaa
Kautto, Tarja, Vantaa
Paakkinen, Pertti, Tuusula
Saarto, Hannele, Hyvinkää
Penttilä, Hannu, Espoo
Jämsen, Tuula, Lohja
Sairanen, Jussi, Porvoo

Kolehmainen, Ari, Järvenpää
Rahkonen, Susanna, Espoo
Karrimaa, Antti, Mäntsälä
Pirttijärvi, Timo, Nurmijärvi
Pohjola, Markku, Vihti
Ikonen, Hannu, Porvoo mlk
Salo, Paavo, Hanko

VARSINAIS-SUOMI

Paasio, Pertti, Turku
Kärkkäinen, Timo, Turku
Rasi, Pirkko, Raisio
Savolainen, Anja, Uusikaupunki
Kivikoski, Matti, Salo

Virtanen, Tauno, Uusikaupunki
Järviö, Jarmo, Lieto
Kauppila, Jorma, Naantali
Kärppä, Unto, Turku
Laitinen, Seppo, Paimio

SATAKUNTA

Laine, Eero, Rauma
Wessman, Ilona, Pori
Rauta, Markku, Harjavalta
Heino-Laikku, Mirva, Ulvila
Aarniokoski, Leevi, Kankaanpää

Jokinen, Alpo, Vammala
Yli-Kauhaluoma-Nurmi, Päivi, Pori
Raita-Aho, Voitto, Karvia
Korsi, Ritva, Rauman mlk
Nurmi, Veikko, Eura

ETELÄ-HÄME

Luttinen, Matti, Lahti
Ilmarinen, Kalevi, Janakkala
Lapiolahti, Arto, Riihimäki
Hannula, Isto, Forssa

Sillanmäki, Pekka, Nastola
Kakko, Sinikka, Lahti
Kanerva, Jouko, Jokioinen
Jokela, Veikko, Ryttylä

PIRKANMAA

varsinaiset jäsenet

Viitanen, Pia, Tampere
Särkkä, Juha, Korkeakoski
Haapaniemi, Liisa, Tampere
Rantala, Kari, Ikaalinen
Riipinen, Markku, Valkeakoski
Rissanen, Helena, Pirkkala

varajäsenet

Salminen, Seppo, Tampere
Mankkinen, Leena, Ylöjärvi
Tuovinen, Seppo, Tampere
Heinonen, Hilkka, Viiala
Satamo, Pentti, Virrat
Virtanen, Kari, Lempäälä

KYMI

Myyryläinen, Hannu, Lappeenranta
Luukkanen, Heikki, Imatra
Mäkelä, Taito, Hamina
Kotola, Sirkka, Karhula
Nyberg, Jukka, Kuusankoski
Helminen, Harri, Anjalankoski
Ijäs, Esko, Ruokolahti

Saarinen, Jan-Erik, Kouvola
Nukarinen, Pentti, Parikkala
Häkkinen, Soili, Kotka
Halttunen, Ritva, Kotka
Tiainen, Urpo, Imatra
Seppälä, Vaito, Valkeala
Kakkola, Risto, Joutseno

MIKKELI

Silvan, Sini, Puumala
Kuusela, Mauno, Heinola
Viitamies, Janne, Mikkeli

Kaksonen, Virpi, Punkaharju
Ruokoselkä, Liisa, Pieksämäen mlk
Pasanen, Virve, Savonlinna

KUOPIO

Kukkonen, Jorma, Varkaus
Peiponen, Irma, Varkaus

Kuronen, Matti, Kuopio
Pennanen, Eino, Iisalmi

POHJOIS-KARJALA

Holopainen, Raimo, Juuka
Lahtela, Esa, Kitee
Tahvanainen, Säde, Joensuu
Vuorenpää, Seija, Lieksa

Bau, Pauli, Ilomantsi
Hämäläinen, Juha, Joensuu
Kettunen, Pekka, Kontiolahti
Naakka, Irma, Liperi

KESKISUOMI

Lähteenmäki, Vesa, Keuruu
Pihlajasaari, Helena, Tikkakoski
Rimmi, Sari, Jyväskylä
Toikkanen, Jorma, Pihtipudas

Viitanen, Jorma, Saarijärvi
Mäkinen, Petri, Jyväskylä
Jakonen, Raimo, Suolahti
Rantamäki, Esko, Jämsänkoski

VAASA

varsinaiset jäsenet

Aaltonen, Markus, Seinäjoki
Kujala, Eila, Halsua
Tyni, Seppo, Pietarsaari

varajäsenet

Kuusisto, Raija, Kauhajoki
Lamminmäki, Heikki, Vaasa
Rauhala, Raimo, Vaasa

OULU

Pasanen, Matti, Kajaani
Piikivi, Leena, Oulu

Kippola, Eero, Ylivieska
Aho, Virpi, Raahе

LAPPI

Ojala, Esko J., Muonio
Päkkilä, Matti, Kemi

Kesti, Helena, Keminmaa
Haarahiltunen, Liisa, Kemijärvi

FSA-RTL

Janerus, Mirja , Helsinki
Hjerpe, Gun-Britt, Mustasaari

Björkstrand, Christer, Porvoo
Häggström, Helena, Uusikaarlepyy

Todettaneen. Todetaan.

Keskustelu alkaa. Keskustelu päättyy.

Vahvistetaan piirijärjestöjen esittämät ehdokkaat puoluevaltuuston jäseniksi ja varajäseniksi.

Kohdan 13. käsittely keskeytettäneen. Keskeytetään.

19.

VALITAAN PUOLUEVALTUUSTON JÄSENET JA VARAJÄSENET, PUOLUEVALTUUSTON PUHEENJOHTAJAT SEKÄ I JA II VARAPUHEENJOHTAJAT

Puoluevaltuuston jäsenten ja varajäsenten valinta

Puheenjohtaja: Siirrymme työjärjestyksen kohtaan 19. Kuulimme piirijärjestöjen esitykset puoluevaltuuston jäseniksi ja varajäseniksi. Ehdokkaat on asetettu.

Keskustelu alkaa. Keskustelu päättyy.

Valittaneen edellä mainitut piirijärjestöjen asettamat ehdokkaat puoluevaltuuston jäseniksi ja varajäseniksi. Valitaan.

(Puoluekokouksen suorittamat henkilövalinnat pöytäkirjan liitteenä 17).

Puoluekokous valitsi yksimielisesti piirijärjestöjen esitysten mukaisesti puoluevaltuuston jäsenet ja varajäsenet.

13.

PÄÄTETÄÄN EHDOKKAIDEN ASETTAMISESTA

Puoluevaltuuston puheenjohtajaksi

Esitän, että palaamme jälleen työjärjestyksen kohtaan 13. Päätetään ehdokkaiden asettamisesta puoluevaltuuston puheenjohtajaksi sekä I ja II varapuheenjohtajaksi.

Puolueen sääntöjen 33 §:n 2 momentin mukaan "Sen jälkeen kun puoluevaltuuston jäsenet ja varajäsenet on valittu, valitsee puoluekokous puoluevaltuuston jäsenten keskuudesta puoluevaltuuston puheenjohtajan sekä ensimmäisen ja toisen varapuheenjohtajan."

Esitän, että käsittelemme ensiksi kysymyksen ehdokkaista puoluevaltuuston puheenjohtajaksi. Puoluevaltuuston puheenjohtajaksi on esitetty Pertti Paasio, Varsinais-Suomi. Esittäjä on Aulis Kotaviita. Samoin häntä ovat esittäneet Matti Kivikoski, Risto Keto-oja, Mikko Sedig, Pentti Sahi, Harri Vallin ja Juhani Hyvönen.

Muita ehdokkaita ei ole asetettu. Avaan keskustelun. Keskustelu päättyy.

Todetaan, että puoluevaltuuston puheenjohtajaksi on asetettu yksimielisesti ehdokkaaksi Pertti Paasio.

Esitän keskeyttämme tässä vaiheessa kohdan 13. käsittely. Keskeytetään.

19.

**VALITAAN PUOLUEVALTUUSTON JÄSENET
JA VARAJÄSENET, PUOLUEVALTUUSTON PUHEENJOHTAJAT
SEKÄ I JA II VARAPUHEENJOHTAJAT**

Puoluevaltuuston puheenjohtajan valinta

Puheenjohtaja: Siirrymme työjärjestyksen kohtaan 19. eli valitaan puoluevaltuuston puheenjohtaja.

Koska ei ole asetettu muita ehdokkaita, puoluekokous valitsee puoluevaltuuston puheenjohtajaksi yksimielisesti Pertti Paasion.

Puoluekokous valitsi yksimielisesti Pertti Paasion puoluevaltuuston puheenjohtajaksi.

Puheenjohtaja: Pyydän saada ensimmäiseksi luovuttaa puheenvuoron puoluevaltuuston aikaisemmalle puheenjohtajalle Risto Tuomiselle, ole hyvä.

Tuominen, Risto (puolueneuvoston puheenjohtaja, Kymen piiri): Toveri puheenjohtaja, hyvät puoluetoverit! Tässä kokouksessa jo historiaan siirtyneen puolueneuvoston puheenjohtajana olen saanut kokouksen puheenjohtajalta luvan, etuoikeuden ja samalla henkilökohtaisen ilon onnitella uuden puoluevaltuuston vastavalittua puheenjohtajaa toveri Pertti Paasiota uudesta merkittävästä luottamustehtävästä. Puoluevaltuusto jatkaa puolueneuvoston kunniakkaita perinteitä ja käyttää puoluekokousten välillä sääntöjensä puitteissa SDP:n korkeinta päätösvaltaa. Se on myös kentän ääni, se on viitoittaja ja linjoittaja sekä operatiivisen johdon vankka selkänoja. Pitkään kestäneen kaveruuden, ystävyyden ja moniin yhteisiin hetkiin nojaten saanen sanoa, että tuskin voisi olla mielisempää hetkeä kuin jättää puoluevaltuuston johtamisen vastuu ja puheenjohtajan nuija juuri Sinulle, Pertti.

Hyvät toverit, suonette takaisin riviin siirtyvälle luvan sanoa tässä yhteydessä myöskin muutaman sanan omalta kohdaltani ja omista tunnoistani. Haluan esittää puolueväelle lämpimän kiitoksen taakse jääneistä 15 vuodesta, ensin 6 vuodesta puoluetuomikunnassa ja viimeisistä 9 vuodesta puolueneuvoston puheenjohtajana. Tämä aika on ollut hyvin vaihtelevaa, mielenkiintoista ja ajoittain myös hyvin työntäyteistä.

Olemme yhdessä saaneet paljon näkyvää ja tuntuvaan aikaan suomalaisessa yhteiskunnassa. Siksi tuntuu hieman pahalta, kun maassa ovat nyt päässeet valtaan voimat, jotka täysin surutta ovat romuttamassa tätä usein vaivalla mutta myöskin ilolla ja innostuksella rakennettua maata ja sen ihmisten hyvinvointia.

Kahdessa vuodessa on saatettu uhan alle vuosikymmenien työ, ja se tuntuu murheelliselta.

Mutta, hyvät toverit, tämä kokous on kuitenkin herättänyt toivon muutoksesta ja paremmasta. SDP on ehjä ja vahva, myöskin ihmiset kulkevat sen mukana. Ilman gallupejakin tiedämme ihmisten keskuudessa liikkuessamme heidän käsi-tyksensä ja toiveensa siitä, miten maata jatkossa pitää rakentaa ja kehittää. Ihmisten ajatukset ovat aika pitkälle samanlaisia kuin meidänkin ajatuksemme. Ihmiset ovat valmiita myöskin uhrauksiin, kunhan joku näyttää tien, joka vie tästä eteenpäin ja jonka päässä näkyy valoa.

Nyt ei ole kyse mielestäni siitä, että me olisimme jotenkin vuorossa protestin kananvana. Tässä on kyse isommasta asiasta ja muutoksenhalusta. Se kupla, ettei politiikassa ole eroja ja että itse asiassa on sama, kuka tai ketkä valtaa maassa käyttävät, on puhjennut. Tämän tiedon perusteella meidän on hyvä jatkaa. SDP:llä on edessään kaikki mahdollisuudet, mutta varmasti myöskin paljon työtä ja isoja urakoita. Me onnistumme tässä työssä, kun ihmiset lähtevät mukaamme ja luotan siihen, että he lähtevät. SDP:ssä on tilaa, tänne voi tulla monista hyvistä syistä ja ovista. Mielestäni paras syy tulla mukaan puoluetointintaan on se Rafael Paasion aikanaan meille nuoremmille painottama syy. Hän sanoi, että SDP:hen ei oikeastaan pitäisi tulla itsensä takia vaan muiden takia. Ehkä se on niin, ettei SDP:n tulevaisuus ole vain joukoissa, vaan myöskin valistuneissa yksilöissä.

Toivotan uudelle vastavalitulle puoluejohdolle, Paavon ja Markun johdolla, menestyksellistä työurakkaa. Kun teitä katselee, minulla on jotenkin turvallinen ja luottavainen olo. Ja Sinulle, Pertti, haluan sanoa vanhana kaverina, että on hieno homma, että olet taas etulinjassa. Kiitoksia, ja hyvää jatkoa!

Puheenjohtaja: Kiitoksia, Risto, vuosien työstä. Luovutan seuraavaksi puheenvuoron vastavalitulle puoluevaltuuston puheenjohtajalle Pertti Paasiolle. Pertti, ole hyvä!

Paasio, Pertti (puoluevaltuuston puheenjohtaja): Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit! Lämmin kiitos luottamuksesta! On mukavaa tulla valituksi tällaisessa kokouksessa, jota leimaa avoimuus, reippaus ja työn ilo. Mielestäni näillä sanoilla voidaan tätä kokousta hyvinkin luonnehtia ja se sitten aikanaan historiaan siirtää.

Puoluevaltuuston puheenjohtajuuden käsitän sillä tavalla, että puoluevaltuuston puheenjohtajan tehtävänä ei ole kilpailla puolueen nokkamiehen paikasta puolueen puheenjohtajan kanssa, vaan tukea puoluejohdon työtä, mutta se on myöskin eräänlainen kansantribuunin tehtävä. Puoluevaltuusto edustaa meillä kentän ääntä nyt leimallisemmin kuin aikaisemmin ja sen on kuuluttava. Puo-

luevaltuuston puheenjohtajan ja puheenjohtajiston tehtävänä on pitää huolta siitä, että se kaiken aikaa kuuluu. Näin ymmärrän tehtäväni tässä tilanteessa ja tässä poliittisessa maailmassa, jossa elämme. Kiitoksia, toverit, hyvin paljon!

Haluaisin samalla käyttää tilaisuutta hyväkseni kiittääkseni omalta osaltani Risto Tuomista hyvin lämpimästi pitkistä vuosista, jotka kyllä kaveruuden merkeissä jatkuvat. Mehän olemme siitä sopineet ja aikamoisia suunnitelmiakin tehneet.

Kun vuonna 1975 Risto Tuomisen, Markus Aaltosen, Matti Luttisen ja monien muiden kanssa tulimme eduskuntatyöhön mukaan, meillä oli intoa sen verran, että taisimme sanoa, antakaa meille kahva, niin panemme maailman paikallensa. Havaitsimme sittemmin, että näin pitääkin tehdä. Mutta ei ole olemassa mitään yhtä suurta kahvaa, vaan lukematon määrä pieniä kahvoja, ja näihin me olemme matkan varrella tarttuneetkin. Yksi kahva on juuri vaihtanut tarttujaa Turun ja Kotkan välisessä pitkässä bingbong-ottelussa. Muistan, kun Johannes Koikkalainen aikanaan luovutti puheenjohtajan nuijan Risto Tuomiselle. Voikin sanoa, että eiköhän siellä Kotkan puolessa voi ruveta valmistautumaan.

Puoluetoimikunnan piirissä on ollut sen kaltaisia hahmoja, joiden lähteminen on tuntunut jälkeensä luovan tyhjiön puoluejohdon työhön. Sellaisia hahmoja ovat olleet äsken mainittu Johannes Koikkalainen, joka on täälläkin mukana tiiviisti, Veikko Helle, Sulo Penttilä ja eräät muut, jotka ovat osallistuneet työskentelyyn sillä tavoin, että kuuntelevat ensin, mitä puhutaan ehkä vähän piirtelevätkin ja katselevat, hymähtelevät joskus ja kun he sitten pyytävät puheenvuoron, on tullut sellainen tapa, että sitä tiukasti kuunnellaan, koska sieltä tulee viisaita sanoja. Risto Tuominen on kuulunut tähän joukkoon ja luulen, että puoluejohdon työskentely tässä vaiheessa näyttää myöskin hänen jälkeensä hetken tyhjältä, mutta kyllä me sen parhaamme mukaan täytämme.

Tässä mielessä, toverit, eteenpäin, ja puoluevaltuusto tarttuu työhönsä. Luulen, että sen käytännön tehtäviin tulee kuulumaan myöskin se, että se osaltaan pyrkiisi helpottamaan puoluekokouksen valtavaa taakkaa eräiden asioiden käsittelyssä. Ehkä vähän työnjakoa tuohon suuntaan voitaisiin harrastaa. Mutta ennen kaikkea terveisiä sinne kotikentille, täällä Helsingissä tehdään päätöksiä ja tämä Suomi muutetaan. Se kahva on nyt, toverit, meillä ja pidämme siitä tiukasti kiinni!

Puheenjohtaja: Luovutan puheenvuoron Paavo Lipposelle, ole hyvä!

Lipponen, Paavo (puheenjohtaja): Toivotan onnea, Pertti, Sinulle! Käsi, johon tartun, on puheenjohtajalle turvakahva vahva!

Puheenjohtaja: Esitän, että keskeytämme tässä vaiheessa kohdan 19. käsittelyn ja siirrymme kohtaan 13. Esitys hyväksyttäneen. Hyväksytään.

PÄÄTETÄÄN EHDOKKAIDEN ASETTAMISESTA

Puoluevaltuuston I varapuheenjohtajaksi

Puheenjohtaja: Puoluevaltuuston ensimmäiseksi varapuheenjohtajaksi on esitetty seuraavia henkilöitä: Markus Aaltonen, Vaasa, Matti Luttinen, Etelä-Häme, Esko J. Ojala, Lappi ja Helena Rissanen, Pirkanmaa.

Tähän kohtaan on pyydetty puheenvuoroja, joista ensimmäisen käyttää Terttu Johansson, Pirkanmaa, seuraavana Tapio Luttinen, Etelä-Häme.

Johansson, Terttu (Pirkanmaan piiri): Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit! Helena Rissanen, joka tällä hetkellä on viettämässä poikansa ylioppilasjuhlia, on asetettu Pirkanmaalta yksimielisesti ehdokkaaksi edelleen jatkamaan puoluevaltuuston ensimmäisenä varapuheenjohtajana. Helena on toiminut tässä luottamustehtävässä kuusi vuotta eli kaksi kautta. Hän on hoitanut tehtävänsä tunnollisuudella ja vienyt asioita eteenpäin perehtymällä niihin määrätietoisella ponnekkoudella. Omassa kunnassaan Helena Rissanen on valtuutettuna kolmatta kautta ja valtuuston puheenjohtajana toista kautta. On hyvä, että puolueen johtotehtävissä on edustus ammattiyhdistysliikkeestä ja palkansaajapuolelta. Eikä ole vika sekään, että Helena on nainen. Perheenäitinä hänellä on kosketus elävään elämään myös näissä asioissa. Työpaikan luottamustehtävissä, 10 vuotta luottamusmiehenä, STL:n hallituksen jäsenenä ja toisena varapuheenjohtajana, Helena on saavuttanut kokemusta ja laajenevaa luottamusta niin, että hänet valittiin Suomen Teollisuustoimihenkilöliiton uudeksi puheenjohtajaksi 22.5. Helena Rissanen on ahkera ja luotettava puurtaja. On helppo suositella häntä edelleen puoluevaltuuston ensimmäiseksi varapuheenjohtajaksi.

Puheenjohtaja: Seuraavana Tapio Luttinen, Etelä-Häme, valmistautuu Kaarina Murto.

Luttinen, Tapio (Etelä-Hämeen piiri): Hyvät toverit! Matti Luttisella ei valitettavasti ole mahdollisuus osallistua tämän kokouksen työskentelyyn. Olin häneen yhteydessä puhelimitse tänä aamuna ja hän pyysi saada kieltäytyä puoluevaltuuston varapuheenjohtajien tehtävistä.

Puheenjohtaja: Seuraavana Kaarina Murto, Lappi, valmistautuu Juhani Hyvönen, Vaasa.

Murto, **Kaarina** (Lapin piiri): Hyvät toverit! Esko J. Ojala on tyttärensä ylioppilasjuhlissa Muoniossa eikä ole itse paikalla. Hänen kanssaan on sovittu seuraavasta. Me olemme esittäneet Lapista Esko J. Ojalaa puoluevaltuuston ensimmäiseksi varapuheenjohtajaksi - eikä se riitä - myös toiseksi varapuheenjohtajaksi.

tajaksi. Tämä kaikki näyttää tällä hetkellä hätävarjelun liioittelulta, sillä pelkäsimme, ettemme saa puoluehallitukseen edustusta Lapista. Mutta kiitos, toverit, me saimme Sinikka Näätsaaren hallitukseen ja näin ollen tiedämme erinomaisen hyvin Lapissa, kuten tekin, minkälainen loppu on ahneella eli me luovumme näistä varapuheenjohtajan paikoista.

Puheenjohtaja: Seuraavana Juhani Hyvönen, Vaasa.

Hyvönen, Juhani (Vaasan piiri): Toveri puheenjohtaja! Vaasan piiri on asettanut varapuheenjohtajaehdokkaaksi Markus Aaltosen. Kuitenkin me kaikki tiedämme, että puoluevaltuuston puheenjohtajistoon tulee kuulua myöskin nainen. Siitä syystä me tuemme Helena Rissasen valintaa ensimmäiseksi varapuheenjohtajaksi ja säästämme Markus Aaltosen toisen varapuheenjohtajan tehtävään.

Puheenjohtaja: Tähän asiakohtaan ei ole pyydetty muita puheenvuoroja. Voitaan todeta, että Matti Luttinen ja Esko J. Ojala ovat kieltäytyneet, ja Markus Aaltosta on ehdotettu toiseksi varapuheenjohtajaksi.

Onko selonteko oikea? Voitaan hyväksyä.

Näin ollen puoluevaltuuston I varapuheenjohtajaksi on asetettu Helena Rissanen.
Todettaneen. Todetaan.

Esitän, että tässä vaiheessa kohdan 13. käsittely keskeytetään. Keskeytetään.

19.

**VALITAAN PUOLUEVALTUUSTON JÄSENET
JA VARAJÄSENET, PUOLUEVALTUUSTON PUHEENJOHTAJAT
SEKÄ I JA II VARAPUHEENJOHTAJAT**

Puoluevaltuuston I varapuheenjohtajan valinta

Puheenjohtaja: Siirrymme työjärjestyksen kohtaan 19. Valitaan puoluevaltuuston I varapuheenjohtaja.

Koska muita ehdokkaita ei ole esitetty, on Helena Rissanen tullut yksimielisesti valituksi puoluevaltuuston I varapuheenjohtajaksi.

Puoluekokous valitsi yksimielisesti puoluevaltuuston I varapuheenjohtajaksi Helena Rissasen.

Puheenjohtaja: Esitän, että keskeytämme tässä vaiheessa kohdan 19. käsittelyn ja siirrymme kohtaan 13. Esitys hyväksyttäneen. Hyväksytään.

13.

PÄÄTETÄÄN EHDOKKAIDEN ASETTAMISESTA

Puoluevaltuuston II varapuheenjohtajaksi

Puheenjohtaja: Puoluevaltuuston II varapuheenjohtajaksi on esitetty seuraavia henkilöitä: Markus Aaltonen, Vaasa, Jorma Kukkonen, Kuopio, Matti Luttinen, Etelä-Häme ja Hannu Myyryläinen, Kymi.

Todetaan asetetut ehdokkaat. Ensimmäiseksi on pyytänyt puheenvuoron Marja-Liisa Ahlqvist, Kymi, valmistautuu Sinikka Mönkäre, Kymi.

Ahlqvist, Marja-Liisa (Kymen piiri): Tulin teille markkinoimaan miestä, joka on tottunut käyttämään nuijaa erilaisissa tilanteissa. Hän on Viipurin poikii, lupsakka, hän toimii erilaisissa luottamustehtävissä, kuten ammattiyhdistysliikkeessä ja myöskin kaupunginhallituksessa. Hän pystyy selviytymään erilaisista tilanteista, hänellä on rohkeutta ja sitä osoittaa jo viime kuussa suoritettu tandem-hyppy rohkeasti lentokoneesta monta tuhatta metriä korkealta.

Esitän teille, että te vakavasti harkitsette toiseksi varapuheenjohtajaksi Hannu "myry" Myyryläistä. Hannu, kun olet täällä paikalla, nouset ylös, jotta toverit tunnistavat, minkä näköinen mies olet. Hannu toiseksi varapuheenjohtajaksi!

Puheenjohtaja: Seuraavana Sinikka Mönkäre, Kymi, valmistautuu Pentti Salenius, Kymi.

Mönkäre, Sinikka (Kymen piiri): Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit! Myös minä olen täällä miehen asialla. Toiseksi varapuheenjohtajaksi esitän luotettavaa, luotettua toveria, jota voi kuvata juuri niillä sanoin, joilla Pepe kuvasi puoluekokousta, avoimuus, reippaus ja työn ilo. Nämä asiat ovat ominaisia Hannu "myry" Myyryläiselle. Hannu menestyi hyvin puoluehallituksen vaalissa ja jääden niukasti sen ulkopuolelle. Hannu on toiminut puoluetoimikunnan pöydän ääressä yhden kauden. Valitaan Hannu Myyryläinen puoluevaltuuston toiseksi varapuheenjohtajaksi!

Puheenjohtaja: Seuraavana Pentti Salenius, Kymi.

Salenius, Pentti (Kymen piiri): Hyvät toverit! Puolueen ykkösvitjaan on tullut kansanedustajia ja opiskelijoita, mutta työmiehiä vähän. Toverit, olen sitä mieltä, että Hannu Myyryläinen, mittariasentaja, työsuojeluvaltuutettu on sopiva

valinta, sillä nyt on työmiehen vuoro. Hannu Myyryläinen valtuuston toiseksi varapuheenjohtajaksi!

Puheenjohtaja: Tähän asiakohtaan ei ole pyydetty muita puheenvuoroja. Voitaaneen todeta, että Matti Luttinen ja Esko J. Ojala ovat kieltäytyneet. Kieltäytymiset voitaneen hyväksyä. Hyväksytään.

Jorma Kukkonen on pyytänyt puheenvuoron, ole hyvä!

Kukkonen, Jorma (Kuopion piiri): Me halusimme Kuopion piirissä ilmaista tietyllä tavalla sen tosiasian, mikä Vaasalle ja Kuopiolle tänään tapahtui, kun puoluehallituksen vaalin tulos julistettiin. Olemme edelleen olemassa. Ymmärrän hyvin tämän tilanteen ja pyydän saada kieltäytyä. Ajattelimme vain, kun maatalouspolitiikka ei kelvannut, jos nämä taivaalliset voimat olisivat tulleet avuksi ja muutenkin sanon, että palaamme asiaan puoluevaltuustossa! Kieltäytymisen ehdokkuudesta.

Puheenjohtaja: Jorma Kukkonen kieltäytyminen voitaneen hyväksyä. Näin ollen voitaneen todeta, että ehdokkaiksi puoluevaltuuston toiseksi varapuheenjohtajaksi on asetetta Markus Aaltonen ja Hannu Myyryläinen. Todetaan.

Esitän, että tässä vaiheessa kohdan 13. käsittely keskeytetään. Keskeytetään.

Ilmoitusasia

Puheenjohtaja: Luovutan puheenvuoron Jouni Mäkelälle, Etelä-Häme, valmistautuu Ritva Aho, Etelä-Häme.

Mäkelä, Jouni (Etelä-Hämeen piiri): Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit! Me olemme tuolla työkikylässä tehneet töitä. Me olemme koettaneet laittaa paikkoja kuntoon sillä tavoin, että teidän olisi hyvä tulla sinne. Kai te kaikki kuitenkin tiedätte sen, että Forssassa on elokuussa isot juhlat. Silloin tulee kuluneeksi 90 vuotta siitä, kun Forssan silloisessa työväentalossa elokuun 17.-20. päivinä pidettiin tärkeä kokous, jossa luotiin linjoja sosialidemokraateille pitkäksi aikaa, aina 50 vuodeksi. Nämä samat periaatteet näkyvät nousevan tapetille uudelleen.

Olemme pyrkineet laatimaan sellaisen ohjelman, että teille kaikille löytyisi jotakin, minkä parissa viihdytte. Jos tahdotte tehdä ja puhua politiikkaa, se onnistuu, kun meillä on siellä kaksikin erilaista seminaaria. Toisessa pohditaan suomalaista teollisuuspolitiikkaa ja toisessa koetetaan katsella ja keskustella siitä, minkälaisia johtajia meillä on ollut. Emme me Paavoa vielä kovin paljon arvostele tai kehu, keskitymme Väinöön ja Rafuun.

Jos teillä on kiinnostusta taiteeseen ja erilaisiin näyttelyihin, siihenkin on mahdollisuus. On meinaan johtajia taiteilijoiden kuvaamina, kotkien juhluvuoden näyttely ja paljon muutakin. Olemme saaneet Forssaan uuden viihdekylpylä Vesihelmen, jossa on vesidisko. Jos joku tykkää ajaa koirareellä tai ponilla tai luistella jäällä, niin kaikki onnistuvat.

Siellä on mukana paljon sisarjärjestöjä ja paljon tuttuja, joiden kanssa keskustella. Jos tulee jano ja nälkä, niihinkin löytyy lääkkeitä.

Hyvät toverit! Forssan Työväenyhdistyksen puheenjohtajana ja puoluekokousedustajana teen ehdotuksen, että puoluekokous määräisi kaikki kynnelle kykenevät saapumaan Forssaan SDP:n Forssan kokouksen 90-vuotisjuhliin elokuun 21. päivänä. Juhlinnan voi aloittaa jo perjantaina 20. päivä raveilla, jossa on sosialidemokraattien nimikkolähtö ja jonne pääsee Forssan juhlien osanottajamerkillä ilmaiseksi.

Puheenjohtaja: Seuraavana Ritva Aho, Etelä-Häme.

Aho, Ritva (Etelä-Hämeen piiri): Kannatan Jounin tekemää ehdotusta, että päättäisitte tulla sinne Forssaan. Varmaan muistatte, että siellä esiintyy Martti Ahtisaari, joka on hänen osaltaan lähtölaukaus tulevien presidentin vaalien osalta julkisissa esiintymisissä.

Osanottajamerkkejä, joista Jouni mainitsi, on saatavissa täältä kokouspaikalta eteisaulassa.

Puheenjohtaja: Puoluekokous voinee yksimielisesti hyväksyä tämän ystävällisen kutsun. Keskustelu alkaa. Keskustelu päättyy. Hyväksytään. Mennään kaikki suurella joukolla Forssaan!

19.

VALITAAN PUOLUEVALTUUSTON JÄSENET

JA VARAJÄSENET, PUOLUEVALTUUSTON PUHEENJOHTAJAT SEKÄ I JA II VARAPUHEENJOHTAJAT

Puoluevaltuuston II varapuheenjohtajan valinta

Puheenjohtaja: Palaamme työjärjestyksen kohtaan 19. Valitaan puoluevaltuuston II varapuheenjohtaja.

Koska on asetettu kaksi ehdokasta toiseksi varapuheenjohtajaksi eli Markus Aaltonen Vaasasta ja Hannu Myyryläinen Kymistä, joudumme suorittamaan

vaalin. Pyydän vaalitoimikuntaa paikalle. Sen jälkeen kun vaali on jokaisen omalta kohdalta suoritettu poistutaan suoraan ruokailuun.

Vaalitoimituksen menettelytapa on kaikille tuttu, joten tässä yhteydessä ei liene enää tarpeellista mitään ohjeita esittää.

Ilmoitusasioita

Puheenjohtaja: Ohjelma- ja julkilausumavaliokunta kokoontuu heti vaalin jälkeen huoneessa 157.

Vaalin jälkeen kokousta jatketaan kello 12.30. Tällöin tulevat esille kohdan 22.11. Sosiaali- ja terveystieteelliset aloitteet.

Aloitevaliokunta kokoontuu kello 11.30 huoneessa 304.

Ryhdytään vaalitoimitukseen.

Vaalitoimitus

Puheenjohtaja: Ovatko seuraavat vielä äänestämättä olevat henkilöt paikalla: Kirsti Tolvanen, Reijo Uhlgren, Marjaana Koskinen, Matti Louekoski, Markku Pohjola, Juhana Vartiainen, Keijo Laine, Veli Lautamies, Esa Lehtinen, Seija Lempiäinen, Heikki Luukkanen, Jatta Moilanen, Hannu Myyryläinen, Sinikka Mönkäre, Tiina Nurmi, Bjarne Rooth, Rune Westerlund, Visen Anne-Maj, Liisa Jaakonsaari, Tapio Karjalainen, Marjatta Vehkaoja, Ensio Vatanen, Marjukka Hosia, Anja Kuuramaa, Janne Viitamies.

Vaalitoimitus on päättynyt. Ryhdytään äänten laskentaan.

Asiakohdan "19. Valitaan puoluevaltuuston II varapuheenjohtaja" käsittely keskeytetään.

Kokous keskeytetään ruokailutauon ajaksi.

Kokous keskeytettiin klo 11.36.

Kokous jatkui klo 12.30

19.

VALITAAN PUOLUEVALTUUSTON JÄSENET JA VARAJÄSENET, PUOLUEVALTUUSTON PUHEENJOHTAJAT SEKÄ I JA II VARAPUHEENJOHTAJAT

Puoluevaltuuston II varapuheenjohtajan valinta

Puheenjohtaja: Jatkamme kohdan 19. käsittelyä. Puoluevaltuuston II varapuheenjohtajan vaalin tulos julistetaan.

"Pöytäkirja ääntenlaskennasta. Suomen Sosialidemokraattinen Puolue - Finlands Sosialdemokratiska Parti r.p:n 36. varsinaisessa puoluekokouksessa lauantaina 5. päivänä kesäkuuta 1993 toimitetun puoluevaltuuston II varapuheenjohtajan vaalin ääntenlaskennan pöytäkirja.

1. Ääntenlaskenta aloitettiin 5.6.1993 klo 11.25. Saapuvilla olivat kaikki puoluekokouksen nimeämät vaalilautakunnan jäsenet ja sihteerit.

Vaalissa oli yhteensä 350 äänioikeutettua edustajaa. Vaalitoimituksessa äänestysliput oli pudotettava kahteen vaaliurnaan. Yhteensä vaaliurniin oli pudotettu 327 äänestyslippua, joista hyväksyttäviä oli 326, hylättyjä 1 ja tyhjiä 0.

Vaalissa oli annettu ääniä seuraavasti: Markus Aakonen 91 ääntä, Hannu Myyryläinen 235 ääntä."

Näin ollen Hannu Myyryläinen on tullut valituksi puoluevaltuuston II varapuheenjohtajaksi.

Puoluekokous valitsi puoluevaltuuston II varapuheenjohtajaksi Hannu Myyryläisen.

Puheenjohtaja: Hannu Myyryläinen, ole hyvä!

Myyryläinen, Hannu (Kymen piiri): Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit! Kuten Marja-Liisa Ahlqvist asian käsittelyn alkuvaiheessa totesi, juureni ovat Viipurissa, siis kainosta karjalaispojasta on kysymys. Hän mainitsi myös, että olen joutunut tekemään kaikenlaisia huiimia tekoja tekemään. Totean, että lentokoneestakin pitää yli 3.000 metrin korkeudesta hypätä sosialidemokratian ja sen etenemisen vuoksi.

Samalla haluan todeta sen, että sosialidemokratia ei ole vaalikone vaan kansanliike. Se on hyvin ilmentynyt myöskin tässä puoluekokouksessa, mikä allekirjoittaneelle on viides juoksujärjestyksessä. Tällaisessa hengessä, toverit, me voimme tehdä ihmeitä Suomi-nimisessä yhteisyrityksessä jatkossakin.

Kun Helena Rissanen ei ole paikalla, niin rohkenen meidän varapuheenjohtajien puolesta kiittää ja siteerata Pertti Paasiota todeten, että olemme niitä varakahvaajia Helenan kanssa ja teemme parhaamme tämän liikkeen ja suomalaisen yhteiskunnan hyväksi. Kiitoksia luottamuksesta!

Puheenjohtaja: Kiitoksia, Hannu! Todettaneen vielä, että pöytäkirjan ohkeen on liitetty käytetyt äänestysliput sekä ääntenlaskennassa muodostunut aineisto.

Näin ollen kohta 19. on tullut loppuunkäsittellyksi.

21.

VALITAAN KOLME (3) TILINTARKASTAJAA SEKÄ KAKSI (2) VARATILINTARKASTAJAA

Puheenjohtaja: Esitän, että siirrymme käsittelemään kohtaa 21. Valitaan kolme (3) tilintarkastajaa sekä kaksi (2) varatilintarkastajaa.

Vaalivaliokunnan puheenjohtaja Seppo Salminen, ole hyvä!

Salminen, Seppo (vaalivaliokunta): Toveri puheenjohtaja! Vaalivaliokunta, jota myös vapaapalokunnaksi on joskus kutsuttu sai tässä asiassa vaivattomasti täysin yksimielisen esityksen, jota tuskin tarvitsee vaaliin viedä. Vaalivaliokunta esittää, että tilintarkastajiksi valittaisiin Lasse Lehti, HTM, Helsinki, hallinto-päällikkö Marja-Leena Lehtimäki, Helsinki ja HTM tilintarkastaja Reijo Nuikki, Pori sekä varatilintarkastajiksi Seija Sihvonen, HTM ja Martti Haapakoski HTM.

Puheenjohtaja: Esitän, että ensiksi valitaan varsinaiset tilintarkastajat. Vaalivaliokunnan esitys hyväksyttäneen yksimielisesti. Hyväksytään.

Näin ollen Lasse Lehti, Marja-Leena Lehtimäki ja Reijo Nuikki ovat tulleet valituiksi varsinaisiksi tilintarkastajiksi.

Avaan keskustelun vaalivaliokunnan esityksestä varatilintarkastajiksi. Keskustelu päättyy.

Seija Sihvonen ja Martti Haapakoski ovat tulleet valituiksi varatilintarkastajiksi.

Näin on työjärjestyksen kohta 21. on tullut loppuunkäsittellyksi.

(Puoluekokouksen suorittamat henkiövalinnat pöytäkirjan liitteenä 17).

Puoluekokous valitsi varsinaisiksi tilintarkastajiksi Lasse Lehden, Marja-Leena Lehtimäen ja Reijo Nuikin sekä varatilintarkastajiksi Seija Sihvosen sekä Matti Haapakosken.

22.2.

Ohjelma- ja menettelytapa-aloitteet (esitykset 29-39)

Puheenjohtaja: Esitän, että siirrymme käsittelemään kohtaa 22.2. Ohjelma- ja menettelytapa-aloitteet. Ohjelma- ja julkilausumavaliokunnan mietinnön "*Suomi ulos umpikujasta*" esittelee Markku Pohjola, ole hyvä!

Pohjola, Markku (ohjelma- ja julkilausumavaliokunta): Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit! Ohjelma- ja julkilausumavaliokunta on ahkeroinut tiiviisti tämän ns. sisäpoliittisen asiakirjan parissa. Valiokunta on työstänyt puolueitoimikunnan ehdotuksen sisäpoliittiseksi julkilausumaksi, osaksi uuteen, iskevämpään muotoon ja laajempaan sisältöön. Eesityksen nimi on "*Suomi ulos umpikujasta*".

Eesityksen lähtökohtana on ollut Ahon-Viinasen hallituksen perusteellinen epäonnistuminen ja suomalaisen yhteiskunnan ajautuminen umpikujaan, josta on suurempien vahinkojen välttämiseksi pian päästävä ulos. Tämän vuoksi ohjelmassa vaaditaan eduskunnan hajoittamista ja ennenaikaisia eduskuntavaaleja.

Ohjelmaan sisältyy myös vaatimusosa "SDP vaatii". Tätä osaa voitaisiin pitää myös uuden tulevan hallituksen ohjelman runkona. Niin ikään esitys sisältää kannanoton hallitusyhteistyökumppaneille asetettavista edellytyksistä.

Hyvät toverit, valiokunta on rajoittunut vaatimusosassaan 10 kohtaan. Muiden monien tärkeiden asioiden osalta valiokunta viittaa puoluekokouksen tekemiin päätöksiin ja hyväksymiin ohjelmiin. Jos yrittäisimme tässä asiakirjassa ottaa kantaa kaikkeen tärkeään, emme ottaisi kantaa mihinkään.

Arvoisille edustajille on jaettu valiokunnan ehdotus "*Suomi ulos umpikujasta*". Se perustuu valiokunnan yksimieliselle tahdonilmaisulle.

Puheenjohtaja: Koska poliittisen tilannekatsauksen yhteydessä on käyty yleiskeskustelu, esitän menettelytavaksi, että voisimme käsitellä tämän ohjelma- ja julkilausumavaliokunnan esityksen siten, että ensiksi käsittelemme yhtenäisenä kolme ensimmäistä kappaletta ja sen jälkeen yksitellen kohdat 1-10 sekä tähtien jälkeen 3 kappaletta ja 2 viimeistä kappaletta.

Voidaanko menettelytapa hyväksyä? Keskustelu alkaa. Keskustelu päättyy. Hyväksytään.

Ensimmäisen puheenvuoron on pyytänyt Susanna Rahkonen, Uusimaa. Puheenvuoron tulee käsitellä kolmea ensimmäistä kohtaa, ole hyvä!

Rahkonen, Susanna (Uudenmaan piiri): Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit! Esko Ahon hallitus on politiikallaan lietsonut suomalaisiin pessimistisen, epätoivon ja alistuneen mielialan. Jo aiemmin tässä kokouksessa kaipasin tähän tilanteeseen optimismia ja valoa tunnelin päähän. Niin toivovat myös monet muut suomalaiset. Gallupit osoittavat SDP:lle korkeita kannatuslukuja. Katseet kohdistuvat SDP:hen ja puolueeltamme odotetaan vastauksia moniin nykytilanteeseen liittyviin kipeisiin ongelmiin. Paineet ovat kovat. On kysyttävä, onnistummeko vastaamaan puolueellemme asetettuihin ehkä ylisuuriinkin tavoitteisiin ja odotuksiin vai tyydymmekö gallup-menestyksen huumaan?

Aikaisemmin totesin, että tarvitaan selvä tavoite ja keinot sen saavuttamiseksi. Jos selkeä tavoite on olemassa, siihen voidaan sitoutua ja siihen liittyvät mahdollisesti kipeätkin ratkaisut voidaan yhteisesti kestää. Mielestäni tässä kokouksessa on osoittautunut, että tuo tavoite on saada Suomi ulos umpikujasta ja tähän liittyviä keinojakin on esitetty. Jotta täällä kokouksessa esitetyt näkökohdat eivät jäisi puheen tasolle ja ilmaan leijumaan, esitin aikaisemmin, että puoluekokous velvoittaisi puoluehallituksen mahdollisimman pian asettamaan sosialidemokraattisen varjohallituksen valmistelemaan sosialidemokraattista hallitusohjelmaa. Tätä voi kutsua millä nimellä tahansa, mutta mielestäni ohjelma- ja julkilausumavaliokunnan esityksessä toteutuu tämä tavoite.

Puheenjohtaja: Seuraavana Kauko Tuupainen, Keski-Suomi, mikäli puheenvuorosi koskee kolmea ensimmäistä kohtaa, ole hyvä!

Tuupainen, Kauko (Keski-Suomen piiri): Toveri puheenjohtaja! Luin pikaisesti lävitse 10-kohtaisen esityksen. Kokouksen avauspäivänä omassa puheenvuorossani todistin kaikelle kansalle, että edustan suurta suomalaista vähemmistöä. Käytin itsestäni termiä peruspersaukinen suomalainen, enkä voi hyväksyä sitä, että minulta ja viideltä miljoonalta muulta Suomen kansalaiselta, täys- ja alaikäiseltä, otetaan keskimäärin 16.000 markkaa vuodessa pankkitukeen. Puheenvuorossani keskityin SKOP:n ja Suomen Säästöpankin hallittuun alasajoon. Vetosin, että SDP:n Suomen suurimpana puolueena ja Suomen mahtavimpana palkansaajien edustajana pitäisi tässä tärkeässä asiassa tehdä jotakin.

Luettuani lävitse arvostamani valiokunnan kätten töitä, olin huomaavinani, että tästä tärkeästä, joka koskettaa meitä kaikkia suomalaisia, ei ole mainittu sanaakaan. Kyllä SDP:n pitää tässäkin asiassa ryhtyä sanoista tekoihin. Uusi puheenjohtajamme ei ole paikalla, mutta uskoisin Paavonkin olevan samaa mieltä. Tämä ei ole pieni asia, tämä on suuri ja tärkeä asia, ja kallis asia meille veronmaksajille, jos 2,5 vuoden verotulot tullaan käyttämään pankkien tukemiseen.

Toveri puheenjohtaja! Uskon, että tässä salissa itse kukin ryhdistäytyy ja kehoittaa vaalivaliokuntaa kiinnittämään tähän asiaan huomiota.

Puheenjohtaja: Totean, että yleiskeskustelu on jo käyty ja keskustelemme parhaillaan esityksen kolmesta kappaleesta otsikon "Suomi ulos umpikujasta" alla. Onko Erkki Partasella nimenomaan näihin kolmeen ensimmäiseen kappaleeseen puheenvuoro? Ole hyvä!

Partanen, Erkki J. (Keski-Suomen piiri): Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit! Pankkitukea koskeva kanta on saatava ulos siinä muodossa kuin edustaja Tuupainen ja kokouksessa muutoinkin on esitetty. Täällä on muitakin kannatettuja esityksiä. Jos se liitetään varsinaiseen päätöslauselmaan, sitä ei tarvitse tämän asian yhteydessä käsitellä. Ellei siitä tule päätöslauselmaa, on julkilausumaan saatava selkeä sanamuoto, kuinka pankkituen kanssa menetellään.

Puheenjohtaja: Otsikko "Suomi ulos umpikujasta" voitaneen hyväksyä. Hyväksytään.

Sitten tekstiosan kolme seuraavaa kappaletta, joiden osalta keskustelu on päättynyt.

Hyväksyttäneen. Hyväksytään.

Siirrymme ensimmäisen kohdan ingressiin. Keskustelu alkaa. Keskustelu päättyy.

Hyväksyttäneen. Hyväksytään.

Kohta 1. Keskustelu alkaa. Keskustelu päättyy.

Hyväksyttäneen. Hyväksytään.

Kohta 2. Keskustelu alkaa. Keskustelu päättyy.

Hyväksyttäneen. Hyväksytään.

Kohta 3. Keskustelu alkaa. Keskustelu päättyy.

Hyväksyttäneen. Hyväksytään.

Kohta 4. Keskustelu alkaa. Keskustelu päättyy.

Hyväksyttäneen. Hyväksytään.

Kohta 5. Keskustelu alkaa. Keskustelu päättyy.

Hyväksyttäneen. Hyväksytään.

Kohta 6. Keskustelu alkaa. Keskustelu päättyy.

Hyväksyttäneen. Hyväksytään.

Kohta 7. Keskustelu alkaa. Keskustelu päättyy.
Hyväksyttäneen. Hyväksytään.

Kohta 8. Keskustelu alkaa. Keskustelu päättyy.
Hyväksyttäneen. Hyväksytään.

Kohta 9. Keskustelu alkaa. Keskustelu päättyy.
Hyväksyttäneen. Hyväksytään.

Kohta 10. Keskustelu alkaa. Keskustelu päättyy.
Hyväksyttäneen. Hyväksytään.

Tämän jälkeen tähtiä seuraavat kolme kappaletta. Keskustelu alkaa. Keskustelu päättyy.
Hyväksyttäneen. Hyväksytään.

Ja kaksi viimeistä kappaletta. Keskustelu alkaa. Keskustelu päättyy.
Hyväksyttäneen. Hyväksytään.

Ohjelma- ja julkilausumavaliokunnan esitys on tullut hyväksytyksi yksimielisesti.

(Kannanotto "Suomi ulos umpikujasta" on pöytäkirjan liitteenä 12)

Puoluekokous hyväksyi kannanoton "Suomi ulos umpikujasta".

Puheenjohtaja: Pyydän, että Tuupainen voi jättää esityksensä kirjallisena.

Markku Pohjola haluaa käyttää asiasta puheenvuoron, ole hyvä!

Pohjola, Markku (ohjelma- ja julkilausumavaliokunta): Toveri puheenjohtaja! Yhteiskuntaa jäsinyttä pankkikriisi ja siihen uppoavat miljardit on kyllä tämän puoluekokouksen toimesta huomioitu. Viitataan puoluetoimikunnan ja järjestöjen esityksiin tälle puoluekokoukselle sivulle 84, jossa on kannanotto talouspolitiikasta puoluetoimikunnan esityksen pohjalta. Sen kohdassa 2 todetaan: "Pankkijärjestelmän vakaudesta on huolehdittava tavalla, joka turvaa rahoitusjärjestelmän toimintakyvyn. Pankkien tuen on toimittava niiden asiakkaiden ja työllisyyden hyväksi. Tuelle on asetettava tiukkoja ehtoja ottaen huomioon pientallettajien ja asunovelallisten asema. Taloudellisen nousun myötä valtion ja veronmaksajien on saatava pankeille maksamansa tuki takaisin."

Lisäksi hyväksymässämme kannanotossa "Suomi ulos umpikujasta" kohdassa 4. puhutaan julkisen talouden tasapainoon saattamisesta pitkäaikaisella ohjelmalla.

Voidaan katsoa, että laajasti ottaen tämä asia sisältyy nimenomaan tähän kohtaan, näin ainakin valiokunta sen halusi ymmärtää.

Puheenjohtaja: Kysyn, tyydyttääkö tämä ohjelma- ja julkilausumavaliokunnan esitys Markku Pohjolan selostamana Tuupaista? Erkki J. Partanen on pyytänyt puheenvuoron, ole hyvä.

Partanen, Erkki J. (Keski-Suomen piiri): Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit! Olemmeko itsepetoksen tiellä? Pankkituesta puhuttaessa keskustellaan suurista summista. Tämän vuoden osalta tuon summan ennakoidaan olevan 100 miljardia markkaa. Viittaukset esityskirjan sille ja sille sivulle, siihen ja siihen lauseeseen ilman toimenpide-ehdotuksia ja ilman järjestelmäehdotusta, kuinka tähän puututaan, ketkä velvoitetaan puuttumaan ja ketkä toteuttavat tarvittavat toimenpiteet, eivät riitä. Roskapankki-Suomen hallitu alasajo merkitsee tähän maahan elvytykseen rahaa 30-40 miljardia markkaa, kun se tehdään oikein. Se ei tarkoitakaan, että tehdään konkurssia. On olemassa valmiita ohjelmamalleja, joilla se toteutetaan. Kysyn teiltä, rakkaat puoluetoverit, kuinka moni teistä on sidoksissa pankkiin, kun ei uskalla sanoa puolueessakaan mitään? Rötökset olisi saatava oikeille urille, on tämä merkkillistä touhua. Tekisi mieli sanoa joitakin valittuja kansalaismielipiteitä ja Kekkosen sanoja, mutta olkoon!

Oppositio tappelee muutamien miljardien säästöistä hoidon turvaamiseksi esimerkiksi vanhuksille ja lapsille, kun sosiaaliturvaa ajetaan alas. Pankkitukeen uppoaa samanaikaisesti miljardeja ja taas miljardeja. Ei meidän tarvitse todellisuudessa ajaa mitään alas! Missä moraalimme on?

Ehdotan selviä lauselmia siitä, että pankkituki pannaan uusille urille ja jopa lopetetaan, ja roskapankki-Suomi ajetaan hallitusti alas. Siltä osin kuin täällä kehuttiin, että tämä on lainaa, kerron pienen episodin. Lainana jaettu 40 miljardia markkaa ei ole lainaa vaan lahjoitus. Tuosta summasta tulee vuosittain lisäksi veronmaksajille 3-4 miljardia markkaa korkokuluja maksettavaksi, pääomamenetyksestä ei voi edes puhua. Tähän pitää tulla puoluekokouksessa selvä päätös, että tämä asia hoidetaan.

Puheenjohtaja: Seuraavana Risto Ahonen, valmistautuu Kauko Tuupainen.

Ahonen, Risto (Varsinais-Suomen piiri): Toveri puheenjohtaja, hyvät puoluekokousedustajatoverit! En mahda mitään, että verenpaine osoittaa nousulukemia, kun mieltii, että 100 miljardia markkaa on ehkä se hinta, joka joudutaan nykyisen tehottoman mahan pankkijärjestelmän ylläpitämiseksi maksamaan samaan aikaan, kun Ahon hallitus kuurnii satoja miljoonia työttömien, lapsiperheiden, sairaiden ja eläkeläisten selkänahasta. Ei ole millään mitään väliä, jos me tässä lipsomme, emmekä sano ulos sitä, mitä Erkki J. Partanen ehdotti. En voi kasvojani menettämättä kävellä puoluekokouksesta työpaikalleni, jos me

siunaamme hiljaisesti vaieten ehkä vähän häpeillen sen, että velkaa voidaan ottaa pankkien tukemiseen, mutta ei elvyttämiseen eikä työttömyyden poistamiseen. Kannatan Erkin tekemää ehdotusta.

Puheenjohtaja: Seuraavana Raimo Jakonen, Keski-Suomi.

Jakonen, Raimo (Keski-Suomen piiri): Arvoisa puoluekokousväki! Tämän maan päättäjiltä on kadonnut suhteellisuuden taju. Ihmisten ja yritysten hädänalaista tilaa hyväkseen käyttävät pankit saavat kansantalouteen suhteutettuna kohtuuttomat summat, monia kymmeniä miljardeja, hallitukselta kansalaisten rahaa. Ylivoimaisesti eniten lypsävä Suomen Säästöpankki on lopetettava välittömästi. Siellä olevat kansalaisten rahat on otettava sillä tavoin huostaan, ettei heille tule siitä kohtuuttomia tappioita. Tämä pankki ei todella ole enää elinkelpoinen toimimaan tässä maassa. Pankkitukeen tarvittavat varat otetaan nimenomaan pieni- ja heikompituloisilta, joita sosialidemokraattisessa liikkeessäkin on suuret määrät.

Puheenjohtaja: Keskusteluun on pyydetty vielä yksi puheenvuoro. Totean lisäksi, että Tuupainen on tehnyt esityksen, ja nyt on kysymys vain sen kannattamisesta tai vastustamisesta. Seuraavan puheenvuoron käyttää Raimo Hyttiäinen, Etelä-Häme, ole hyvä.

Hyttiäinen, Raimo (Etelä-Hämeen piiri): Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit! Olen niitä maan hiljaisia, jotka ovat olleet täällä paikalla puoluekokouksissa aina Porin kokouksesta saakka ja toiminut tuolla valiokunnissa, mutta en ole koskaan käyttänyt puheenvuoroa täällä salissa. Nyt on mielestäni asia on niin tärkeä, että päätin käyttää puheenvuoron.

Vastustan sitä, että tämä joukko ottaisi kielteisen kannan pankkitukeen. Taustana on se, että olen ollut 20 vuotta STS:n konttorinjohtajana. Sen jälkeen em. työsuhde päättyi, olen ollut tekemisissä velkasaneerauksen ja ihmisten kanssa, jotka ovat joutuneet vaikeuksiin. Saattaisimme nostaa jonkin verran kannatusamme ottamalla räväkän kannan pankkitukiasiassa, mutta ottakaa huomioon, hyvät toverit, että ainoa myönteinen seikka, joka viime kuukausina on tapahtunut ja joka velallisten kannalta on erittäin hyvä, on korkojen aleneminen. Jos tässä asiassa otetaan räväkkä kanta, korkojen lasku uhkaa kääntyä nousuun ja sen jälkeen ne henkilöt, joiden asioita meidän pitäisi hoitaa ovat entistä pahemmassa tilanteessa.

Meidän on mietittävä, mikä on hyväksi sille kannattajajoukolle, jonka asioita me hoidamme, olkoonkin, että tämä 100 miljardia markkaa tuntuu hirvittävän suurelta summalta. Voimme alentaa sitä, kun emme suostu perustamaan näitä roskapankkeja, vaan pidämme huolen siitä, että jokainen pankki ja jokainen pankinjohtaja hoitaa omat ongelmaluottonsa siellä, missä ne ovat syntyneet. Ei

tulisi tehdä siten kuin minun tapauksessani, että viisi henkilöä joutui työttömäksi ja lakimiehet hoitavat lainat. Veikkaan, etteivät hoida niin hyvin kuin meidän henkilökunta olisi ne hoitanut.

Puheenjohtaja: Voinen todeta, että Suomi ulos umpikujasta -kannanotto on hyväksytty yksimielisesti. Nyt on kysymys Tuupaisen erillisestä esityksestä julkilausuman liitteeksi. Hän esittää, että puoluekokous vaatisi, että yksipuolinen veronmaksajien varoilla tapahtuva pankkituki on minimoitava ja kriisipankkien hallinnon alasajo on aloitettava.

Luovutan puheenvuoron varapuheenjohtaja Antero Kekkoselle, ole hyvä!

Kekkonen, Antero (puoluehallitus): Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit! Tämä on asia, joka on hyvin tuskallinen, vaikea ja tunteen tasolla hyvin helposti ratkaistava, mutta käytännön tasolla ei niin välttämättä ole. Toveri puheenjohtaja, esitän, että tämä asia lähetettäisiin valiokuntaan.

Puheenjohtaja: Voiko kokous yhtyä varapuheenjohtajan esitykseen, että asia palautetaan valiokuntaan? Voi yhtyä. Näin ollen todetaan, että asia palaa valiokuntaan.

Asiakohdan 22.2. käsittely keskeytettäneen. Keskeytetään.

22.11.

Sosiaali- ja terveystalittiset aloitteet (esitykset 97-113)

Puheenjohtaja: Esitän, että siirrymme käsittelemään kohtaa 22.11. Sosiaali- ja terveystalittiset aloitteet esityskirjan sivulta 177, esitys 97. *Kannanotto sosiaali- ja terveystalitiikasta*. Asian esittelee Tarja Tenkula-Kylä-Liuhala.

Tenkula-Kylä-Liuhala, Tarja (puoluetolimikunta): Arvoisa kokousväki ja puheenjohtajisto! Käsitteäkseeni sosiaali- ja terveystalittiset aloitteet ja kannanotto eivät kaippaa sen kummempaa esittelyä. Puheenvuoroja on pyydetty lukuisasti, joten esitän, että käydään keskusteluun ja sen pohjalta päätetään asioista.

Puheenjohtaja: Keskustelu alkaa. Ensimmäisen puheenvuoron on pyytänut Annikki Karvonen, Keski-Suomi, valmistautuu Irma Peiponen, Kuopio.

Karvonen, Annikki (Keski-Suomen piiri): Toveri puheenjohtaja! Haluan käyttää puheenvuoron sen vuoksi, koska nämä asiat ovat nimenomaan meille sosialidemokraateille tärkeitä ja rakkaita. Terve sos -93 -tapahtuman avannut pääjohtaja Vappu Taipale totesi Jyväskylässä, että tämä vuosi tulee olemaan ratkaiseva sosiaali- ja terveystalitiikassa. Tulevilla päätöksillä kunnat valitsevat linjansa. Yhdyn niihin esityksiin, jossa puoluekokous velvoittaa puoluehallituksen,

eduskuntaryhmän sekä kunnanvaltuutetut puolustamaan julkisesti tuotettuja sosiaali- ja terveystalvveluja niin, ettei niitä tulevaisuudessa romuteta. Nimenomaan Sosialidemokraattinen Puolue yhdessä ay-liikkeen kanssa on ainoa voima tässä yhteiskunnassa, jolla on velvollisuus pitää huolta, ettei niin tule käymään. Muut eivät sitä tee.

Uskon, että lapsiperheet, vanhukset, sairaat, vammaiset ja työttömät ovat sen tällä hetkellä todenneet ja tiedostaneet. Perusturvallisuus on nimenomaan varmuutta työstä, asunnosta, koulutuksesta ja tarvittavista julkisista palveluista ja toimeentulosta. Pitäkäämme huolta siitä, että myös tarvittavat taloudelliset voimavarat osoitetaan jatkossa näihin palveluihin eikä hyväksytä kehitystä, jossa vain tarpeeksi rahakkaat saavat mm. lapsensa turvalliseen päivähoitoon tai kouluun ja varakkaat vanhukset ihmisarvoisen hoidon vanhusten kodissa.

Meillä, toverit, on asiantuntemusta ja kokemusta siitä, miten vaikeaa on ollut näiden asioiden saavuttaminen ja hoito. Olkoon tämä puoluekokous jälleen kerran alkuna tiiviimpään yhteisrintamaan puolustaessamme sitä, ettei tavallisen ihmisen elämää kohtuuttomasti kuristeta. Puoluetoimikunnan lausunnot tukevat näitä ajatuksia. Meidän on vain käytännössä hoidettava asia ja tiukasti.

Puheenjohtaja: Seuraavana Irma Peiponen, Kuopio, valmistautuu Anneli Kivijärvi, Varsinais-Suomi.

Peiponen, Irma (Kuopion piiri): Toveri puheenjohtaja! Kuten tuossa edellinen puheenvuoron käyttäjä totesi, puoluetoimikunnan lausunnot ja aloitteet kertovat siitä, että nämä asiat ovat meille kaikille hyvin tärkeitä. Muistuttaisin, että myös naisliiton asiakirja "Nais-Suomi nousuun" käsittelee laajasti nimenomaan hyvinvointiyhteiskuntaan liittyviä kysymyksiä.

Toveri puheenjohtaja, puhun toisen ihmisen ajatuksia, kun Tuula Riikonen joutui perhesyistä poistumaan kokouksesta. Hän oli valmistellut yksityiskohtaisen puheenvuoron, jonka mielelläni luen kokousväelle.

On erittäin hyvä, että sosialidemokraatit kantavat huolta Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon sisällöstä ja määrästä. Aloitteissa on käyty kattavasti lävitse ihmisen elämänsä aikana tarvitsemat peruspalvelut. On aivan selvää, että vain julkisten palvelujen säilyttämisellä taataan kaikkien tarvitsemat palvelut sosiaaliluokkaan katsomatta. On syytä painottaa sosiaali- ja terveydenhuoltoalan koulutuksen merkitystä silloin, kun puhutaan laadukkaista palveluista. Näyttää siltä, että säästöjen nimissä ollaan muuttamassa koulutusta siten, että se heikentää ammatillista osaamista. Käytännön harjoittelupaikkoja on vaikea saada ja monissa terveydenhuolto-oppilaitoksissa opiskellaan teoriassa se, mitä ennen pystyttiin harjoittelemaan käytännössä osastoilla. Tilanteen tekee vielä ongelmallisemmaksi se, ettei niin sanotuilla vanhoilla työntekijöillä ole riittävästi aikaa

opastaa uusia työntekijöitä. Säästöjen vuoksi on vähennetty henkilökuntaa, joten työtaakka on monissa paikoissa moninkertaistunut. Ironisesti voisi tietysti sanoa, että tilannetta helpottaa se, ettei vastavalmistuneet saa työtä, mutta voi vain kuvitella, mitä sitten tapahtuu, kun joutuu olemaan työttömänä ja käytännön taito ruostuu, se taito, minkä opiskellessa on onnistunut hankkimaan.

Sanotaan, että on opiskeltava yrityksen ja erehdyksen kautta, mutta sosiaali- ja terveydenhuollon alalla tämänkaltainen opettelu tulee hirvittävän kalliiksi ja on myös usein varsin kohtalokasta. Hoitotyössä tiedoilla ja taidoilla on suuri merkitys, mutta myös henkilökunnan positiivinen ja kannustava suhtautuminen on erittäin tärkeää onnistuneen lopputuloksen saavuttamiseksi. Jotta jaksaa ja pystyy olemaan aidosti positiivinen ja kannustava, on ihmisen elämässä oltava monet asiat kunnossa. Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstöllä on tänä päivänä samat paineet kuin muillakin kansalaisilla. Työttömyys tai sen uhka, taloudelliset vaikeudet ja huoli siitä, miten jaksaa ja pystyy tekemään työtä niukenevien resurssien kuristuksessa.

Vielä näihin päiviin on Suomen sosiaali- ja terveydenhuoltoa kyllä arvostettu myös ulkomailla. Terveydenhuollon eettiset kysymykset ovat erittäin kiperiä ja kipeitäkin keskustelun aiheita. Tuula haluaa muistuttaa siitä, että Suomessa ei ole kuolemantuomiota, niinpä hoidostakin pitää pystyä päättämään potilaan hänen omaisensa ja hoitavan henkilökunnan. Tällaisista asioista ei voi päättää raamipäätöksillä.

Puheenjohtaja: Seuraavana Anneli Kivijärvi, Varsinais-Suomi, valmistautuu Marjaana Koskinen.

Kivijärvi, Anneli (Varsinais-Suomen piiri): Arvoisa puheenjohtaja, hyvät kuulijat! Puoluetoimikunnan esitykset ovat kaikki hyviä tai ainakin ne ovat hyvää tarkoittavia ja hyvinvointiyhteiskunnan säilyttämisen puolesta, kuten niiden tuleekin olla. Monet meistä täällä ja erityisesti kansalaiset tämän salin ulkopuolella odottavat selkeitä selityksiä siitä, minkälaisia ongelmia meillä on ja uusia keinoja niiden ratkaisemiseksi. Tällaisenaan selitykset ovat usein liian pyöreitä. Vähemmän tärkeät ja suorastaan mitättömät asiat on kiedottu merkittäviin asioihin tavalla, josta tavallisen ihmisen tai kenen tahansa on hyvin vaikea saada selkoa.

Tällä hetkellä terveydenhuollon suurimpia ongelmia ovat kustannukset. Eriyisesti kunnissa kansanterveystyö on voimakkaasti uhattuna, kuten myös muu avoterveydenhuolto, koska sairaaloiden kustannukset ovat jo vuosia olleet vaikeasti tai mahdottomia kontrolloitaviksi ja ne ovat kovasti kasvaneet. Tällaisesta selkeämmästä esityksestä esimerkiksi olen muotoillut uuden esityksen kohtaan 2. sivulla 178. Esitän, että kohta korvataan uudella seuraavan sisältöisellä tekstillä:

"Hyvinvointipalveluja ja tulonsiirtoja on ennakoluultomasti järkeistettävä ajan vaatimuksia ja mahdollisuuksia vastaavaksi. Kaikilla kansalaisilla tulee kuitenkin olla yhdenvertainen oikeus parhaaseen mahdolliseen sairauksien hoitoon ja sosiaaliseen huolenpitoon sukupuolesta, iästä, rodusta tai varallisuudesta riippumatta. Palveluiden tuottavuutta voidaan kasvattaa ja laatutasoa parantaa yhteensovittamalla sosiaali- ja terveydenhuolto, käyttämällä investointeja tarkoituksenmukaisemmin ja tehokkaammin, sekä huolehtimalla kansanterveystyön tekemisen mahdollisuus nykyisessä laajuudessaan."

Viimeksi mainittu voisi olla tämän hetkessä kuntien taloudellisessa tilanteessa mahdollista vain eriyttymällä sairaalapalvelujen tuottajat eli sairaalat ostajista eli kunnista. Sairaaloiden tulee pärjätä myymällä palveluita perusterveydenhuollolle ja yhtiöittämisellä on mahdollista erottaa sairaala ja kunnat toisistaan. Tällainen vaihtoehto tulee tutkia.

Muutos puoluekokousedustukseen

Puheenjohtaja: Puoluekokousedustajaksi on siirtynyt Helsingin piiristä edustaja Tuulikki Kanniston tultua estyneeksi hänen varamiehensä edustaja Veikko Vermilä. Tapahtunut edustajan muutos merkitään kokouksen pöytäkirjaan. Merkitään.

Keskustelu sosiaali- ja terveystaloudellisista aloitteista jatkuu. Seuraavana Raimo Holopainen, Pohjois-Karjala, valmistautuu Sirkka Reko, Pohjois-Karjala.

Holopainen, Raimo (Pohjois-Karjalan piiri): Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit, ystävät! Teen ensin muutosesitykset, etteivät ne jää tekemättä. Ensimmäinen muutos sivulle 177, kolmas kappale, viimeinen rivi, josta ehdotan poistettavaksi "hinnaltaan edulliset". Virke kuuluisi "Maksuttomat kunnalliset peruspalvelut ovat tuoneet usein rahaakin tärkeämpää perusturva erityisesti pienituloisille kansalaisille."

Toinen muutos sivulle 178, kohdan 3 viimeisen rivin esitän muutettavaksi siten, että sana "ensisijaisesti" poistetaan, jolloin virke tulee muotoon "Sosiaali- ja terveydenhuollon peruspalvelujen on oltava käyttäjälleen maksuttomia."

Sivun 179 kohdan 7 neljännen virkkeen sivulause on epäselvä. Jos lause tarkoittaa, että työttömän perusturvan on oltava riippuvainen yhteiskunnan maksu-kyvystä, teen muutosesityksen, koska lausehan tarkoittaa, että huonoina aikoina maksetaan pienempiä korvauksia eli vähemmän leipää, enemmän vettä. Esitänkin, että poistetaan sivulause "ja sen tason tulee heijastella yhteiskunnan maksukykyä".

Lisäyksenä esitän, että "Lääkkeet, jotka ovat ihmisille elämisen ehto, on säilytettävä edelleenkin kokonaan korvattavina. Sama koskee myös terveydenhuoltoon kuuluvia potilaan kannalta välttämättömiä välineitä, esimerkiksi pitkäaikaissairaiden päivittäin tarvitsemat välineet, insuliiniruiskut, neulat ynnä muut sellaiset."

Paljon puhuttu ja monien käytännössäkin kokema lama on luonut laajaa epävarmuutta ja turvattomuutta. Suuri määrä ihmisiä voi tänä päivänä todella henkisesti pahoin ja laskut siitä lankeavat meille huomenna. Kuntien järjestämät peruspalvelut, joita ovat sosiaali- ja terveydenhuolto, koulu- ja keskeiset kulttuuripalvelut, luovat tasa-arvoa. Julkiset palvelut onkin turvattava kaikissa olosuhteissa eikä lamaa saa käyttää julkisten palvelujen ideologiseen purkamiseen. Tasa-arvoa lisäävien peruspalveluiden on oltava ehdottomasti ja yksiselitteisesti ilmaisia. Maksullisuus saattaa tuoda laskennallisia tuloja hetkellisesti, mutta laskut lankeavat maksuun moninkertaisina myöhemmin, esimerkkinä sairauksien hoitamisen siirtäminen ja sairaana työssäkäynti - jos työtä sattuu olemaan - kun on kyseessä vähävarainen ihminen.

Hyvät toverit, puoluetoimikunnan esitykset kannanotoksi ja lausunnoiksi ovat pääosin varsin hyvä, mutta pyydän huomioimaan tekemäni muutos- ja lisäesitykset.

Puheenjohtaja: Seuraavana Sirkka Reko, Pohjois-Karjala, valmistautuu Kirsti Willberg, Satakunta.

Reko, Sirkka (Pohjois-Karjalan piiri): Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit! Sosiaali- ja terveysministeriö suunnittelee omalla hallinnonalallaan voimakkaita supistuksia. Supistusten kohteena ovat mm. lääkekorvausten leikkaaminen ja maksuttomien hoitovälineiden muuttaminen maksullisiksi. Erittelemättä potilaita eri sairausryhmiin, tiedämme, että heidän joukossaan on erittäin paljon sellaisia pitkäaikaissairaita, joiden elämä katkeaisi lähes välittömästi, elleivät he saisi säännöllistä lääkitystä tai sairautensa hoidon edellyttämiä välineitä. Lääkkeiden osittain korvattavuudella ja hoitovälineiden maksullisuudella asetetaan vähävaraiset potilaat entistä heikompaan asemaan. Konkreettinen esimerkki tästä on vaikkapa insuliinidiabeetikko, joka ei selviä ilman insuliinia. Insuliinia ei voi nauttia suun kautta, se on saatava pistoksina. Nämä puolestaan edellyttävät neuloja ja ruiskuja.

Hyvät toverit! Meillä sosialidemokraateilla ei ole varaa lähteä eriarvoistamaan ihmisiä. Nyt on arvopäätösten aika. Sellaiset sosiaali- ja terveyspalvelut, jotka ovat välttämättömiä, on edelleen säilytettävä maksuttomina.

Kannatan Raimo Holopaisen tekemää lisäystä puoluetoimikunnan kannanottoon.

Puheenjohtaja: Seuraavana Kirsti Willberg, Satakunta, valmistautuu Tuija Pohjola, Oulu.

Willberg, Karsti (Satakunnan piiri): Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit! Vielä joitakin aikoja sitten minua suoraan sanottuna hävetti laulaa joukon mukana eri tilaisuuksissa "nälkä meil' on aina vieraanamme". Se tuntui täysin kohtuuttomalta, kun katseli hyvinvointia ympärillään. Mutta, hyvät toverit, tänään ei hävetä.

Olen oman työni kautta tullut tietämään, että tänä päivänä nuo laulun sanat pitävät monissa perheissä täysin paikkansa. Monissa aivan tavallisissa kodeissa on tilanne kärjistynyt siis näinkin pitkälle. Olen perhepäivähoidon ohjaajana joutunut viime aikoina sijoittamaan lapsia päivähoidon piiriin niin sanomista lastensuojelullisista syistä. Suomeksi sanottuna tämä merkitsee sitä, että kodeissa on ahdistava ilmapiiri ja niin vähän rahaa ruuan ostamiseen, että on lapsen kehityksen, säännöllisen päivärytmin ja aivan puhtaasti jokapäiväisen ravinnon saannin turvaamisen vuoksi parempi, että hän on päivät hoidossa kuin kotona, vaikka vanhemmat olisivatkin kotona. Myös koulumaailmassa on jouduttu samaan tilanteeseen. On joukko lapsia, jotka pitää aamulla ennen koulutyön alkamista kerätä yhteen ja antaa heille ensimmäiseksi ruokaa.

Haluan korostaa, että kysymys on todellakin aivan tavallisista perheistä, joissa tämä ongelma tulee esille eli perheistä, joissa ei ole alkoholin väärinkäyttöä eikä muitakaan ns. sosiaalisia ongelmia. Toistaiseksi tämän kaltaiseen ahdistukseen joutuneilla on hyvin korkea kynnyksellä tulla kertomaan tilanteestaan, ja mikäään ulkonainen seikka ei vielä toistaiseksi kerro, kuinka vaikea tilanne todellisuudessa on.

Päivähoidolla on siis tänä päivänä laman ja työttömyyden aikana aivan uudenlainen tehtävä lapsiperheitä tuettaessa sen perinteisen kasvatustyön ohella. Tämä tehtävä on lastensuojelullinen. Muistakaamme keskustellessamme esimerkiksi päivähoitopalveluista, että minkä taaksensa jättää, sen edestään löytää. Työttömyydenkin aikana tarvitaan laadukasta päivähoitoa ja joissakin tapauksissa entistäkin kipeämmin.

Puheenjohtaja: Seuraavana Tuija Pohjola, Oulu, valmistautuu Marjukka Hosia, Kuopio.

Pohjola, Tuija (Oulun piiri): Arvoisa puheenjohtaja, hyvät puoluekokousedustajat! Sosiaali- ja terveystieteiden kannanoton kohdassa 2. on ristiiriitainen lause, joka kuuluu "Tuottavuutta ja tulostuottavuutta voidaan lisätä mm. parantamalla investointien käyttöä, poistamalla erikoismaksuluokka avohoidon palveluilla, sosiaali- ja terveydenhuollon yhteensovituksella, päällekkäisyyksien purkamisella sekä parantamalla laatua."

Mielestäni tämä lause on ristiriitainen. Terveystoimen puolella erikoismaksuilla tarkoitetaan lääkäreiden erikoispalkkioita. Sosiaalitoimen puolella erikoismaksuluokasta luopuminen tarkoittaa, että me sosialidemokraatit olemme sitä mieltä, ettei isotuloisilta voitaisi periä korkeampia päivähoito- tai vanhusten kotipalvelumaksuja. Tämä sekaannus johtuu pitkälti siitä, että emme ole määritelleet niitä peruspalveluja, joiden tulisi olla maksuttomia. Toivon, että tämä työ käynnistyy pian.

Esitän, että kannanoton kohdasta 2. poistetaan sanat "poistamalla erikoismaksuluokka".

Puheenjohtaja: Seuraavana Marjukka Hosia, valmistautuu Simo Pokki, Uusimaa. Marjukka Hosia ei ole paikalla.

Seuraavana Simo Pokki, Uusimaa, valmistautuu Martti Tieaho, Uusimaa.

Pokki, Simo (Uudenmaan piiri): Puheenjohtaja, arvoisa kokousväki! Kun tässä asiakohdassa keskustellaan käytännössä hyvin pitkälle kuntatalouden asioista, niin nimitän linjan, jota itse edustan vartiaislaiseksi linjaksi, jonka mukaan sanotaan ei ei-sanan sanomiselle. Täytyy todeta, että käytetyissä puheenvuoroissa on ollut monia hyviä elementtejä, joista voi olla samaa mieltä. Silti toivoisin, että näissä puheenvuoroissa keskityttäisiin myös siihen, miten kuntatalous saadaan kuntoon.

On tullut esityksiä siitä, että pitäisi saada palveluja maksuttomiksi ja niitä pitäisi saada lisää. Tosiasia pääkaupunkiseudulla on se, että jos kolmen seuraavan vuoden aikana ei tehdä jotakin, kaikki kaupungit ovat konkurssissa. Se on sataprosenttisen varmaa. Mistä otetaan ne rahat, mistä löydetään ne säästöt, millä tavoin rationalisoidaan ja mitä tehdään, etteivät perheet ajaudu aivan totaaliseen ahdinkoon konkurssin kautta?

Sitten taas näihin esityksiin, jotka tarjoavat kymmentä hyvää ja yhtätoista kunnista, niin kuin pitää ollakin, kun aatetta viedään eteenpäin. Joiltakin osin puoluetoimikunnan esitykset ja kannanotot kaipaavat tarkistamista. Uudenmaan piiri esittää tehtäväksi seuraavat muutosesitykset.

Muutos sivulle 179, kohtaan 1, seuraavasti: "Keskeistä on se, että palvelut ovat turvallisia ja kaikkien tavoitettavissa. Julkisten palvelujen uudelleen järjesteleminen tulee toteuttaa sosiaalisen oikeudenmukaisuuden ja kansalaisten tasavertaisuuden periaatteista lähtien."

Kohtaan 2. seuraava muutos: "Hyvinvointipalveluja ja tulonsiirtoja on kehitettävä sosiaalisen oikeudenmukaisuuden periaatteen pohjalta, joista ei tule luopua." Muutoin tekstit säilyisi alkuperäisessä muodossa.

Kohdan 3. viimeinen lause esitetään muutettavaksi muotoon: "Perusterveydenhuollon on oltava maksutonta."

Kohta 5. esitetään muutettavaksi: "Lapsiperheiden tuki on säilytettävä nykytasolla ja tukimuodot yksinkertaistettava."

Kohta 6, viimeinen virke esitetään muutettavaksi: "On selvítettävä vähimmäispäivärahan tarve ja suuruus."

Sitten puuttuisin puoluetoimikunnan lausuntoon aloitteista 102 ja 103, jotka käsittelevät päivähoitoa. Kirsti Willberg puhui päivähoidosta. Päivähoidon osalta tilanne on se, että päivähoitolaki on aivan päin seiniä. Meillä on alle 3-vuotiaiden päivähoitolaki, joka tarkoittaa sitä, että yli 3-vuotiaita siirretään pois päivähoidosta. Siinä ei ole mitään järkeä. Esitän, että "Nykyistä päivähoitolakia on muutettava tai voimaanstumista kiirehdittävä."

Aloitteen 103 päätösehdotuksen ensimmäisen virkkeen toisen lauseen esitän muotoon "..., että kaikkien lapsiperheiden henkinen ja aineellinen tuki on turvattava."

Aloitteen 104 päätösehdotuksen toisen kappaleen viimeisen lauseen esitän muotoon "..., että lääkemenoja korvataan halvimman vaihtoehdon mukaan."

Puheenjohtaja: Seuraavana Martti Tieaho, Uusimaa, valmistautuu Ritva Kitinoja, Oulu.

Tieaho, Martti (Uudenmaan piiri): Hyvät ystävät ja toverit! Voitaisiin tietenkin kysyä, mikä toi minut tällaisen otsikon alla puhujapöytäntöön, enhän ole leimallisesti sosiaali- ja terveystalitiitikko. Vastaus on, että haluan Uudenmaan piiriryhmän puolesta kannattaa Simo Pokin kaikkia esityksiä.

Sosiaaliterveysasiat ovat meille elintärkeitä, siis edistäkäämme niitä. Mutta, hyvät toverit, nykyoloissa vielä lähes tärkeämpää, kuin huolehtia oikeasta jaosta, on pitää yllä yhteiskunnan taloutta niin, että on mitä jakaa. Kun tulen Espoosta, olen kokenut vauraassa kunnassani pahana ongelmana sen, että tulot petteivät. Ne petteivät ensin 100 miljoonaa markkaa vuodessa, ja nyt jopa 300 miljoonaa markkaa vuodessa. Näin on käynyt tähän hyvään kokoukseen saakka. Tämä kokous vie, niin uskon, Suomen ulos umpikujasta ja luo edellytykset myös paremmille sosiaali- ja terveyspalveluille kaikissa näissä kunnissa ja niillä tahoilla, joita täällä edustamme.

Puheenjohtaja: Seuraavana Ritva Kitinoja, Oulu, valmistautuu Taisto Maksimainen, Keski-Suomi.

Kitinoja, Ritva (Oulun piiri): Toveri puheenjohtaja, hyvät kokousedustajat! Kannatan Tuija Pohjolan tekemää esitystä, joka koskee sosiaali- ja terveystoiminnasta kannanottoa.

Puheenjohtaja: Seuraavana Taisto Maksimainen, Keski-Suomi, valmistautuu Pentti Hämäläinen, Kymi.

Maksimainen, Taisto (Keski-Suomen piiri): Hyvät toverit! Kun eilen istuin taksissa, minulle tuntematon autonkuljettaja sanoi, Lipponen panee Ahon järjestykseen. Viesti puoluekokouksesta oli mennyt rohkaisevana tuonne yön siimeksessä ajeleville taksinkuljettajille. Toisin sanoen viesti on se, että tänä päivänä ihmistä ei tönitä, vaan me sosialidemokraatit olemme esteenä tönimisille. Toisin sanoen meiltä ei odoteta hyppäämistä lentokoneesta eikä mitakaan akrobaattitemppuja, monen sadan kilometrin pyörämatkoja tai purjehduksia yksin merellä, vaan ihan selkeää tavallisen ihmisen tukemista.

Kun menemme omiin koteihimme, kotikuntiin ja -kaupunkeihimme, meiltä odotetaan tuota samaa. Pikkuporvarit on pantava järjestykseen. Tämän yhteiskunnallisen seisahtuneisuuden aikana oikeistolaisuus etenee kunnallishallinnossaan. Se kulkee siellä nimellä "kustannussäästöt" tai "toiminnan tervehdyttäminen". Monet meistä, perinteisetkin sosialidemokraatit, saavat opetusta pankeissa, suuryhtiöiden luottamustehtävissä jne. ja opimme tällaisia hienoja käsitteitä, kuin tulostavuu, katetuotto ja kustannussäästö. Pää kallellaan kuuntelemme, kun hallinnollisissa virkatehtävissä olevat virkamiehet näyttävät kalvoja ja kertovat ministeriöistä ja lääninhallituksista tulevista ohjeista, ja me mitään sanomattomina karsimme kuluja ikään kuin ne olisivat raamatullisia julistuksia.

Aatteellisuus, toveruus ja veljeys on arkipäivää. Se kulkee meissä ja meidän mukana. Luottamushenkilöiden, eli meidän, on ohjattava omilla kotiseuduillamme ajatusta. Ajatus ohjaa toimintaa. Meidän on oltava köyhän puolella, hänen on tiedettävä ja tunnettava se ennen kaikkea. Hänen on uskottava, että kääriäiset ja viinaset pistetään kotipaikkakunnallamme järjestykseen.

Puheenjohtaja: Seuraavana Pentti Hämäläinen, Kymi, valmistautuu Anneli Karsio, Etelä-Häme.

Hämäläinen, Pentti (Kymen piiri): Toveri puheenjohtaja, hyvät puoluekokouksetoverit! Monesta syystä tullaan tänne puhujakorokkeelle puhumaan. Minulla on ilo olla mukana ensimmäistä kertaa tässä yhteisessä sosialidemokraattisessa puoluekokouksessa. Sen vuoksi tulin muutaman sanan lausumaan tänne, koska tämä on iloinen asia.

Meillä Vehkalahdella on sanonta, ettei saa syödä velliä, se kuulema livettä. Sillä on kaksi tarkoitusta, hyvät puoluekokousedustajat, ensinnäkin illalla on

syytä muistaa tämä sananparsi ja toinen tarkoitus on se, että tänä päivänä suomalaisen yhteiskunta ja me kaikki olemme syöneet sitä velliä valitettavasti eri tavoin. Herrat ovat syöneet sitä velliä niin, että napa narskuu ja maha on pullollaan. Meillä on ikävä kyllä huonompi eli kattilan kaapijan osa.

Me tarvitsemme leipää, suomalaista ruisleipää. Leipä tarkoittaa tässä muodossa kolmea asiaa: työtä, työtä ja turvallisuutta sosiaalipolitiikkaa. Ei ole sosiaalipolitiikan eikä sosialidemokraattien pitkän ajan saavutuksien syytä se, että suomalaisessa yhteiskunnassa on tuhattu miljardeja pankkitukeen, yritykset ovat vieneet lähes 60.000 miljoonaa markkaa ulkomaille ja hävittäneet suomalaisen työläisen tuloksia maailman tuuliin. Me tarvitsemme nimenomaan perusturvaa eli työtä. Sitä kautta pystymme myös sosiaalipoliittisia kysymyksiä ratkaisemaan niin, että pystymme huono-osaisia ja heikommassa asemassa olevia ihmisiä auttamaan.

Puheenjohtaja: Seuraavana Anneli Karsio, Etelä-Häme, valmistautuu Marjukka Hosia, Kuopio.

Karsio, Anneli (Etelä-Hämeen piiri): Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit! Anneli Kivijärvi toi puheenvuorossaan esille monia erilaisia ja puoluetoimikunnan esityksestä selvästi poikkeaviaakin näkökulmia. Osa on mielestäni ihan tärkeitä ja harkinnanarvoisia terveydenhoidon todellista tasa-arvoa lisäävinä tekijöinä niin, että potilaana ihminen todella on toisen ihmisen kanssa tasavertainen ja tulee kohdelluksi sellaisena riippumatta siitä, mikä on hänen yhteiskunnallinen asemansa tai mitkä ovat inhimilliset ominaisuutensa ja muut painoarvonsa.

Tässä itse keskustelussa on käytetty monia hyviä puheenvuoroja. Toivoisin, että asia palautettaisiin vielä takaisin valiokuntatyöskentelyyn. Itse kannatan Anneli Kivijärven esitystä. Talouteen yhdistäen kiteytettynä ja yksinkertaistettuna voisi sanoa, että tulisi miettiä mieluummin sitä, kuinka paljon ja minkä tason sairauksia hoidetaan tai kuinka paljon terveyttä hoidetaan kuin sitä, keitä hoidetaan ja keitä ei.

Puheenjohtaja: Kysyn, onko Marjukka Hosia paikalla? Ellei, viimeisen puheenvuoron tähän kohtaan 97. käyttää Juha Majalahti, Satakunta.

Majalahti, Juha (Satakunnan piiri): Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit! Täällä on kiinnitetty huomiota kuntien talouteen ja siihen, miten kunnat selviytyvät sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista lähinnä sen vuoksi, että valtionosuudet pienenevät ja toisaalta maksujen osuus on suhteellisen pieni. Simo Pokki kiinnitti huomiota pääkaupunkiseudun osalta kuntien talouteen. Se varmasti pitää paikkansa eli entistä suuremmat ongelmat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisessä on varmasti tälläkin seudulla.

Sivun 178 viimeisellä rivillä todetaan, että "Sosiaali- ja terveyspalvelujen on oltava käyttäjilleen ensisijaisesti maksuttomia." Puoltaisin sanamuotoa sen vuoksi, että me emme ole ratkaisseet, mitkä ovat sosiaali- ja terveydenhuollon peruspalveluja. Tälläkin hetkellä jotkut palvelut ovat selvästi maksullisia mm. vanhainkodin käyttö, terveyskeskuksen vuodeosastot, päivähoido jne. Nämä lukeutuvat varmasti peruspalveluihin. Luulen, että tämäkin sali aika pitkälle hyväksyy, että näistä palveluista peritään maksua sosiaalisin perustein. Tässä tapauksessa puolustan puoluetoimikunnan esitystä ja totean, ettei missään tapauksessa tulisi poistaa sanaa "ensisijaisesti". Jos se poistetaan, niin se lähentelee populismia.

Puheenjohtaja: Yleiskeskustelu Sosiaali- ja terveyspoliittisesta kannanotosta on päättynyt. Keskustelun kuluessa on puoluetoimikunnan esitykseen tehty muutosesityksiä Anneli Kivijärvi Anneli Karsion kannattamana, Raimo Holopainen Sirkka Rekon kannattamana, Simo Pokki Martti Tieahon kannattamana ja Tuija Pohjola Ritva Kitinon kannattamana. He ovat jättäneet muutosesityksensä kirjallisena, joten kysyn, voidaanko menetellä siten, että esitys 97. *Kannanotto sosiaali- ja terveyspolitiikasta* lähetetään aloitevaliokuntaan naine kirjallisine muutosesityksineen ja yleiskeskustelussa esitettyine evästyksineen. Esitys voitaneen hyväksyä. Hyväksytään.

Puheenjohtaja: Siirrymme käsittelemään aloitetta 98. *Naisten kotiuttaminen hoivatyöhön estettävä* sekä aloitetta 99. *Lapsiperheiden hyvinvointi tulevaisuudessa*. Näistä on puoluetoimikunnan yhteinen lausunto.

Keskustelu alkaa. Keskustelu päättyy.

Puoluetoimikunnan esitys puoluekokouksen päätökseksi hyväksyttäneen. Hyväksytään.

Puoluekokous totesi, että yhteiset palvelut ovat olennainen osa suomalaista hyvinvointiyhteiskuntaa ja tasa-arvoa. Puoluekokous yhtyi aloitteessa esitettyihin tavoitteisiin ja viittasi sosiaali- ja terveyspoliittisen kannanottonsa yleisperustelujen tasa-arvokohtaan ja kannanoton kohtiin 1, 2, 3 ja 5.

Puheenjohtaja: Aloitteisiin 100. *Omaisat - tärkeä osa vanhusten, vammaisten ja pitkäaikaissairaiden avohoitoa* ja 101. *Jokaisella on oikeus ihmisarvoiseen vanhuuteen, myös kotonaan oman omaisen hoitamana* on yhteinen puoluetoimikunnan lausunto.

Keskustelu alkaa. Keskustelu päättyy.

Puoluetoimikunnan esitys puoluekokouksen päätökseksi hyväksyttäneen. Hyväksytään.

Puoluekokous viittasi sosiaali- ja terveystaloudellisen kannanottonsa kohtiin 1, 2 ja 3 ja totesi lisäksi, että vanhusten palvelujen tuottamisen lähtökohtana on oltava saajan omatoimisuuden säilyttäminen mahdollisimman pitkään. Inhimillisyyttä ja taloudellisia säästöjäkin saadaan aikaan luomalla joustava hoivamalli, jossa avohoitoa ja laitoshoidon ei aseteta vastakkain, vaan ne tukevat toisiaan. Kotipalveluja ja kotisairaanhoidon, vanhusten palvelutalojen ja päiväsaaraloiden palveluja ja periodihoidon sekä vanhainkoti- ja vuodeosastopaikkoja on tällöin oltava joustavasti saatavilla.

Puoluekokous totesi lisäksi, että perhe- ja omaishoitajajärjestelmät on jo toteutettu lakisääteisesti, joten näiltä osin aloitteet eivät antaneet aihetta toimenpiteisiin.

Puheenjohtaja: Esitän, että aloite 102. *Päivähoitokysymys, esiopetus ja aloite 103. Yksinhoitajien asema turvattava* sekä aloite 104. *Terveystalouden uudistaminen*, joista annetuissa lausunnoissa puoluetoimikunta viittaa sosiaali- ja terveystaloudelliseen kannanottoon, lähetetään aloitevaliokunnan käsiteltäväksi.

Voitaneen menetellä näin. Menetellään.

Puheenjohtaja: Seuraavaksi käsittelemme aloitteet 105. *Välttämättömät sosiaali- ja terveystaloudelliset palvelut säilytettävä maksuttomina*, 106. *Sosiaalietujen korvaukset keskitulon perusteella* ja 107. *Terveystalouden maksut maksukykyyn mukaan*.

Keskustelu alkaa. Keskustelu päättyy.

Puoluetoimikunnan esitys puoluekokouksen päätökseksi hyväksyttäneen. Hyväksytään.

Puoluekokous viittaa sosiaali- ja terveystaloudellisen kannanotton yleispuheisiin sekä kohtiin 1, 2, 3 ja 6. Puoluekokous toteaa lisäksi, että ehkäisevän työn ja avosairaanhoidon käytön tulisi säilyä käyttäjälle maksuttomina. Tulosidonnaisten asiakasmaksujen käytön laajentaminen saattaa johtaa köyhyysloukkuun, eri käyttömaksujen alkaessa kasaantua samoille asiakkaille, eikä niillä ratkaista yhteisten palvelujen rahoitusta. Eräissä tapauksissa ne ovat kuitenkin perusteltuja. Esimerkiksi pitkäaikaissairaanhoidossa tulee kehittää nykyistä käytäntöä, jossa maksut määräytyvät potilaan tulojen ja varallisuuden mukaan.

Puheenjohtaja: Seuraavaksi käsittelemme aloitteet 108. *Välttämättömien ravintovalmisteiden aiheuttamien ylimääräisten kustannusten ottaminen sairausvakuutuksen piiriin* ja 109. *Lapsikorotuksen ikärajaa muutettava sairausvakuutuslais-
sa.*

Keskustelu alkaa. Keskustelu päättyy.

Puoluetoimikunnan esitys puoluekokouksen päätökseksi hyväksyttäneen. Hyväksytään.

Puoluekokous viittasi sosiaali- ja terveyspoliittisen kannanoton kohtiin 6 ja 5 ja totesi, että sairausvakuutuksen ja julkisen terveydenhuollon suhdetta on jatkuvasti arvioitava. Samoin selvittävä, minkä tukimuodon kautta keliakiasta, syövästä tai munuaistaudista aiheutuvia ylimääräisiä kustannuksia tulee tasata niin, ettei samaan asiaan tule tukea eri tukimuodoista.

Puheenjohtaja: Seuraavaksi käsittelemme aloitteet 110. *Opiskelijoille oikeus toimeentuloon.*

Keskustelu alkaa. Ensimmäisen puheenvuoron on pyytänyt Ensio Vatanen, Pohjois-Karjala, valmistautuu Solja Törnqvist, Pohjois-Karjala.

Vatanen, Ensio (Pohjois-Karjalan piiri): Joensuun Sosialidemokraattinen Opiskelijayhdistys on tehnyt aloitteen 110, jossa vaaditaan opiskelijoille oikeutta toimeentuloon. Aloitteen sisällön ydin on siinä tosiasia, että suomalainen opiskelija joutuu elämään huomattavasti niukemmalla toimeentulolla kuin koko muu väestö. Varsinkin korkeakouluopiskelijoiden kohdalla tämä huono asema lähentelee jo kurjuutta. Korkeakouluopiskelijan kuukausittainen opintoraha, siis se raha, joka ei ole lainaa, on 1.570 markkaa miinus verot. Siitä rahasta on maksettava vuokrat. Jos on edullinen asunto, voi olla, että asumistuki riittää vuokran maksamiseen. Kaiken kaikkiaan tulot kuukaudessa ovat todella pienet. Sillä rahalla pitää opiskella, syödä, liikkua, hankkia vaatteita jne. Talven yli voi juuri ja juuri selvitä näkkileipälinjalla. Mutta jos opiskelijalle sattuu jotakin yllättävää, esimerkiksi hän sairastuu, tulee hammaslääkärikäyntejä tai muuta vastaavaa, hänen koko toimeentulonsa keikahtaa aivan nurin. Sosiaalitoimistosta ei tukea saa, koska niille on annettu tiukat ohjeet, että markkinakorkoinen opintolaina on otettava ensin ja sen jälkeen sieltä vasta saa tukea.

Joensuun sos.-dem. opiskelijat esittää, että puoluekokous ottaisi jyrkän kielteisen kannan opiskelijoiden lainanottamisvelvoitteeseen. Tämän teimme jo aikaisemmin opintotukiasiaa käsitellessämme, kun lisäsimme sinne kappaleen, jossa oli saman sisältöinen virke, sillä puoluetoimikunnan vastaus on aloitteeseen 110 osin epäselvä. Siitä jää sellainen vaikutelma, että markkinakorkoinen laina on

yksi vaihtoehtoinen toimeentulon muoto. Sen vuoksi esitän, että vastauksesta poistetaan ensimmäisen kappaleen viimeinen virke: "Jatkuvaksi ja yksilön tulojen kokonaisuuden kannalta merkittäväksi toimeentulojärjestelmäksi se saa muodostua vain silloin, kun vaihtoehtoa ei ole." Tällöin jäljelle jää vain ensimmäinen virke eli "Toimeentulotuki merkitsee kansalaisen oikeutta tulojen ja varojen puutteessa saada toimeentulonsa yhteiskunnalta."

Puheenjohtaja: Seuraavana Solja Törnqvist, Pohjois-Karjala.

Törnqvist, Solja (Pohjois-Karjalan piiri): Hyvä puheenjohtaja! Kannatan Ensio Vatasen tekemää muutosesitystä puoluetoimikunnan lausuntoon aloitteesta 110. Haluan tässä yhteydessä viitata siihen jo käsiteltyyn Töölön Nuoret Sosialistit ry:n aloitteeseen, jossa ainakin yksi tätä sivuava ajatus on ajattelemisen ja kehittelemisen arvoinen. Aloitteessa esitetään sivulla 236, että opintotukijärjestelmä nykymuodossaan olisi korvattava kokonaan asumis- ja toimeentuloturvalle ilman lainanottopakkoa. Takaisinmaksu hoidettaisiin tuloihin ja opiskeluaikaan suhteutetulla veroluontoisella maksulla valmistumisen jälkeen. Minä toivon, että ne jotka laativat koulutuspoliittista ohjelmaa, ottavat tämän esityksen huomioon.

Puheenjohtaja: Koska aloite 110 liittyy myöskin puoluetoimikunnan esitykseen sosiaali- ja terveystoimikunnan kannanotoksi kohtaan 4., voitaneen menetellä siten, että Ensio Vatasen esitys, jota Solja Törnqvist kannatti, lähetetään aloitevaliokuntaan.

Menettelytapa hyväksyttäneen. Hyväksytään.

Puheenjohtaja: Seuraavaksi käsittelemme aloitteet 111. *Eläkepolitiikka*, 112. *Nykyinen työeläkejärjestelmä turvattava* ja 113. *Työeläkejärjestelmän tulevaisuuden toimintaedellytysten tutkiminen sekä niihin vaikuttaminen*.

Keskustelu alkaa. Keskustelu päättyy.

Puoluetoimikunnan esitys puoluekokouksen päätökseksi hyväksyttäneen. Hyväksytään.

Puoluekokous antoi tukensa ammattiyhdistysliikkeen asettamille eläkepoliittisille tavoitteille ja sopimille neuvotteluratkaisuille. Puoluekokous viittasi myös sosiaali- ja terveystoimikunnan kannanoton yleisperusteluihin sekä kohtiin 4 ja 8 ja totesi lisäksi, että palkansaajan työeläkemaksulla varmistetaan työeläkkeiden rahoitus.

Aloitteen esitykseen maatalousyrittäjien eläkkeiden rahoituksesta puoluekokous totesi, että maatalousyrittäjien sosiaaliturva ja sen rahoitus on

järjestettävä muiden yrittäjien kanssa tasa-arvoisella tavalla. Maatalouden sosiaaliturva ei saa nostaa maan hintaa eikä lisätä ylituotantoa.

Puheenjohtaja: Tässä vaiheessa keskeytämme kohdan 22.11. Sosiaali- ja terveyspoliittiset aloitteet käsittelyn ja palaamme asiaan, kun ne ovat valmistuneet valiokunnasta.

Puheenjohtajaksi siirtyi Matti Lukkarinen.

22.7.

Liikennepoliittiset aloitteet (esitykset 68-77)

Puheenjohtaja: Siirrymme työjärjestyksen kohtaan 22.7. Liikennepoliittiset aloitteet. Eilen tähän kohtaan tehtiin keskustelun kuluessa muutosesityksiä, jotka lähetettiin valiokuntaan. Valiokunnassa on käsitelty tehty muutosesitykset. Pyydän valiokunnan puheenjohtaja Seija Vuorenpäää esittelemään valiokunnan työn tulokset, ensin esitys 68. *Kannanotto liikennepoliitiikasta.*

Vuorenpää, **Seija** (aloitevaliokunnan puheenjohtaja): Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit! Kannanottoon liikennepoliitiikasta oli tehty muutosesityksiä keskustelun kuluessa. Käyn ne lyhyesti lävitse, koska on jo pitkä aika niiden käsitelystä.

Tieaho oli tehnyt kannanoton kohtaan 1. muutoksen, Oiva Laitinen kohtiin 2. ja 4. sekä sorvannut aivan uuden tekstin kohdaksi 8. Rajamäki esitti lisäksi kolme pontta hyväksyttäväksi asiasta päätettäessä. Penttilä jätti kirjallisena kokonaan uuden liikennepoliittisen kannanoton.

Useista muutosehdotuksista oli vaikeata ottaa mukaan kannanottoon sellaista, mikä edelleen olisi säilyttänyt kannanoton lyhyenä, ytimekkäänä ja oleelliseen paneutuvana. Valiokunta noudatti seuraavia periaatteita työskennellessään: 1) Puoluetoimikunnan ehdotus on pohjapaperi, koska se on ollut kaikkien käytävissä jo ennen kokousta. 2) Penttilän esittämää uutta kannanottoa käytettiin siten, että siitä otettiin mukaan eräitä mielestämme hyviä kohtia. 3) Yksityiskohtaisia, joihinkin hankkeisiin liittyviä muutosehdotuksia ei lisätty kannanottoon, koska kannanotosta olisi tullut toiveitten tynnyri ja olisi ehkä jouduttu pohjattomaan suohon, sillä jos johonkin suuntaan olisi kumarrettu, niin toiseen olisi pyllistetty.

Kun kuitenkin puoluetoimikunnan sorvaamassa kannanotossa oli mainittu Turku-Helsinki-Pietari -ratayhteys, on kannanoton tultua nyt jaetuksi salille, otettu yhteyttä eräiden muidenkin paikkojen mainitsemiseksi. Valiokunnan sihteerin kanssa olemme sorvanneet kohtaan 5. vielä valiokunnan kokouksen jälkeen muutaman tarkennuksen, sillä kohdasta olisi tehty salissa joka tapauksessa muu-

tosehdotuksia sillä perusteella, että valiokunta pyrki eroon näistä yksityiskohtaisista paikkakuntien maininnoista, mutta jätti kuitenkin muutamia puoluetoimikunnan kannanoton sisältöön.

Toivon, että tällä puheenjohtajan nimiin ottamallani esityksellä päästään salia tyydyttävään ratkaisuun kannanotossa. Lisäksi vielä kahdessa kohdassa esitän pari sanamuotokorjausta, joilla ei ole vaikutusta sisältöön valiokuntatyöskentelyn jälkeen tapahtuvana. Kun näistäkin kohdista tiedän olevan ehdotuksen tulos, voitaneen ne lisätä tässä yhteydessä kokouksen nopeuttamiseksi.

Sopinee, että esittelen ensin valiokunnan tekemät muutosesitykset kannanottoon.

Aloitevaliokunta esittää, että kannanotto hyväksytään näin kuuluvana:

Ensimmäinen johdantokappale, kuten puoluetoimikunnan esityksessä.

Puheenjohtaja: On kuultu valiokunnan esitys kannanoton ensimmäiseksi kappaleeksi.

Keskustelu alkaa. Keskustelu päättyy.

Hyväksyttäneen. Hyväksytään.

Vuorenpää, Seija (aloitevaliokunta): Toinen johdantokappale muutoin puoluetoimikunnan esityksen mukaisena, mutta viimeisestä virkkeestä poistetaan pilkun jälkeiset sanat "kuten esimerkiksi tietulleja".

Puheenjohtaja: On kuultu valiokunnan esitys kannanoton toiseksi kappaleeksi.

Keskustelu alkaa. Keskustelu päättyy.

Hyväksyttäneen. Hyväksytään.

Vuorenpää, Seija (aloitevaliokunta): Kolmas kappale puoluetoimikunnan esityksen mukaisena.

Puheenjohtaja: On kuultu valiokunnan esitys kannanoton kolmanneksi kappaleeksi.

Keskustelu alkaa. Keskustelu päättyy.

Hyväksyttäneen. Hyväksytään.

Vuorenpää, Seija (aloitevaliokunta): Neljäs kappale puolue toimikunnan esityksen mukaisena.

Puheenjohtaja: On kuultu valiokunnan esitys kannanoton neljänneksi kappaleeksi.

Keskustelu alkaa. Keskustelu päättyy.

Hyväksyttäneen. Hyväksytään.

Vuorenpää, Seija (aloitevaliokunta): Ensimmäisen numeroidun kohdan alku, kuten puolue toimikunnan esityksessä ja toinen virke muotoon: Uusia rahoitusmuotoja voidaan käyttää silta-, tunneli- ja mahdollisesti moottoritiehankkeiden yhteydessä.

Puheenjohtaja: On kuultu valiokunnan esitys.

Keskustelu alkaa. Keskustelu päättyy.

Hyväksyttäneen. Hyväksytään.

Vuorenpää, Seija (aloitevaliokunta): Toinen numeroitu kohta, kuten puolue toimikunnan esityksessä.

Puheenjohtaja: On kuultu valiokunnan esitys.

Keskustelu alkaa. Keskustelu päättyy.

Hyväksyttäneen. Hyväksytään.

Vuorenpää, Seija (aloitevaliokunta): Kolmas numeroitu kohta, esitetään muotoon: "Liikenneinvestointeja tulee suunnata siten, että ruuhkautuneimpien osuuksien liikenne saadaan joustavammaksi. Erityisesti tulee kiinnittää huomiota joukko- ja raideliikenteeseen sekä kevyen liikenteen edellytysten parantamiseen. Liikenneinvestointien tavoitteena tulee olla ympäristöhaittojen vähentäminen ja liikenteen tehostaminen."

Valiokunnan esittämään muotoon teen esityksen, että viimeisen "ja" -sanana tilalle laitetaan pilkku ja loppuun lisätään "... ja turvallisuuden parantaminen."

Puheenjohtaja: On kuultu valiokunnan ja valiokunnan puheenjohtajan muutosesitykset.

Keskustelu alkaa. Keskustelu päättyy.

Hyväksyttäneen. Hyväksytään.

Vuorenpää, Seija (aloitevaliokunta): Kohta 4. esitetään muotoon: "Rautatieliikenteen ylläpitämiseen ja kehittämiseen tarvittavat määrärahat on turvattava. Yhteiskunta osallistuu rautateiden kehittämiseen samojen periaatteiden mukaan kuin se vastaa maantie-, vesi- ja ilмалиikenteen väyläkustannuksista. Junaliikenteen palvelutasoa tulee kyetä parantamaan mm. nopeuksien nostolla ja vuorotiheyden lisäämisellä. Tarvittaessa yhteiskunnan on turvattava haja-asutusalueiden henkilöliikenne ostopalveluin."

Viimeiseen virkkeeseen teen valiokunnan puheenjohtajana esityksen, että se alusta poistetaan sana "tarvittaessa" ja lopusta "ostopalveluin" eli virke kuulisi: "Yhteiskunnan on turvattava haja-asutusalueiden henkilöliikenne."

Puheenjohtaja: On kuultu valiokunnan ja sen puheenjohtajan tekemät muutosesitykset.

Keskustelu alkaa. Keskustelu päättyy.

Hyväksyttäneen. Hyväksytään.

Vuorenpää, Seija (aloitevaliokunta): Kohtaan 5. esitän valiokunnan muutosesitykseen vielä seuraavanlaisen muotoilun, koska paikkakunnista oli tullut erilaisia esityksiä, jonka olen sorvannut valiokunnan sihteerin kanssa ja se kuuluu näin: Nopeat rata- ja maantiet yhteydet on luotava mm. Turku-Helsinki-Pietari sekä Karjalan ja Muurmansk-Arkangelin alueelle. Nopeita junayhteyksiä tarvitaan myös kotimaassa suurimpien asutuskeskusten välillä. Baltian läpi Keski-Eurooppaan kulkevan tie- ja rautatieverkon kehittämistä on edistettävä.

Puheenjohtaja: On kuultu valiokunnan ja sen puheenjohtajan tekemät muutosesitykset.

Keskustelu alkaa. Ensimmäisen puheenvuoron on pyytänyt Johannes Koskinen, Etelä-Häme.

Koskinen, Johannes (Etelä-Hämeen piiri): Tämä paikkakuntien luetteleminen alkaa mennä ihan mauttomuuksiin. Esitän sen kaltaista muotoilua tähän kohtaan 5., että "Nopeat rata- ja maantiet yhteydet tulee saada käyttöön suurimpien asutuskeskusten välillä." Näin ei tarvitsisi ryhtyä kaupunkiluetteloita lisäämään ja niistä kiistelemään. Muilta osin kohta 5. voisi olla valiokunnan esittämässä muodossa.

Puheenjohtaja: Seuraavana Kari Rajamäki, Kuopio.

Rajamäki, Kari (Kuopion piiri): Toveri puheenjohtaja! Olisin valiokunnan puheenjohtajaa ja edustajaveri Koskista valistanut siitä, että kysymyksessä ei ole paikkakuntien luetteleminen vaan lähialueyhteistyön niin elinkeino- kuin matkailupoliittisten edellytysten parantaminen. Kuten täällä eilen totesin, eduskunnassa ollaan ja myös aluepoliittisen parlamentaarisen neuvottelukunnan työssä kiinnitetty tähän vakavaa huomiota. Olisi toivottavaa, että myös sosiaalidemokraattinen puoluekokous viikkoa aikaisemmin, kun eduskunta lausuu tästä asiasta, voisi ymmärtää lähialueyhteistyön merkityksen. Siitä on kysymys, ei sen pienemmästä eikä isommasta asiasta.

Nämä paikkakunnat tarkoittavat sitä, että yhtälailla kuin Leningradin alue esimerkiksi rautatieyhteyksineen on tärkeä, niin rata- ja maantieyhteydet Karjalan kuin myöskin Murmansk-Argangelin alueelle tulevat erittäin tärkeiksi, kun ja jos toivottava talouden kasvu lähialueillamme lähtee käyntiin.

Puheenjohtaja: Seuraavana Pauli Viskari, Etelä-Häme.

Viskari, Pauli (Etelä-Hämeen piiri): Pidän Johannes Koskisen esitystä perusteltuna. Näistä asioista on keskusteltu eri yhteyksissä. Kiistaa ei ole ollut niinkään Suomen lähialueen kehittämisestä, vaan nimenomaan keskusteluja on käyty siitä, että erilaiset rata-, tie- ja liikennehankkeet, joita on vireillä, ovat aiheuttaneet erilaisia näkemyksiä ja vähän alueellista erimielisyyttä. Jotta puoluekokous tekisi tältäkin osin linjakkaan päätöksen, kannatan Koskisen tekemää esitystä. En pidä perusteltuna, että paikkakuntia, jotka sijaitsevat Suomessa, mainittaisiin päätöksessä.

Puheenjohtaja: Seuraavana Tapio Luttinen, Etelä-Häme.

Luttinen, Tapio (Etelä-Hämeen piiri): Puheenjohtaja, hyvät toverit! Kannatan myös Koskisen tekemää esitystä. On aivan turhaa tässä lähteä vetämään linjaa siitä, mitkä ovat tärkeimpiä ratayhteyksiä valtakunnan sisällä tai ulkopuolella. Voisimme ottaa muitakin lähtökohtia ja puhua esimerkiksi Via-Balticasta, jos halutaan näitä ulkomaisia yhteyksiä kehittää. Jos sisäisistä yhteyksistä puhutaan, voitaisiin ottaa esille Savon rata. Mielestäni tämän puoluekokouksen asia ei ole ryhtyä vetämään tällaista linjaa, vaan todetaan rautatieliikenteen kehittäminen yleisluontoisemmin ja päätökset tehdään yksityiskohtaisemmin muualla.

Puheenjohtaja: Hyvät toverit, kuten olette kuulleet, edellä käytetyissä puheenvuoroissa on lueteltu aikamoinen määrä paikannimiä. Sanon rehellisesti, että minä en ainakaan kaikkia mainittuja paikkakuntia ja paikkoja ole ehtinyt kirjaamaan.

Pekka Korpinen, ole hyvä!

Korpinen, Pekka (puoluetoimikunta, Helsinki): Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit! Kun minulle on annettu tehtäväksi puoluetoimikunnan puolesta kommentoida tätä asiaa. Ehdottaisin, että jos tuo Koskisen lausuma hyväksyttäisiin eli puhuttaisiin suurimpien kaupunkien välillä maan sisällä sekä sitten tuo lause, joka kuuluu valiokunnan ehdotuksessa "valtion läpi Keski-Eurooppaan", korvattaisiin "valtion läpi Pietariin ja Baltian läpi Keski-Eurooppaan kulkevan tien ja ratatieverkon kehittämistä on edistettävä", niin silloin ajatus Pietarista olisi mukana, mutta emme ottaisi kantaa siihen, mitä kaikkia yhteyksiä sinne pitää saada. Se on kuitenkin tekijä, joka tulee liikenneverkkoomme vaikuttamaan.

Puheenjohtaja: Voisitko toistaa vielä kohdan 5. sellaisessa muodossa kuin se nyt kokonaisuudessaan tulisi kuulumaan?

Korpinen, Pekka (puoluetoimikunta): Toveri puheenjohtaja! "Nopeat tie- ja ratayhteydet tulee saada käyttöön suurimpien kaupunkien välillä. Valtion läpi Pietariin..." (Kokoussalista: Baltian läpi....) Anteeksi, olen ajatellut sen "valtion läpi", eli nyt ajatus kyllä muuttuu, kun se on "Baltian lävitse". Muutoilu voisi tässä tapauksessa olla esimerkiksi seuraavaa: "Yhteyksiä Pietariin ja Baltian läpi Keski-Eurooppaan tulee edistää." Siinä Pietari ja Baltia olisivat samassa lauseessa ottamatta kuitenkaan kantaa, miten se yhteys kulkee Suomen puolella.

Voisinko saada hetken aikaa miettiäkseni tarkempaa muotoa, ellei valiokunnan puheenjohtajalla ole jonkinlaista ehdotusta tähän?

Puheenjohtaja: Seuraavana Veikko Simpanen, Uudenmaan piiri.

Simpanen, Veikko (Uudenmaan piiri): Toveri puheenjohtaja! Ihmettelen tätä käytäntöä. Valiokunta on istunut täällä jouten koko päivän. Täällä salissa tullaan esittämään valiokunnan mietintöön pöntöstä useita muutoksia valiokunnan puheenjohtajan toimesta, ja nyt tämä keskustelu on ryöstäytymässä käsistä. Eikö tämä asia tule palauttaa valiokuntaan uudelleen muotoiltavaksi?

Puheenjohtaja: Olen ehdottomasti samaa mieltä, että tämä palautetaan valiokuntaan ja siellä tehdään uusi teksti.

Ehdotus hyväksytäneen. Hyväksytään.

Esitän, että keskeytämme tässä vaiheessa työjärjestyksen kohdan 22.7. käsittelyn. Keskeytetään.

Kutsuvieraiden tervehdykset

Puheenjohtaja: Hyvät toverit, Euroopan Sosialidemokraattisen Puolueen parlamenttiryhmän varapuheenjohtaja Eisso Woltjer on saapunut keskuuteemme ja

toivotamme hänet sydämellisesti tervetulleeksi. Luovutan seuraavaksi hänelle puheenvuoron.

Woltjer, Eisso (Europarlamentin Sosialistiryhmän varapuheenjohtaja): Minulla on suuri ilo puhua täällä tänään Sosialistiryhmän puolesta. Minulla on myöskin suuri ilo onnitella Paavo Lipposta, puolueen uutta puheenjohtajaa. Paavo on hyvä ystäväni ja olemme tavanneet useaan otteeseen Brysselissä, jossa olemme keskustelleet Euroopan politiikasta.

Suomi neuvottelee parhaillaan EY-jäsenyydestä ja toivomme, että neuvottelut sujuvat siten, että kaikki nyt jäsenyyttä hakevat pääsevät jäseneksi vuoteen 1995 mennessä. Teidän puolueenne kuuluu jo jäsenenä eurooppalaisiin sosialidemokraatteihin ja uskon, että teillä on paljon annettavaa nykyiselle kehitykselle ja keskusteluille.

Ymmärrämme, että tämä on tärkeä askel Suomelle. Tiedämme, että Suomi käy lävitse vaikeita taloudellisia aikoja ja on vasta viime aikoina pystynyt osallistumaan Euroopan rakentamiseen. Tiedämme myös, että EY-jäsenyydestä on keskusteltu ja sitä on myöskin epäilty. Kyseessä on prosessi, jonka lähes kaikki sosialistiset puolueet ovat käyneet lävitse.

Emme ole tyytyväisiä siihen, miten Euroopan Yhteisössä tällä hetkellä toimitaan emmekä omien maittemme taloudelliseen tilanteeseen. Me sosialistit olemme muutoksen, demokratian ja sosiaalisen oikeudenmukaisuuden puolue. Me sosialistit tiedämme, että taistelua ei pidä käydä ainoastaan paikallisella vaan monilla muilla, kuten eurooppalaisella ja koko maailman tasolla.

Euroopan viimeaikaiset tapahtumat ovat osoittaneet, että Euroopan Yhteisöstä pitää muodostua kehys, jonka puitteissa voimme toimia tehokkaasti. Mehän muistamme, kuinka toisen maailmansodan tuhon jälkeen entiset viholliset koontuivat yhteen ja alkoivat yhteistyössä rakentaa parempaa Eurooppaa. Mutta tällaista kehystä edellyttää myöskin se, että olemme riippuvaisia toisistamme sekä ympäristön että talouden ja monien muiden asioiden suhteen. Tästä keskinäisestä riippuvuudesta johtuu, että useita kysymyksiä voidaan hoitaa vain yhteistyössä. Yhteiset ongelmat vaativat yhteisiä ratkaisuja.

Tämä ei merkitse sitä, että haluamme rakentaa keskitetyn supervaltion. Euroopan yhteisö pysyy hajautettuna kehystenä. Euroopan Yhteisön komissio on itse asiassa hallintorakenteeltaan pienempi kuin pienen kaupungin keskushallinto. Euroopan Yhteisö ei millään tavalla uhkaa alueellista erilaisuutta eikä eri alueiden omaa identiteettiä.

Emme kuitenkaan voi tyytyä sellaiseen yhteisöön, joka turvaa pelkästään markkinat. Sosialisteina tiedämme, että markkinavoimat eivät huolehdi vähempisai-

sista, kuten vanhuksista ja muista vähemmistöryhmistä. Se ei takaa eri alueiden tasapainoista kehitystä. Markkinavoimat eivät myöskään takaa työpaikkoja ja taloudellista kasvua. Ne eivät suojele ympäristöä ja kuluttajia riittävästi. Siksi yhteismarkkinoita pitää hoitaa sillä tavoin, että asioita voidaan valvoa. Markkinoiden pitää huolehtia kaikkien eduista, ei ainoastaan yhden ryhmän eduista. Meidän täytyy huolehtia ympäristönsuojelusta ja meidän täytyy taata yhtäläiset oikeudet kaikille ryhmille tasapuolisesti.

Maastrichtin sopimus toimii uutena välineenä kaikilla näillä alueilla. Meidän täytyy hoitaa asioita sillä tavoin, että kykenemme toimimaan vahvasti siellä, missä meitä tarvitaan. Tässä työssä tarvitsemme veljespuolueidemme tukea.

Euroopan Yhteisö ei ole vielä valmis järjestelmä. Sitä täytyy muuttaa ja sen täytyy kehittyä. Meidän täytyy sosialisteina huolehtia siitä, että muutos on sen suuntainen kuin me haluamme. Siitä syystä toivomme, että Suomesta tulee jäsen ja Suomen Sosialidemokraattinen Puolue auttaa meitä näissä pyrkimyksissä.

Puheenjohtaja: Kiitoksia Eisso Woltjer ja mukavia päiviä Suomessa!

22.7.

Liikennepoliittiset aloitteet (esitykset 68-77)

Puheenjohtaja: Palaamme käsittelemään liikennepoliittisia aloitteita. Käsittelemme siis esitystä 68. *Kannanotto liikennepoliitiikasta*, sivulla 132, kohtaa 5. Valiokunnan puheenjohtaja, ole hyvä!

Vuorenpää, Seija (aloitevaliokunta): Toveri puheenjohtaja, hyvät toverit! Esitän viidenneksi kohdaksi yhteisesti muutaman henkilön kanssa muotoillun kompromissiehdotuksen, joka kuuluisi näin: . . . (Kokouksesta: Tämä asia piti käsitellä valiokunnassa! Valiokunta ei ole kokoontunut.) Ei olekaan kokoontunut. . .

Puheenjohtaja: Mutta, Seija, me sovimme yhteisesti, että tämä menee valiokuntaan. Palautan asian valiokuntaan, niin ei tule mitään selvittelyä täällä kokouksissa. Asia menee siis valiokuntaan.

Aloitevaliokunta kokoontuu välittömästi huoneessa 304.

Kohdan 22.7. käsittely keskeytetään tässä vaiheessa.

Puheenjohtajaksi siirtyi Sini-Pirkko Silvan.

15.

KÄSITELLÄÄN PUOLUETOIMIKUNNAN KERTOMUKSET LIITTEINEEN VUOSILTA 1990, 1991 JA 1992

Puheenjohtaja: Siirrymme esityslistan kohtaan 15., jossa käsitellään puolue-toimikunnan kertomukset liitteineen vuosilta 1990, 1991 ja 1992.

Puolueen toimintakertomukset 1990-92 on painettu erillisenä kirjasena, jotka kaikki olemme saaneet. Voidaanko jokainen toimintakertomus käsitellä kerrallaan siis ensin vuoden 1990 kertomus jne.?

Keskustelu käsittelytavasta alkaa. Keskustelu päättyy.
Käsittelytapa hyväksyttäneen. Hyväksytään.

Käsitellään Suomen Sosialidemokraattisen Puolueen toimintakertomus vuodelta 1990.

Keskustelu alkaa. Keskustelu päättyy.
Hyväksyttäneen. Hyväksytään.

Käsitellään Suomen Sosialidemokraattisen Puolueen toimintakertomus vuodelta 1991.

Keskustelu alkaa. Keskustelu päättyy.
Hyväksyttäneen. Hyväksytään.

Käsitellään Suomen Sosialidemokraattisen Puolueen toimintakertomus vuodelta 1992.

Keskustelu alkaa. Keskustelu päättyy.
Hyväksyttäneen. Hyväksytään.

Ehdotan seuraavaa päätösehdotusta:

Puoluekokous toteaa, että puoluetoimikunta on puolueen sääntöjen 40 §:n 9 kohdan mukaisesti vastannut siitä, että puolueuuvosto on vuosittain saanut käsiteltäväkseen puolueen toimintakertomukset vuosilta 1990, 1991 ja 1992. Edelleen puoluekokous toteaa, että puolueuuvosto on sääntöjen 37 §:n 7 kohdan mukaisesti tarkastanut ja puoluekokousta varten omasta puolestaan hyväksynyt puolueen toimintakertomukset samoilta vuosilta.

Puoluekokous päättää vahvistaa puolueen toimintakertomukset vuosilta 1990, 1991 ja 1992.

Keskustelu asiasta alkaa. Keskustelu päättyy. Puoluekokous vahvistaa toimintakertomukset 1990-1992.

Kohta 15. loppuunkäsitelty.

Puoluekokous vahvisti puolueen toimintakertomukset vuosilta 1990, 1991 ja 1992.

16.

KÄSITELLÄÄN PUOLUETOIMIKUNNAN TILIKERTOMUKSET VUOSILTA 1990, 1991 JA 1992

Puheenjohtaja: Siirrymme esityslistan kohtaan 16., jossa käsitellään puolue-toimikunnan tilikertomukset vuosilta 1990, 1991 ja 1992.

Suomen Sosialidemokraattisen Puolueen tilikertomukset on painettuina erillisessä kirjassessa yhdessä toimintakertomusten kanssa.

Esitän, että käsitellään myös tilikertomukset vuosi kerrallaan.

Keskustelu käsitteilytavasta alkaa. Keskustelu päättyy.
Käsittelytapa hyväksyttäneen. Hyväksytään.

Tilikertomus vuodelta 1990.
Keskustelu alkaa. Keskustelu päättyy.
Hyväksyttäneen. Hyväksytään.

Tilikertomus vuodelta 1991.
Keskustelu alkaa. Keskustelu päättyy.
Hyväksyttäneen. Hyväksytään.

Tilikertomus vuodelta 1992.
Keskustelu alkaa. Keskustelu päättyy.
Hyväksyttäneen. Hyväksytään.

Tilintarkastajien lausunnot näkyvät kirjassessa, joka meille on jaettu. Sihteerillä on täällä alkuperäiset.

Ne voitaneen merkitä puoluekokouksen tietoon saatetuiksi.

Esitän kohdasta 16. seuraavaa päätösehdotusta:

Puoluekokous toteaa, että puoluetuimikunta on puolueen sääntöjen 40 §:n 10 kohdan mukaisesti esittänyt puolueen tilit, pöytäkirjat ja muut varainhoitoa tai hallintoa koskevat asiakirjat kahden kuukauden kuluessa kunkin kalenterivuoden päättymisestä puoluekokouksen valitsemille tilintarkastajille ja tarkastuksen

tapahduttua puolueeneuvostolle sekä puoluekokous vuotena puoluekokoukselle. Puoluekokous toteaa edelleen, että puolueenuevosto on sääntöjen 37 §:n 7 kohdan mukaisesti tarkastanut ja puoluekokousta varten omasta puolestaan tilintarkastajien antamien lausuntojen perusteella hyväksynyt puolueen tilit vuosilta 1990, 1991 ja 1992.

Puoluekokous päättää tilintarkastajien lausuntojen perusteella vahvistaa puolueen tilinpäätökset edellisen varsinaisen puoluekokouksen jälkeen kuluneilta kalenterivuosilta.

Keskustelu asiasta alkaa. Keskustelu päättyy.

Vahvistettaneen. Vahvistetaan.

(Tilintarkastuskertomukset vuosilta 1990, 1991 ja 1992 pöytäkirjan liitteenä 16)

Kohta 16. loppuunkäsitlety.

Puoluekokous vahvisti tilintarkastajien lausuntojen perusteella puolueen tilinpäätökset edellisen varsinaisen puoluekokouksen jälkeen kuluneilta kalenterivuosilta.

17.

PÄÄTETÄÄN TILI- JA VASTUUVAPAUDEN MYÖNTÄMISESTÄ PUOLUETOIMIKUNNALLE JA PUOLUENEUVOSTOLLE

Puheenjohtaja: Päätetään tili- ja vastuuvapauden myöntämisestä puoluetoimikunnalle ja puolueeneuvostolle.

Esitän kohdasta seuraavaa päätösehdotusta:

Puoluekokous päättää myöntää tili- ja vastuuvapauden puoluetoimikunnalle, puolueeneuvostolle sekä muille vastuuvollisille tileistä ja hallinnosta vuosilta 1990, 1991 ja 1992.

Keskustelu alkaa. Keskustelu päättyy.

Voitaneen hyväksyä lukemani päätösehdotus ja samalla myöntää tili- ja vastuuvapaus.

Myönnettäneen. Myönnetään.

Kohta 17. loppuunkäsitlety.

Puoluekokous myönsi tili- ja vastuuvapauden puoluetoimikunnalle, puolueeneuvostolle sekä muille vastuuvollisille tileistä ja hallinnosta vuosilta 1990, 1991 ja 1992.

18.

**KÄSITELLÄÄN SOSIALIDEMOKRAATTISEN EDUSKUNTARYHMÄN
KERTOMUKSET VUOSILTA 1990, 1991 JA 1992**

Puheenjohtaja: Siirrymme kohtaan 18. Käsitellään Sosialidemokraattisen eduskuntaryhmän kertomukset vuosilta 1990, 1991 ja 1992. Nämä on teille jaettu toimintakertomuskirjasessa.

Voitaneen käsitellä myös eduskuntaryhmän kertomukset vuosi kerrallaan.

Keskustelu käsittelytavasta alkaa. Keskustelu päättyy.
Käsittelytapa hyväksyttäneen. Hyväksytään.

Käsitellään Sosialidemokraattisen eduskuntaryhmän toimintakertomus vuoden 1990 valtiopäiviltä.
Keskustelu alkaa. Keskustelu päättyy.
Hyväksyttäneen. Hyväksytään.

Käsitellään Sosialidemokraattisen eduskuntaryhmän toimintakertomus vuoden 1991 valtiopäiviltä.
Keskustelu alkaa. Keskustelu päättyy.
Hyväksyttäneen. Hyväksytään.

Käsitellään Sosialidemokraattisen eduskuntaryhmän toimintakertomus vuoden 1992 valtiopäiviltä.
Keskustelu alkaa. Keskustelu päättyy.
Hyväksyttäneen. Hyväksytään.

Ehdotan seuraavaa päätösehdotusta kohtaan 18:

Puoluekokous toteaa, että Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä on puolueen sääntöjen 46 §:n 3 momentin mukaisesti esittänyt toimintakertomukset kultakin valtiopäiviltä puolueeneuvoston kevätkokoukselle.

Edelleen puoluekokous toteaa, että puolueeneuvosto on sääntöjen 37 §:n 8 kohdan mukaisesti tarkastanut ja puoluekokousta varten omasta puolestaan hyväksynyt Sosialidemokraattisen eduskuntaryhmän toimintakertomukset vuosien 1990, 1991 ja 1992 valtiopäiviltä.

Puoluekokous päättää hyväksyä Sosialidemokraattisen eduskuntaryhmän toimintakertomukset samoilta vuosilta.

Puoluekokous päättää vahvistaa eduskuntaryhmän toimintakertomukset vuosien 1990, 1991 ja 1992 valtiopäiviltä.

Kohta 18. loppuunkäsitelty.

Puoluekokous vahvisti eduskuntaryhmän toimintakertomukset vuosilta 1990, 1991 ja 1992.

22.

KÄSITELLÄÄN PUOLUEKOKOUSEDITYKSET

22.18.

Järjestötalousaloitteet (esitykset 165-169)

Puheenjohtaja: Siirrymme työjärjestyksen kohtaan 22.18. Järjestötalousaloitteet. Ensimmäiseksi otamme käsittelyyn puoluetoimikunnan esityksen 165. *Puolueen jäsenmaksu vuosiksi 1994-1996.*

Avaan keskustelun asiasta. Puheenvuoron on pyytänyt Martti Turkka, sääntö- ja järjestövaliokunnasta, ole hyvä.

Turkka, Martti (sääntö- ja järjestövaliokunta): Toveri puheenjohtaja! Valiokunta esittää seuraavan lisäyksen sivulle 359, kappaleen 4. jälkeen "Selvitetään mahdollisuudet luoda puolueosastojen päätöksillä alennettujen jäsenmaksujen seuranta siten, että maksuvapaus tai alennettu maksuluokka olisi voimassa myöntövuotta seuraavan vuoden loppuun ja sen jälkeen vain puolueosaston uuden päätöksen perusteella."

Tämä sen vuoksi, että joissakin tapauksissa on ollut vaikeuksia siinä suhteessa, että nämä alennukset on tarkoitettu siksi aikaa, kun peruste on ollut olemassa, mutta ei ole ollut järjestelmää, jolla voidaan seurata sitä, onko peruste mahdollisesti päättynyt.

Puheenjohtaja: Kohtaan 165. Puolueen jäsenmaksu vuosiksi 1994-1996 valiokunta siis esittää seuraavan lisäyksen 4 kappaleen jälkeen: "Selvitetään mahdollisuudet luoda puolueosastojen päätöksillä alennettujen jäsenmaksujen seuranta siten, että maksuvapaus tai alennettu maksuluokka olisi voimassa myöntövuotta seuraavan vuoden loppuun ja sen jälkeen vain puolueosaston uuden päätöksen perusteella."

Tällä lisäyksellä puoluetoimikunnan esitys voitaneen hyväksyä puoluekokouksen päätökseksi. Hyväksytään.